İKİ SEVGİLİ

mervyn jones roman

john ile mary

Mervyn Jones

İKİ SEVGİLİ

John ile Mary

e yayınları
ankara cad.
13/2
istanbul

«Jeanne için»

İKİ SEVGİLİ

John ile Mary

roman

Mervyn Jones

İKİ SEVGİLİ

John and Mary

mervyn jones'tan çeviren özay süsoy * e yayınları: 50 * yayın hakkı: curtis brown / onk copyright ajansı / e yayınları * kapak: sungu çapan * baskı dizgi: sümer matbaası * ciit: alibaba ciltevi * e yayınları, ankara caddesi 13/2 istanbul, tel: 268142 P.K. 12 istanbul

MERVYN
JONES

İKİ SEVGİLİ «John ile Mary»

roman

türkçesi
özay süsoy

e yayınları

JOHN

ADI, galiba Mary idi. Kendi kendime, galiba, dedim, çünkü kimse kadın ya da erkek gerçek adını vermek zorunda değildir. Yattığım yerden ona bakıp kim olduğunu merak ettim.

Tanışma şeklimiz -çoğunlukla olduğu gibi bir partide karşılaşmıştık- huzursuzluğu gidermekten çok yaratmıştı. Bir süre tanıştırılan kişilerin gevezelikleri arasında adlarımızı anlıyamadan, ya da unutarak birbirimize yaklaşmıştık. Arabama binip de hedefimiz kesinlikle belli olduğunda hafiften bir kahkaha atarak adını iyice anlıyamadığımı söyledim. «Mary,» dedi. «Benim ki de John,» dedim. İkimiz de gülüştük. Otel defterine Mr. ve Mrs Smith diye imza atmak gibi bir şeydi bu; adları gerçekten Smith olan evli çiftler için bu durum sürekli bir sıkıntı yaratıyordu herhalde.

İnsan adını söylemekle kendini bir başkasının bilgisine sunar. Adını -eğer Mary ise- verdikten sonra, söz gelişi, kendini de verdi. Normal olarak benim kendimi verdiğim ileri sürülemez; söz gelişi ona sahip oldum. Ya da İncil'in dediği gibi onu tanıdım. Gözüpek bir iddia, diye düşündüm. Belki de kişilerin bundan pek emin olmadıkları sıra bu anlatım şekli artık dilimizde kullanılmıyordu.

İnsan bildiği şeyin elinden alınamıyacağını sanır; bense Mary'yi sabah sabah bakarak tanımak zorundayım. Mary üzerine ne biliyordum peki? Fazla bir şey değil. Üstelik adının doğru olup olmadığından bile emin değildim.

Yine de, yerinde kullanırsak, İncil'in söylediği bildiğimiz, modern anlamından daha çok şey anlatır. Mary ile benim gibi bir araya gelen erkekle kadının birlikte yatmaları gerekli değildir; yatarlarsa fazladan bir şey olur. Ben birlikte yatıp uyumayı yakınlık ve gizlilik yönünden bir ilerleme olarak kabullendiğimden Mary ile uyumaktan çok memnundum. Saatim doğruysa, tam altı saat uyumuştuk.

Cumartesi günleri saat dokuzda uyanmak benim için çok erkendir. Mary yataktan kalkarken uyanmış olmalıydım. Yataktan kalkmasına üzülmüştüm. Yataktan birlikte kalkmak, kişiye bilgi kadar zevk de verir: İki kişinin gözgöze bakışması, uzanması, birbirine, anımsaması. Bunları yitirdiğimize göre, yeniden elde edemezdik. Yani bu sabah için; başka sabahlarımız da ya olur, ya olmazdı. Yeniden yatağa gelse bile artık birlikte uyanmamız olanaksızdı. Ne kadar zamandan beri uyanık olduğunu merak ettim ama sormadım; Mary'yi iyi tanıdığımdan doğruyu söyleyip söylemediğini bilemezdim. Gece uyumamış olması da mümkündü. O zaman benimle uyumamış oluyordu.

İşte orada, sırtı bana dönük, pencereden dışarı bakıyordu. Benim hâlâ uyuduğumu sandığı bir sıra onu seyretmek üstünlüğüne sahiptim. Üzerinde oldukça gösterişli siyah bir kombinezon vardı. Onu kombinezonla daha önce hiç görmediğimden, ya da ancak bir kaç saniye gördüğümden bu-

nu da içli-dışlılığımızın bir eki saydım. Kombinezon birlikte soyunma düşüncesini akla getiriyordu: Dün akşam soyunduğumuz gibi değil, tersine, yavaş yavaş, yatak odasında dolaşarak, günün olaylarını konuşarak, alışkanlık haline gelen bir rahatlık ve tembellik içinde. Belki daha sonra bu şekilde de soyunacaktık; belki hep aceleyle soyunacaktık; belki birlikte asla soyunmayacaktık. Tabii, henüz bilinen bir şey yoktu.

Kombinezon ona yakışıyordu. Peşinden arabaya yürürken dikkat ettiğim gibi arkadan görünüşü güzeldi. Bir süre pencerede kalacağını tahmin edebiliyordum. İnsan dokuzuncu katta, üstelik bir tepenin üzerinde olursa, görünümün yararı dokunur. Arada Londra'nın pek çok çirkinlikleri de vardır ama Mary ilk kez baktığı için genişliğini, hiç olmazsa ender bulunan bir görünüme sahip olma fırsatını takdir edecekti. Görünüm, havagazı depolarıyla demiryolunun gizlendiği, ana yolların mavi ve altın sarısı renkler içinde ortaya çıktığı geceler çok daha iyidir. Mary'ye gece görünümünü göstereceğimi umuyordum belki.

Yataktan kalktım, dosdoğru karşıdaki pencereye yürüdüm. Tam anlamıyla uyanık olduğumu sanıyorum. Bir çiçek gibi, ışığa doğru dönüyordum. Bunu bir başkası söylese kıkır kıkır gülerdim ama bu sabah öyle akla yakın geliyordu ki. Niçin insan vücudu bir çiçek gibi aynı şartlara cevap vermiyor? Çiçek de canlıdır. Yine de, diye düşündüm uykudan iyice uyanırken, benim için böyle düşüncelere kapılmak - düşünceden çok böyle bir duyguya kapılmak bu sabahta, bu yerde, belki de bu erkekte olağanüstü bir şey olduğunu anlatıyordu.

Bir parça şaşkın uyanmıştım ama çok geçmeden nerede olduğumu hatırladım. Yani, John'un evinde olduğumu hatırladım ama adresi söyleyemezdim. Eve gitmek istersem yolu sormak zorundaydım. Genelikle arabada nereye gittiğime dikkat ederim, ama dün gece dikkat etmemiştim. Şimdi, sabah sabah düşünüyorum da, buraya gelirken hiç de dalgın değildim. Arabasını park ettiği yeri, asansörü, apartmanın dışındaki koridoru tarif edebilirdim. Tümüyle olağanüstü gerçeklikte hatta oldukça basitti. Yine de, harita üzerinde olmadığından bir bakıma tılsımlı gibiydi.

Pencereden dışarıya baktım ama tanıyabileceğim bir şey göremedim. Londra'ya benziyordu, elbette Londra idi - ama Londra'nın merkezinden uzaktaydım. Nehir yok, St. Paul's yok, Postane Kulesi yok. İyi bir görünümdü, ya da geniş bir görünümü vardı buranın. Ağaçlarla kaplı, oldukça büyük bir kaç tepe kırların başlangıcı gibi görünüyordu.

En garip şey sessizlikti. Otobüsleri, kamyonları, trenleri görebiliyordum ama seslerini duymuyordum. Sessizliği gece de farketmiştim. İnsanlar sevişme sırasında çevrelerini unuturlar. Gülünç olup olmadığımı bilmiyorum ama ben herşeyi daha açık bir şekilde duyarım. Londra'da yaşarsanız duyacak bir şey vardır hep. Trafik, trenler, hava alanı yakınında oturuyorsanız jetler. Bir apartmandaysanız koridorda, evdeyseniz sokakta adım sesleri vardır. Birbirlerine iyi geceler dileyen insanlar çarpılan kapılar çalışmaya başlıyan arabalar. Beni hiç kaygılandırmaz bu, tersine hepsi de, 'ne yaptığınızı biliyoruz, ama devam edin; çok normal,' der gibidirler. Sonra benim yaptığım, bütün gece çalışan otobüsler, Lyons'da içilen kahve, ya da basılan gazeteler gibi Londra hayatının bir parçasıdır.

Yeryüzünde yaşanan hayatın da bir parçasıdır. Bir keresinde, dünyada kaç kadının aynı anda benim yaptığımı yaptıklarını nüfusu, yaş haddini ve zamanı dikkate alarak hesaplamıştım. Ortalama bir hak tanıyarak - haftada bir kere-bakireleri, gebe kadınları, aybaşı günlerini ve sevicileri çıkardım. Bu beni günlerle mutlu etti. Değişik olmak isteyen bir kız değilim ben.

Apartman katlarında, ya da bir otelde, bazan duvarın ötesinden duyarsınız sesleri. Bir keresinde

bitişik odada inleyen bir kadını hatırlıyorum. Ben inlemem. Belki inleyen kadınlar erkeklerin hoşuna gider ama ben bunu doğal olarak yapamam, bir amaçla yapmak da hiç hoşuma gitmez. Kadın inlemesini en yüksek noktaya eriştirerek ne zaman boşalacağını bilir, ben de kendimi ona göre ayarlar, aynı anda boşalırdım. Brian-o sıra arkadaşım Brian'dı- bir parça şaşırırdı. Bitişik odayı dinlemezdi, ya da dinlediğini asla kabullenmezdi; bir hayli inatçıdır. Ona yeterince anlatamazdım.

Oysa burada hiç bir şey işitmemiştim. Yalnız bir kere, sevişmemiz bittikten sonra yollarını kaybettiklerinde çıkardıkları gürültüyü yapan bir tren sesi duydum. Bunu bana çocukluğumda söylemişlerdi; ben de inanmıştım. Bu sesi duyduğum zaman yine de inanırım. John'a söylemek istedim: Biliyor musun, küçük bir kızken inanırdım, gibi şeyler. insan yatakta konuşmaktan hoşlanır, işte bu yüzden daha sonra uyanık kalmaktan hoşlanırım. Oysa John uyumuştu.

Bu sessizlik sevişmeye yeni, garip bir özellik veriyor. (ben bu deyimden hoşlanırım; aşk olsun veya olmasın, olduğunu hayal etmek hoşuma gider.) Daireyi, aslında bütün yapıyı bulunduğumuz yer olarak değil de, bu özel amaç için sessizliğin içinde yükselmiş bir mekân gibi düşündüm. Bir aşk kulesi gibi. Bu da aptalcaydı; ama yine de bir bakıma efsanelerin gerçek oluşu kadar doğruydu. Yunan efsanelerinde pirinçten bir kuleye kapatılan, orada Tanrı Zeus'le sevişen kız vardır. Öyküyü yaratan kule temasıdır. Galiba göklerden gelen Zeus için uygun bir yerdi bu. Üstelik çevreleri gökyüzü ve sessizlikle çevrili sevişmek hoşlarına gitmişti.

Ne kadar yüksekte olduğumuzu, en üst katta bulunup bulunmadığımızı merak ettim. Bir pencereyi açıp katları saymak için dışarıya sarkabilirdim ama istemedim. Başka pencere, başka kat olmadığını, sadece kulenin bulunduğunu hayal etmek daha hoştu.

Görünüme şöyle bir göz attıktan sonra kombinezonumu giydim. Hiç gerekli değildi bu. Büyük, geniş camlara vurarak güçlenen güneşin ışığında duruyordum; üşümemiştim. Hiç kimse de beni göremezdi; belki ana yolun ötesindeki evlerden teleskopla bakan biri hariç. Kulenin özelliklerinden biri de budur. Bir sokakta değildik, çevremiz kapalı değildi. Yataktayken çoğunlukla perdeleri çekersiniz, sabah da kapalı perdelere karşı uyanır, tepeden tırnağa giyinmedikten sonra da açmazsınız. Oysa burada güneşe, gökyüzüne ve olağanüstü sessizliğe sahiptik.

Ben yine de kombinezonumu alışkanlık, bir şeyin daha bir normal olması kaygısıyla giydim. Bir erkekle geçirecek sabah, kahvaltı, radyo dinlemek, ya da plâk çalmak için kombinezon uygun bir giysidir. Hiç olmazsa, çıplak kahvaltı ederek kendimi oldukça garip hissetmiyecektim. Eğer cumartesi ya da pazar sabahıysa, çoğunlukla bu günler bir erkekle beraber olurum, bütün sabahı kombinezonlu geçirmem olağandır.

John hiç kıpırdamamıştı; yeniden pencereye gittim. Dışarıya bakarak, ama hiç bir şey ya da özelliği olan bir şey görmeden, bir süre durdum orada. Belli belirsiz, bir şeyin olmasını bekliyordum. Fazla bir şey olamazdı: Herhangi bir evde olan şeylerin hiç biri olamazdı. Bir postacı, sütçü, ya da gazeteci gelmiyecekti. İnsanlar bu pen-

cerenin altından geçemezlerdi. Bunu özleyecektim doğrusu. Çoğunlukla pencerenin altından geçen insanlar üzerine öyküler uydururum. Gizliden gizliye yapardım -çocukluğumdan beri- sonra bunun olağan bir şey olduğunu keşfettim. Bir başkasıyla öyküler uydurmaksa eğlencelidir. Tom bu konuda eşsizdi. Perde aralıklarından bakarak pencerede saatlerce dururduk. Son derece saygı değer bir sokakta otururdu ama gelip geçen bütün kişileri garip öykülerin içine sokmuştu. Aslında çok olağan görünen zoraki şeyler demek istemiyorum; çünkü böylesini herkes yaratabilir. Örneğin, "bu ada bir Rus ajanı olmalı," gibi. Gerçek gibi gelen garip öyküler anlatırdı. Hemen hemen orada olduğum her zaman gelip geçen biri vardı. Hep ağlamak gelirdi içimden; çünkü Tom adamın karısını çok sevdiğini, kadının sevdiği erkekle yatarken onu sigara almak için sokağa yollayabildiğini anlatırdı. Tom'un anlattıklarının çoğu acımasız, hiç olmazsa üzücü şeylerdi. Benim yardımcı olduğum öykülerdeki kişilerse, kaçamak yapan sevgililer ya da benim gibi evlerine giden son otobüsü kaçıran genç kızlardı. Oldukça zayıf, derdi Tom, ama ben yine de onlardan bir kaçını öyküye sokmakta diretirdim.

Burada, kulede, sokaktan kimse gelip geçmiyordu. Yolda trafik vardı ama sessizlikten ötürü bir önem taşımıyordu. Daha çok trafik işaretlerini göstermek için hazırlanan sergilerden birindeki modeller gibiydi. Bir uçak geçsin isterdim ama uçağa benzer bir şey görünmedi. Londra havaalanının yakınlarında olmadığımız belliydi. Eğer bir şey olacaksa, diye karara vardım, yalnız bu odanın içinde olabilir. Döndüm.

En yakın olanak John'un uyanmış olmasıydı. Aslında uyanmış, birkaç dakikadan beri beni izlemiş de olabilirdi. Bu düşünceyle bir hayli sarsıldım. Gözetlenmekten rahatsız olmam ama bilmek isterim. Soru sorar gibi, "John?" diye seslendim.

Sessizlikte sesim beni şaşırttı. Sesimin perdesini ölçecek bir şey yoktu. Bu yüzden alçak sesle mi, yoksa yüksek sesle mi konuştuğumu anlıyamadım. Üstelik sesim bana yabancıydı da diyebilirim. Bana odada üç kişiymişiz gibi geldi; John, ben ve sesim. Korku filimlerinde işittiğiniz gibiydi.

John cevap vermedi. Neyse, hâlâ uyuyordu. Zamanını bilmiyorum ama geç yatmıştık. Uyandığında nasıl bir kişi olacağını merak ettim. Ben erkekler hakkında kararımı sabah nasıl olduklarına bakarak veririm. Sanki bir çeşit hastalıkmışım gibi, bana katlandıkları, sonra benden kurtuldukları için kendilerini talihli sayarcasına başları elleri arasında, inceleyerek yatan erkeklere hiç tahammülüm yoktur. Birlikte yatmaktan amaç iki kişinin birbirine iyi duygular vermesidir. Ama bunun sabaha kadar sürmemesi acınacak bir durum yaratır. Öte yandan, sabahları sevişmeye hevesli erkeklerden de hoşlanmam. Sanki gece yeteri kadar iyi geçmemiş gibi. Hayır, yeni güne derhal dalan, günü gün olarak karşılayan erkeği severim ben.

John'un henüz benimle birlikte olmamasından hayal kırıklığına uğramıştım, ama ondan bir adım önde olmak da hoşuma gitmişti. Zamanımı en iyi şekilde kullanarak yapmam gereken şeyin, ona karşı nasıl bir tavır takınacağımı kararlaştırmak olduğunu düşündüm.

Bu da garipti. Çağdaş gençlik üzerine konferanslar verenlerin, Times gazetesine mektup ya-

zanların ölçülerine göre ben erdemsiz, rasgele biriydim. Oysa kendimi içinde bulduğum durum-henüz tanıştığım bir erkekle, onların dediği gibi içli dışlı oluşum- benim için gerçekten olağanüstüydü. Hemen hemen her zaman kendi gurubumdan ya da aylardan, yıllardan beri tanıdığım biriyle ilişkim olmuştu. Erkeğin ne zaman farkına vardığımı hatırlayamam ama, erkek dolambaçlı yolda ilerleyen, birden yüz yüze gelinceye kadar ağaçların arasında zaman zaman görünen bir araba gibi bana devamlı yaklaşmaktadır. Daha sonra hep, 'Biliyor musun, seni hiç bu şekilde düşünmemiştim,' derim. O da düşünmediğini söyler. Aramızda geçen bir şakadır bu.

Nasılsa, garip görünmesine rağmen, John hakkında hiç bir şey bilmemek pek yerinde gibiydi: Kuleyle, sessizlikle, bütün herşeyle bir uyum içindeydi. Bunu bozmak bir bakıma yazık olacaktı. Bir fikrim vardı. Sessiz sedasız gidebilir, bir otobüse atlayabilir- bir yerlere giden bir otobüs olmalıydı- ve her şeyi güzel ve gizemli bir anı olarak saklıyabilirdim. Daha önce de davranmıştım böyle ama hayal gücü kuvvetli bir erkekle yarattığım öyküde. Şimdi bunu gerçekten yapabilirdim. Düşünce benliğimi öylesine sardı ki üzerimde yalnızca kombinezonumun olduğunu unutarak kapıya doğru birkaç adım attım.

Sonra, çok hoş geçebilecek bir sabahı feda ettiğimi anladım; çünkü erkeklerle sabahlar, çoğunlukla güzeldir. Daha önemlisi, onu yeniden görmek isteyebilirdim. Telefon numaramı bırakabilirdim ama o zaman da ikisinin ortası olamazdı. Alan'la Sheila yoluyla izimi bulmasına güvenebilir-

dim. Bu da pek dürüstçe bir davranış değildi; hem sonra beni aramayabilirdi de.

John'a baktım. Dönmüş, burnunu yastığa gömerek yatmıştı. Ama gördüğüm kadarıyla çok yakışıklı olduğunu hatırladım. Bu da iki şey düşündürdü bana. Bir anı olarak John'un değerini artırmış, çıkıp gitmeyi son derece romantik ve dokunaklıbir hale sokmuştu. Nasılsa, diye düşündüm, ne olacağı belli değil. Özel bir şeyin başlangıcı olabilirdi. Bu umudu defalarca beslediğimi, sonunda vazgeçmek zorunda kaldığımı da biliyordum. Oysa bir başka kere her şeyin olağanüstü geçeceği konusundaki sağlam duygumu asla yitirmezdim. Onunla ilgili hiç bir şey bilmediğimden, her şeyin de alabildiğine garip oluşundan şimdi John'la özel bir durumun doğmaması için hiç bir neden yoktu. Bu yüzden aptallık etmemeye karar verdim.

Yine de şimdi sabahtı ve ben John'un yataktaki durumu dışında hiç bir şey bilmeden yapamazdım. Uyanmaya hiç niyetli olmadığından ipuçları elde etmek için odaya baktım. Herhalde Sherlock Holmes'in varacağı ilk sonuç, John'un düzenli biri olduğuydu. Giysileri dolaba konmuştu. Dün akşam giydikleri bile katlanmış, pantolonu bir sandalyenin üzerine, ceketiyle gömleği arkalığına yerleştirilmişti. Benimkiler yerde bir yığın halinde duruyordu. Yalnız başıma yatağa girdiğim zamanlarda bile bu böyledir. Giysilerini herhalde ben banyodayken katlamıştı. Pek hoşuma gitmedi bu; hatta giysilerini toplarken görsem herhalde pek yüreksizleşirdim. Ama herkesin kendine özgü alışkanlıkları vardır. Bu yüzden durumu fazla önemsemedim.

Odanın kendisi de fazla bir şey açıklamıyordu.

Duvarlar beyaza boyalıydı; herhalde ev sahibi tarafından boyanmıştı. Bir tek tablo, başka yerlerde de oldukça sık gördüğüm Utrillo'nun bir resmi vardı. Kitaplarla, plâklar -eğer varsa,- öteki odada olmalıydı. Yatakodasının çıplaklığı hoşuma gitmişti, sessizliğe uygundu. Bakır kulede de fazla bir şey olamazdı, yalnız bir yatak ve bakır

Öteki odaya gitmeyi düşündüğüm sıra köşedeki masanın üzerinde duran bir karton kutu dikkatimi çekti. Bol kırtasiye aldığınız zaman verilen, derin olmayan bir kutuydu. İçi mektupla doluydu: Yani John'a gelen mektuplarla. Mektuplarını yatakta okusa bile, yatakodasında, bir kutu içinde tutması garibime gitti.

Masaya gittim. Dokunmadan iyice baktım ama fazla bir şey çıkartamadım. Mektuplar zarfları içinde değildi; bu yüzden John'un adresini, ya da soyadını öğrenemedim. Çoğu daktiloyla yazılmıştı, sıkıntılı bir görünüşleri vardı; pek azı el yazısıylaydı. Mektupları okumamak için kendimi güç tuttum. Başkasının mektuplarını okumak için bir neden olmalı: Ya bilmeye hakkınız olan bir şeyi size söylemekten kaçınmıştır, ya da hayatta benim varamadığım bir yere ulaşmıştır. Kendi kendime, partiden alınıp getirilmiş biri olduğumu hatırlattım. İlk aklına gelen paralarını aradığım olabilirdi. Sonunda mektuplara dokunmamakla yerinde davrandığım ortaya çıktı; çünkü tam o sıra John uyandı.

Mary dışarıyı seyrettikten sonra, odada gezinişini izledim. Kara kambinezonu ve bembeyaz vücudüyle kocaman, güzel bir kedi gibiydi. Davranışları da bir kedi gidiydi; bir parça amaçsız, salınarak yürüme, sonra çabucak atılan birkaç adım ve peşinden insana nereye doğru atılacağını merak ettiren durgun bir hareketsizlik. Kedilere gizemli, hatta aldatıcı ünü kazandıran, bir köpeğinkinden ağır, nereye gittiğini açıklayan yürüyüşten farklı davranışı olmalı. Kadınlar tümüyle kedilere benzemezler -bu basmakalıp karşılaştırma insanı pek ileriye götürmez de- ama kadınların kedileri anlamalarına da şaşmamak gerek. Kedilerin şaşırttığı ve rahatsız ettiği kişiler hep erkeklerdir.

Bir keresinde Mary bana seslendi. Cevap vermedim tabii. Cevap vermem orada yatmış, onu izliyor olduğumu açıklamak demekti. Üstelik, ne kadar uyur gibi yaparsam o kadar iyiydi. Yine de, birkaç dakika sonra uyanmak zorunda bırakıldım. Mary mektuplarıma bakmaya başlamıştı.

Bu davranışı beni şaşırtmadı. Mektupların kadınlar üzerinde gülünç, büyüleyici bir etkisi vardır. İçinde ünlü kişilerin birbirlerine yazdıkları mektupların bulunduğu edebi kitapları satın alanlar

kuşkusuz kadınlardır. Aynı türden mektuplar yazmanın ve almanın hayaliyle yaşarlar: Sevgi dolu, akıcı, içten, her şeyden önce çok uzun mektuplar. Telefonun bulunmasından beri böyle mektupların yazılmadığını anlamaz gibidirler. Bir kadın mektup alınca sizi elde ettiğini hisseder: Bir koleksiyondaki kelebek gibi sizi dümdüz etmiş, üstünüze basmıştır. Ben kadınlarla olan ilişkimi yalnız telefonla sürdürmeyi ilke edinmişimdir. Bazan anababası yüzünden evine telefon edememek, ya da patronu izin vermediği için iş yerinde arıyamamak güçlük doğurur. Ama ben gerektiğinde kız arkadaşımın bana telefon etmesini bekliyebilirim. En hoşuma giden ses, kız arkadaşımın bir telefon kulübesinde olduğunu ve zaman kaybetmeden söyleyecek belli bir şeyi olduğunu anlatan hafif bip-bip-bip sesleridir. İşaret parmağıyla baş parmak arasında sımsıkı tuttuğu telefon jetonuyla bekleyişini görür gibi olurum. Sesin kendisi ısrarlı, sabırsız, oldukça da ihtiraslıdır. Bu sesi yakalayan memurla tanışmak, elini sıkmak isterdim.

Mary'nın mektuplarımı okuyarak herhangi bir keşifte bulunması şansı yoktu. Öyle olsaydı, mektupları üstü açık bir kutuda tutmazdım tabii. Her neyse, mektup mektuptur. «Merhaba,» dedim.

Yavaş yavaş da dönmüş, ona oradan uzaklaşacak zamanı bırakmıştım. Oysa Mary olduğu yerde kaldı. hiç de şaşkın bir hali yoktu. Belki mektupları okumaya niyeti yoktu. Belki de mektupların kilit altında bulunmamasını çok olağan karşılamıştı. Karar veremedim. Bana pırıl pırıl bir günaydın gülümsemesi yolladı ve «İyi uyudun mu?» diye sordu.

«Evet.» dedim. Kendisi uyumuş muydu? «Ah, ben hep iyi uyurum,» dedi. Sesi bana anımsadığım bir zevk veriyordu. Oldukça kalın, serin sular gibi sakin bir sesti bu. Özelliği, anladığıma göre asla bir baskı altında bulunmamış gibi gelmesiydi. Sözcükler ağzından fışkırmıyor, eskiden seyredip beğendiğim bir sanatkârın camı üfleyişi gibi, ağır ve kendinden emin çıkıyordu. Basit, gelişi güzel bir şey söylediği zaman bile konuşması, bana da kendisine de düşünme zamanı bırakacak kadar ağırdı. Bu hal onunla ilk konuşmaya başladığım zaman dikkatimi çekmişti. İnsanı telâşlandıran kadınlardan hoşlanmam.

Sesizlik oldu. Mary, deyim insanda belirli olmayan bir amaç etkisi bıraktığı halde, gülümsemesini sürdürüyordu. Belki de gülümsemekten vazgeçmek için bir neden bulamıyordu. Süreklilik gülümsemesinin niteliğini bir parça değiştirdi, onu salt mutlu olmanın verdiği canlılıktan yoksun bıraktı. Bir rahatlıktı bu. Elbette, mutlu olmaması için bir neden yoktu. Ama ben, onu, bir kadının yeni tanıdığı bir erkekle geçirdiği ilk geceden sonra sık sık raslandığı gibi, sinirli bulacağımdan korkmuş olmalıyım.

Giysilerinin hâlâ yerde, yığın halinde durduğuna dikkat ettim. Hiç olmazsa kombinezonunu giyerken onları toplamış olacağını düşünmüştüm. Nesnelerle ilgili kaygıları olmayan bir kızdı: Açıktı bu. Yine de bir şey beni, onun pasaklı olduğunu düşünmekten alıkoyuyordu. Belki duruşu yüzündendi: Rahat, ama derli toplu, güzel bir duruşu vardı.

Yanıma gelerek beni öpüp öpmiyeceğini, ya da yatağa girip girmiyeceğini merak ettim. Onu

yatağa davet etmeye niyetim yoktu; daha çok olayların nasıl gelişeceğini görmek istiyordum. Bu durumda, hiç bir şeyi kesin olarak kabullenmiyordum. O ediyor muydu acaba? Bilmiyorum. Uyanmıştı ve benden daha uzun bir süre düşünmüş, belki de becerebilirsem, keşfetmem gereken bazı kararlar vermişti. Öte yandan, olayların gelişmesini beklemesi de mümkündü. Her iki durumda da, pek öyle kaygılı bir hali yoktu.

Böylece, birbirimize -ne çok dikkatli, ne de belirli olmamasına çalışarak- tabancayı önce kimin çekeciğini düşünerek bekleyen kovboy filimlerindeki iki haydut gibi baktık. Yalnız birkaç saat önce yaptığı gibi altıma yatacağını, benimle buluşacağını, benimle birlikte ilerleyeceğini düşünmeye çalıştım. Ama sahneyi yeterince canlandırmayı başaramadım. O da üzerimde geceyi anımsadığını, ya da hakkımda böyle bir bir şey düşündüğünü belirten bir etki bırakmadı. Yeniden, yatağa gelmeyeceğini anladım.

Banyo, ya da kahvaltı yapmayı ileri sürmek bana kalmıştı. Ne de olsa ev sahibi bendim. Oysa isteksizdim, hâlâ onun açılarak ilk adımı atmasını bekliyordum. Kendisini tanıdığımdan beri bu Mary'nin ilk davranışı olacaktı. «Vakit çok erken, değil mi?» dedim.

«Genellikle saat kaçta kalkarsın?» diye sordu.

«Saat kaçta yattığıma bakar,» dedim ustaca; tabii anlamasını da istiyordum. Kalkacağım saat, gece kiminle olduğuma bakardı. Anladığını hissettim ama dış görünüşünde bunu belirtecek bir işaret görülmedi. Takdirle, yapmacık bir şekilde

gülümsiyecek, ya da kızaracak tip olmadığına dikkat ettim.

«Seni uyandırdıysam özür dilerim,» dedi o sakin haliyle; ama üzülmüş gibi de davranmadı.

«Uyandırmadın,» dedim. Arkadaşlığımızın bu döneminde, uykudan uyanmamı kontrol altına alabileceğini düşünüyorsa yanılıyordu.

«Peki, öyleyse,» dedi. Konuyu orada bıraktım. Eğer, vazgeç demek isteseydi, kabullenecektim. Yeniden pencereye gidip dışarı baktı. Ben de onun olağanüstü biçimlilikte kalçalarına bakmayı sürdürdüm. Kombinezon üzerinden donup kalmış bir hareket, kışın etkisiyle yuvarlak bir kayadan uzanıp kalan bir çağlayan gibi sarkıyordu. Benzetme hoşuma gitmişti. Ona söylemeyi kararlaştırdım ama henüz sırası değildi. Kapkara bir buz parçası olamazdı ama Mary'nin bunun üzerinde durmayacağını ummak akla yakın olurdu. Ona beyaz bir kombinezon alabilirdim. Bu noktaya gelince durdum; ileriyi düşünerek kontrolü yitirmek kolaydır.

Yataktan kalkmam, sırtıma bir şey geçirmem için arkasını döndüğü geldi aklıma, Eğer öyleyse, bunu utangaçlığından mı, yoksa duygularımı düşünerek mi yapmıştı? Gündüz vakti bir kadının önünde çırılçıplak dolaşmaktan hoşlanmadığım doğrudur. Yine de, bu sadece beni ilgilendirirdi. Böyle düşünmek pek ona düşmezdi; hele benim için kararlara varmak asla. Yerimden kıpırdamadım.

Kısa bir sessizlik daha olduktan sonra Mary benden yana döndü, yine: «O halde sen yat,» dedi, «bir sakınca yoksa ben de yatacağım.»

Ona, devamlı sıcak su bulunduğunu söy-

ledim; gitti. Yattım ve suyun sesini dinledim. Bir kadın banyo yaparken yatakodasında olmak en güzel anlardan biridir. Bunun iki faydası vardır: Kadının burada oluşunun verdiği zevkle, gözetlenmemenin ve yalnız oluşun yarattığı rahatlık.

Vücudunun suya girdiğini anlatan çırpıntılı gürültüyü duyup hiç bir nedenle yeniden odaya gelmeyeceğine emin olunca yataktan kalktım. Bir acelem olduğundan değil, daha sonra mecbur kalmamak için tuvalete gittim. Tuvaletim banyonun içinde değildi. Bu kata taşınmadan önce banyoyla tuvaletin ayrı olması üzerinde özellikle durmuştum.

Çabucak giyindim. Mary geceki elbiselerini giymek zorundaydı ama benim de aynı şekilde davranmamı gerektirmezdi bu. Elbisem ve kravatımı dolaba astım; gömleğimi kirli torbasına attım. Bugün için beni hiçbir şeye mecbur bırakmıyacak rahat bir giysiye ihtiyacım vardı: Gerekirse onu arabamla evine, ya da başka bir yere götürebilecek kadar iyi, ama evde oturduğumuz taktirde de uygun düşecek bir giysiye. Aslında ne yapacağımız -özellikle ne kadar zaman beraber olacağımız- sorunu kafamı şimdiden kurcalamaya başlamıştı. Ama bu sorunu henüz kavramaya, hatta karşımdakini etkilemeye hazır durumda değildim. Kareli bir günlük gömlek, açık kahverengi bir pantolon ve süet ceket seçtim. Kravat üzerinde kararsızdım. Sonunda takmamaya karar verdim. Kesinlikle sokağa çıkıyormuşuz gibi bir hava yaratacaktı. İstersem daha sonra da takabilirdim.

Sonra elektrikli makineyle traş oldum. Beni

henüz öpmemiş olmasından duyduğum hayal kırıklığı hâlâ devam ediyordu. Belki de çok çabuk uzayan sert sakalımdan ötürü öpmemişti. Önce banyosunu yapıp tertemiz, canlı olmak istemesi de aynı ölçüde mümkündü. Belki odaya gelir gelmez kendisini öpmemden sevinç duyacaktı. Traş olurken bu konuyu bir süre düşündüm. Gündüz öpüşmek, gece öpüşmekten farklıdır. Aynı sonuçlara varmaz, değişik sonuçları vardır. Cinsel bir davranış olmadığından içten bir davranışı belirler. Bu şartlar altında bir öpücükle o kadar çok şey anlatmağa niyetli değildim. Niyetim sadece bir iltifattı. Mary'yi, yatağıma almak gibi bir şeyi hiç düşünmediğim bir sıra kendisini çok cazip bulduğumu anlatmak istiyordum. Evet, çekici bir kadındı. Bu konuda bilgili, çekirdekten yetişmiş erkekler hiç bir kadının ertesi sabah sevimli olmıyacağını söylerler hep. Ama ben çoğunu çekici bulmuşumdur. Yıkandıktan sonra daha az sevimlidirler. Beyazlıklarını yitirip pembe olurlar; banyo konusuna, ya da yıkanmadan önce onu öpmemiş olmama üzülüyordum. Belki de yataktan kalkmam daha doğru olacaktı. Oysa benim çıplak, onun yarı giyinik olması uygun düşmiyecekti.

Giysilerinin yerde durmasına daha fazla dayanamazdım kaldırıp yatağın üzerine koydum. Küçük, faydalı bir davranıştı bu. Kadınların her yere uygun düştüğü için satın aldıkları giysilerden birini giymişti: Dostlar arasında pek süslü püslü kaçmayacak, lokanta ya da tiyatro için de fazla basit olmayan bir şeydi. Pabuçları da her amaca hizmet edecek türdendi: Çok şıktı ama şöyle bir yürüyüşe çıkmak için de fazla zarif değildi. Kadınlar, gündüz Londra'da dolaşmaya

çıktıklarında evlerine uğramadıklarını belli eden giysiler içinde olmaktan çekingenlik duyarlar. Mary, belki de tecrübelerine dayanarak, bundan kaçınmıştı. Geceyi evinden başka bir yerde geçirmeye uygun şekilde giyinmiş olduğu söylenebilirdi. Şimdilik, bunun aslını araştırmaya niyetli değildim.

Banyoda fazla oyalanmadı. Suyun içinde yumuşacık, gevşemiş yattığını hayal ettim; bunu yapmasını çok iyi biliyordu. Geceleyin bir ara böyle, hiç bir istekte bulunmadan, sessiz ve sakin ama varlığını inandırıcı bir şekilde duyurarak yatmıştı. Her şey ağırlaşmış, kendimi gümbür, sarsılarak çalışan motoru susturulmuş bir gemide hissediyordum. Gemi artık ilerlemez, sallanmaz, yalnız huzur dolu bir sürükleniş vardır. Mary banyonun içinde mutlaka öyleydi; çevresinde suların dalgalandığı, bembeyaz, sakin bir gemi. Banyoya girip bakmaya niyet ettim -kapıyı kilitlememişti- Belki aslında yanına gitmemi, kendisiyle konuşmamı bekliyordu.

İşte bu düşünceyle niyetimden vazgeçtim. İstediğim onunla konuşmak değil sadece onu seyretmek, kolayca elde edemediğim bir şey olan sakin, gevşek halini paylaşmaktı. Sonra insan banyoda tepeden tırnağa giyimli oturup karşısındakini süzemezdi. Çok zaman alır yıkanmak, bazı kadınlar için hemen hemen sınır diye bir şey yoktur. Saatime bakınca Mary'nin banyoya girmesinden bu yana ancak bir çeyrek saat geçmiş olduğunu hayretle gördüm. Bir sigara yaktım. Sonra söndürdüm. Kahvaltıdan önce sigara içmemeye çalışırım.

Mary'in ne düşündüğünü tahmin etmeye ça-

lıştım. Kapalı ama kilitlenmemiş olan banyo kapısı böyle bir düşünceye fırsat tanıyordu. Birbirimiz hakkında düşünmek, karşılıklı ne durumda olduğumuzu anlamak zorundaydık. Karşı karşıyayken, birbirimizi görürken, konuşurken o kadar uzun uzadıya düşünemezdik. Mary yokken, birbirimizden ayrıyken başka şekilde, daha büyük bir tarafsızlık ve daha büyük bir özlemle yapabilirdik bu işi. Yani bu duraklama, içli dışlı oluşla yabancılık arası durum ikimize de yararlı olabilirdi. İki taraf için de üstün bir durum yoktu. Yine de bu konuda ikna olamıyordum. Kapıya, size iş verilip verilmiyeceğinin kararlaştırıldığı bir toplantı odasının kapısına bakar gibi bakıyordum.

Mary, kapıyı açtığında kararını vermiş olacaktı. Aramızdaki ilişkiyi ya bir eylem olarak kabullenecek, ya da «Hoşça vakit geçirdik,» gibi deyimlerden birini kullanarak olanların özetini çıkaracaktı. Kararın hemen açıklanmaması daha akla yakındı. -«Size sonra bidireceğiz,» demeleri gibi.- Örneğin, istersem bana telefon numarasını verecekti. Ama numaranın doğru olup olmadığını araştırmayı sonraya bırakacaktım.

Mary'nin, şu ya da bu şekilde bir karar vermeye kalkışması beni sinirlendirdi. Karar vermek daha çok bana aitti; ama ben de bir karara varamıyordum. Onu daha iyi tanımam gerekliydi. Banyodan çıktığında, bir bakıma, ilk kez karşılaşacaktık. Mary'nın hakkımda daha fazla bilgiye sahip olmadan beni yargılaması, ya da ben karar verecek duruma gelmeden bir sonuca varması haksızlıktı.

Kapıya bakmaya devam ettim. Bir işin peşin-

de olduğunuz zaman gecikmenin sizden yana mı, yoksa size karşı mı olduğunu anlamaya çalışırsınız. Sizi inceden inceye konuşur, düşünürler: Buna karşılık siz fazla bir iddiada bulunamazsınız. Düşündükleri noktalar lehinize midir, yoksa yeni yeni kuşkular mı doğmaktadır? Asla kabullenmemiş olmama rağmen, Mary'ye karşı aynı durumda olduğumu hissetmekten kendimi alamadım. Banyoda kalışı uzadıkça ben dışarda sabırsızlanıyordum. Yeniden saatime baktım. Sadece üç dakika daha geçmişti. Saatimi kontrol ettim, doğru çalışıyordu.

Bu durumun ışığı altında onu öpme sorununu yeniden açtım. Şimdi Mary'yi öpmek bana hatalı bir davranış gibi geliyordu. Kaygılı olduğumu belli edecektim: Denendiğimin farkında olduğumu, bu yüzden fazladan bir yakarıda bulunduğumu beni yargılamaya hakkı olduğunu kabullendiğimi ortaya koyacaktım. Üstelik aleyhimde bir karara vardıysa acıklı bir duruma düşecektim. Lehimde bir karar verdiyse, öpücüğü kararını destekleyen bir davranış olarak kabullenecekti. Her şey kararlaştırılacak ve ben bir karar vermek hakkından yoksun bırakılacaktım. Neredeyse bir tuzağa düşmek üzere olduğum sonucuna vardım. Tam zamanında fark etmiştim bunu. Çünkü şimdi suyun akıp gittiğini duyabiliyordum Mary kurulanıyordu herhalde. Gidip pencereden dışarı baktım. Kapı açıldığında sanki onu hepten unutmuşum gibi hayretle dönmeyi plânlamıştım.

Bir dakika sonra bu plânın aşırı olduğunu anladım. Kendisine duyduğum ilgimin sona erdiğini, benimle yattıktan sonra bütün isteğimin sahneden çekilip gitmesi olduğunu düşünmesin

istemiyordum. Nezaket yönünden, -bir parça önem verdiğim cinsel nezaket- bu doğru olsa bile Mary'-ye bir şey hissettirmiyecektim. Zaten doğru değildi; ya da çok doğru değildi. Bu yüzden de haksızlık ediyordum. Bir kadınla yattığım zaman hep onunla bir geleceğimizin olup olamıyacağını düşünürüm. Mary'nın bunu anlamasını istiyordum.

Böylece onu öpmeyi yeniden düşündüm. Onu hoşnutlukla, devam eden bir ilgiyle karşılamak doğru olacaktı. Bunlar da en iyi şekilde bir öpücükle anlatılabilirdi. Aslında durum daha etkili de anlatılabilirdi. Nasıl bir karara varmış olursa olsun, her şeyden vazgeçtiğimi düşünmesine izin vermemeliydim. Şu ana kadar öncelik hep benim elimdeydi; şimdi bunu yitirdiğimi kabullenmek büyük hata olurdu. Hiç bir şekilde -ne onun, ne de özellikle benim bakımından - karar vermeyi gereksimeyicek bir içtenlik içinde bulunduğumuzu ve bana göre böyle bir karara varılmamış olduğunu kabullenmek, kabullendiğimi göstermek çok akıllıca bir davranış olacaktı

Bütün suyun akıp gittiğini, kapının her an açılacağını düşünmeye başladığımda hâlâ kararsızdım. Kapıya doğru döndüm. O andaki plânım hareketsiz durmak, ona bakmak, yanıma gelip gelmeyeceğini beklemekti. Oysa aynı anda bunun büyük bir hata olacağını anladım. O zaman kararı vermek Mary'ye düşecek, ben de onun kararını bekleyecektim. Sadece, onu öpmek kararımda haklıydım ama bu daha büyük kararların verilmesine yol açacaktı. Hayır, şu veya bu şekilde karar vermeliydim.

Mary kapıyı açtı. Son anda onu öpmeye karar verip vermediğimden yeterince emin değ-

lim. Öylesine güzeldi ki, pembe pembe olmamıştı. Her neyse, ona düşünecek zaman vermeden yanına gittim, öptüm. Amacımı yeterince anlatacak bir öpücüktü bu, aşırı değildi. Mary işi uzatmak istedi ama ben niyetli değildim.

Banyonun keyfini çıkardım. İçerisi siyah çinilerle kaplıydı. Yatakodası gibi kişiliksiz, ama modern ve güzeldi. Şimdiye kadar bildiklerimden daha lükstü. Bütçemin elvermediği bir otelde kalıyor, bunu bir armağan olarak kabulleniyormuşum gibi tatlı bir duyguya kapılmıştım. Bana bir oteli hatırlatan şey, özellikle yaşlı ve zayıf kişiler ya da kalp hastaları için konan, insanın tutunmasına yarayan medeni bir kulpun bulunmasıydı. Acaba bu hep var mıydı, yoksa John mu koydurdu diye düşündüm. John'un kalbinin zayıf olmadığı kesindi.

Su küvetin içine gürül gürül aktı. Evdeki banyomun suyundan daha gür geliyordu. Bol soğnk su ekledim; haşlanmış gibi olmaktan da böyle görünmekten de hiç mi hiç hoşlanmam. Sonra suyun içine girdim. Büyük bir küvetti; iki kişinin girebileceği kadar büyük. John'a seslenerek gelmesini istemeyi düşündüm. Bir erkeğe dayanmak, başımın altındaki sert göğsünü, beni içine alan bacaklarını sert ve kara kıllarını hissetmek hoşuma gider. Belki de gelip benimle konuşabilirdi. Ama belki de yaptığı bir şey değildi bu. Ben odadayken yataktan çıkmak iste-

meyişi geldi aklıma. Yataktaki halini düşününce bu tutumunu çok gülünç buluyordum. Ama erkekler gündüzleri bambaşka kişiler olurlar. Çekingen, namuslu, dokunulması güç kişiler. John'un gerçekten nasıl bir kişi olduğu sorununa dönmüştüm yine. Bir bakıma, diye düşündüm, banyodan çıktığımda onunla ilk kez karşılaşmış gibi olacağım.

Eğer dün akşam fikrimi söyleyecek olsam, kesinlikle onun dürüst, cömert, sevgi dolu ve önemli bütün nitelikleri kendinde toplamış olduğunu söylerdim. Oysa bütün bunlara, onunla yatacağım, ilgimi çektiği, onunla yatmamın basit bir hoşlanmadan öteye gitmediğini kabul etmek istememem gibi nedenlere niçin inanmak gerektiğini düşünerek o sıra bile açık bir kapı bırakmıştım. Partide neler konuştuğumuzu hatırlamaya çalıştım. Boşuna: Onun yanında duruşum, sonra birlikte bir yere oturuşumuz, elini benimkinin üzerinde hissetmem. Bütün bunlar olmuştu da gerçek konuşmalarımız, sözcükler birer perde görevi görmüştü.

Böylece onu, bir tek büyük bir şeyi ayrı ayrı tutarak, sıfırdan başlayıp tanıyacaktım. Vücudunu biliyordum, bunu başka bir bilgiyle birleştirebilirdim. Gündüz adamını biliyordum; gece adamını keşfediyor, onları belli bir noktada toplamaya çalışıyordum. Bunun tersi şaşırtıcı, aynı zamanda heyecan vericiydi de. Yapmak istemediğim şey durumu fazla ağırlaştırmaktı. Onu sınava çekmek, on üzerinden altı vererek geçirmek, ya da topu topu dört vererek sınıfta bırakmak oldukça çirkindi. Bana bunu yapmamasını diledim.

Onun için, küvetin içinde uzanmış yatarken

John'u düşünmekten çok gözümün önünde canlandırmaya çalıştım. Tanıdığım kadarıyla değil, mektup yazarken, gazete okurken, bir elektrik sigortasını onarırken, alış veriş yaparken, sokakta karşıdan karşıya geçerken halini canlandırmaya çalıştım. John hakkında çok az şey bildiğimden görüntüler sınırlıydı: İşi, varsa boş zamanlarında yapmaktan hoşlandığı şeyler, ya da elekrik sigortasını onarabilip onaramıyacağı hakkında hiç bir şey bilmiyordum. Bir süre sonra bundan da vazgeçtim. Bir insanın yapabileceği kadar, hiç bir şey düşünmeden suyun içinde yattım.

Çok geçmeden, önce adlandıramadığım bir makine gürültüsü duydum. Sonra bunun elektrikli traş makinesi olduğunu anladım. Üzülmüştüm doğrusu. Erkeklerin babadan kalma usullerle traş olmaları hoşuma gider; beyaz sabun köpükleriyle kaplı yüzleri öyle gülünç olur ki. Traşsız hallerini de severim. Bir erkekle yatağa girdiğinizde en aşağı on beş saat traş olmamıştır, ciltlerinin tırmalayıcı sertliğinin heyecan verici bir özelliği vardır. Yeni traş olmuş bir yüz beni bir az üzer. John'un şimdi traş olmamasını isterdim. Traş olması onu şimdiye kadar tanıdığım kişiden ayıracak, tanımayı güçleştirecekti.

Banyodan çıkmaya karar verdim. John da yıkanmak isteyebilirdi; yatakta kalmadığına göre benim çıkmamı bekliyordu belki. Yine de banyodan çıkmam bir hayli zaman aldı. Rahatımın yerinde olmasından, ya da sıcak suyun içinden hep istemiye istemiye çıkışımdan değildi geç kalmam. Onunla karşı karşıya gelmekten biraz çekiniyordum. Ayağımın baş parmagiyle küvetin tıkacını açtım, hafiften üşüyünceye kadar suyun vücu-

dumun çevresinde alçalmasını izledim. Kendimi banyodan çıkmaya ancak bu şekilde mecbur edebilirdim.

John'un ne sesini, ne de yaptığı herhangi bir gürültüyü duyuyordum. Oturma odasına, ya da mutfağa geçmiş olabilirdi. Yine de kendimi, yatakodasında olduğunu, yatağın üzerinde, ya da bir sandalyede oturduğunu, pencerenin önünde durduğunu düşünerek hazırladım. Herhangi bir şaşırtıcı durumla karşılaşmamak için John'u bulabileceğim çeşitli durumları düşünerek kafamda canlandırdım. Herhalde üzerinde pijaması olacaktı. Pijamayla yatmamıştı ama yastığının altında düzgünce katlanmış durduğunu görmüştüm.

Oysa tepeden tırnağa giyimliydi. Yeterince normal bir durum, diye sonuç çıkardım. Bir erkek giyinmekle giyimli olmamak arasında bir yol tutturamazdı. Bir kadın ortalıkta kombinezonuyla dolaşabilir ve oldukça sevimli (öyle umuyordum) görünebilir. Oysa bir erkek, eski güldürülerden birinde oynamıyorsa, iç çamaşırlarıyla dolaşamazdı. Üzerinde sabahlık olmadıkça pijama hiç te güzel bir giysi değildi. John'un sabahlığının banyoda olduğunu çok geç hatırladım. Oysa soyunup banyoya girmeden önce hemen gözüme çarpan sabahlığını kendisine vermem gerekirdi. Bütün bunları da hesaba katarsanız, hâlâ bir parça çekingendim. John aramıza perde germişti; belki de bunun büyle olmasını kendisi istemişti.

İşin güzel yanı üzerinde rahat, herhangi bir yere gitmeyi düşünmeyen birinin giysisi olmasıydı. Giysileri hoşuma gitti, daha önce üzerinde gördüklerimden de iyiydi. Gömlek, ona armağan etmekten hoşlanacağım türdendi. Belki de birinin

armağanıydı. Olmamasını diledim. Belki de sadece zevk sahibi bir insandı.

Banyodan çıkarken çok şey düşündüğüm sanılabilir. Oysa birbirimize baktığımız ve hiç konuşmadığım sıra belirli, elle tutulur gibi bir sessizlik oldu. John'un oldukça kaygılı bir hali vardı. Durumu fazla kesin düşünmemiş olmasını diledim. Yanıma gelip beni öpünce rahatladım.

Ellerimi omuzlarına koyup vücudumu onunkine bir parça bastırdım. Sizi öpen büyükanneniz değilse öpüşmenin bölümlerinden biri de budur. Ama John hemen çekildi. Beni öpmesinin, onun yönünden bir ödev olduğu gibi sevimsiz bir duyğuya kapıldım. Oysa devam ettiği sürece çok tatlı bir öpüşmeydi.

«İçerde çok kaldığım için özür dilerim,» dedim. Oysa hiç de fazla kalmamıştım.

«Önemi yok,» dedi.

Sordum: «Banyo yapacak mısın?»

«Hayır, ben akşam üzeri banyo yaparım.»

Ona, canım ne zaman isterse o zaman banyo yaptığımı, bir programa uydurulursa banyo zevkinin de hayattaki diğer zevkler gibi azaldığını söylemek çok hoşuma gidecekti. Oysa John pek kesin bir tavırla konuşmuştu, üzerinde durmadım.

«Ben elimi yüzümü yıkayacağım,» diye ekledi, «sonra kahvaltı hazırlarım.»

«Ben hazırlıyayım mı?» diye sordum.

«Hayır, ben hazırlarım.» Bu konuda da kesin konuşmuş, hatta hatalı bir şey söylemişim gibi beni azarlarcasına konuşmuştu.

O elini yüzünü yıkarken, giysilerimi yatağın üzerine koymuş olduğunu farkettim. Galiba giy-

silerimi sırtıma geçirmem gerekiyordu. Hiç de giyinmek istemiyordum, bu yüzden giysilerimi görmemiş olmak için bitişik odaya geçtim.

Daha önce buradan geçerken oda üzerimde belli belirsiz bir etki bırakmıştı. Şimdi çevreme dikkatli bakmama rağmen yine de olağanüstü, üzerimde etki bırakacak bir şey görmedim. Yine beyaz duvarlar, yine beklediğiniz türden iki tablo. Belli başlı eşya, erkeklerin sık sık toplantı düzenledikleri misafir odalarında görülen türden bir kanapeydi. Üzerinde, doğrudan doğruya yatağa gitmemek gibi bir adete uyarak bir süre vakit geçirmiştik. İki kişinin sarmaş dolaş oturmasından çok dört ya da beş kişinin sıraya dizilerek oturabileceği bir kanapeydi. Hiç de yumuşak değildi minderi, şekil olarak köşeli ve dardı; tahta kolları vardı. Başımı tahta kollardan birine dayıyarak son derece rahatsız bir şekilde uzandığım geldi aklıma. Bu uzanış daha sonra yatağa gitmeyi olduğundan da büyük bir zevk haline sokmuştu. Siyah deriden iki sandalye -herhalde sahici deri değildi- garip masalar, bir kitaplık, bir de radyo, pikap vardı odada. Televizyon yoktu.

Bütün kitaplar yazar adlarına göre titizlikle sıralanmıştı. Bazıları Thomas Hardy, Trollope gibi yazarlardı: Kitaplar eski ama iyi durumdaydı, pek sık okunmamıştı. Belki de bu kitaplar ona miras kalmıştı. Sonra içlerinde **«Suç ve Ceza»** gibi insanın gerçekten okumak istediği, Everyman ve Penguen yayınlarından klâsikler vardı. Roman olmayan kitaplar, insanın öğretimindeki eksikleri gidermek için aldığı Pelican yayınlarından **Yaşayan Geçmiş** ve **Çağdaş Dünyada Bilim** başlıklarını taşıyordu. Daha büyük olmasına rağmen tü-

mü benimkine öyle benziyordu ki içimi hemen sevinç dolu bir duygu kapladı. Dolaştığım bir erkeği annemle tanıştırdığım ender zamanlarda annem, «Onunla aranızda ortak ne var?» diye sorardı hep. İşte soruya bir karşılık olabilirdi bu. Sonra sevincim azalarak, bu ortak yanın başka pek çok kişide de olduğunu düşündüm. Kitaplar aslında ,tablolar, eşyalar gibi tek düze şeylerdi. John hakkında bana hemen hemen hiç bir şey söylemiyorlardı.

Oda bütünüyle hiç bir şey açıklamıyordu. İçinde oturulup kalkılmış gibi bir hava yoktu, bir otel odasından farksızdı. Kül tablaları tertemiz, çöp sepeti boştu. Ortalıkta oraya buraya atılmış hiç bir şey yoktu. Örneğin, John kitaplardan hiçbirini yarıya kadar okuyup şöyle bir kenara bırakmamıştı. Dünkü gazetleri de göremedim. Herhalde gazetesini işe giderken alıp okuyor, sonra da bir yerde bırakıyordu. Ben gazetemi kendim almam eve gazeteci getirir. Bir çeşit aile tutumudur bu. Oysa bu odada dergi de yoktu; kütüphanedeki kitaplardan ne tür dergiler okuduğunu tahmin edebiliyordum.

Kahvaltı için bir şeyler yapmayı istiyerek mutfağa geçtim ama yapmamamın daha yerinde olacağına karar verdim. Karşıma küçük bir mutfak çıkacak sanıyordum ama oldukça büyüktü. Üzerinde kahvaltı edeceğimiz anlaşılan bir masa, büyük bir fırın ve buzdolabı vardı içerde. Dolaplara baktım. Bir kuşatmayı rahatlıkla geçiştirecek kadar yiyecek vardı. John'un haftalık alış veriş yaptığı belliydi, aslında aylık yapıyor gibiydi ya. Her şeyin yukarıya sepetlerle taşındığını düşünerek vakit geçirmeye çalıştım. İnsan bir fenerde oturu-

yor olabilirdi. Kule aklıma geldi yine.

Mutfağın büyüklüğü, bir ikinci yatakodasının bulunuşu buranın bir bekâr katı olmadığını gösteriyordu. Aklıma birdenbire bir şey geldi. John'un evli olmadığını gösteren bir şey yoktu elimde. Üstelik iki kişilik bir karyolada yatmıştık. Bu aklıma gelince irkildim. İki sandalyeden -ah, evet, yalnızca iki sandalye vardı- birine oturdum ve ağır ağır soluk aldım. Bütün bildiğim kadının hafta sonu tatili için bir yere gittiğiydi.

Sonra kendi kendime, aptallık etme, dedim. Ne de olsa, iki kişilik bir karyola satın almak için evlenme cüzdanına ihtiyaç yoktu. Ve bir kadına ait en küçük şeye rastlamamıştım. Belki de John, kadının bütün eşyalarını toplayıp kaldırmıştı. Oysa bu davranış bana bir hayli zahmete katlanmakmış gibi geldi. Hayır, böyle bir şey olamazdı. Belki de John, oturduğu katın bu büyüklükte olmasını istiyor, belki burasını başka bir erkek ardaşıyla paylaşıyordu.

O sıra aklıma başka bir şey geldi, üzerinde düşündükçe daha akla yakın buldum. Burada bir kadın **yaşamıştı,** karısı ya da değil, ve gitmişti. Kata kişilik kazandıran, içinde yaşanıyor havasını veren her şeyi de alıp götürmüştü. (Televizyonu da almıştı ama John, pikabın burada kalmasında diretmişti.) Kadın ayrılalı beri John gidenleri tekrar yerine koyamamış, ya da kendine özgü bir hava yaratamamıştı. Bu da evdeki boş, duygusuz havayı çok iyi açıklıyordu. Ne de olsa duygusuz olan kişi John değildi. Kadının geri gelmesini ve odaları yeniden doldurmasını bekliyordu. Hayır, diye bu düşüncemi değiştirdim, hiç de böyle değil. Evi bir başkasının doldurmasını bekliyor.

Bu sonuca varmak beni mutlu kıldı. Ben bilmeceleri uzatmak değil, çözmek isterim; bulduğum çözüm yolu da hiç kuşkusuz bana uygun düşüyordu. Doğru, John'un hayatındaki boşluğu doldurmayı isteyip istemediğimden emin değilim. Ama doldurulması gereken bir boşluk olduğunu düşünmek çok hoştu. John mutfağa girince ona, bile bile değil de düşüncelerimin etkisiyle, sevinçli ağzım kulaklarıma vararak gülümsedim; ya da bir Cheshire (*) kedisi gibi sırıttım.

John da gülümsedi ama bir parça kuşkuyla sanırım. Sanki sormak istediği bir takım sorular vardı da bunları sormayı daha sonraya bırakmıştı. Soracağı sorunun yerine, «Açlıktan ölüyor musun?» dedi.

«Hayır, hayır,» diye atıldım, «zaten kahvaltıda fazla bir şey yemem.»

«Öyleyse ne istersin?»

«Yalnız kahve olsa yeter.»

Bir hayli güzel kahve yapacağı, ama çok da zaman alacağı belli olan oldukça büyük bir kahve ibriğini ocağın üzerine koydu. Kahvaltıyı benim hazırlamama izin vermiş olmasını diledim yine. Belki de başka bir sefer kahveyi ben pişirirdim. Bu düşünceyi dizginledim, ileriyi düşünmek doğru değildi.

Hafiften sinirli bir tavırla, «Bir şeyler yemelisin,» dedi. Bir zorunluluktan kaçınmakla suçlandığımı hisseder gibi oldum. «Peki, bir şey yerim,» diye karşılık verdim.

«Ne yersin, peki?»

«Ne var?» Hemen bu sorunun aptalca olduğunu anladım. Aşağı yukarı ne istesem vardı.

(*) Cheshire kedisi : İngilizcede pişmiş kelle gibi anlamına kullanılan bir deyim.

«Ben kendime yumurta kaynatacağım,» dedi umursamazca.

«Güzel bir fikir.» Gerçekten güzeldi. Her yönüyle mükemmel bir kahvaltı hazırlanmasına, kızartma kokularına taraftar değildim, Rafadan yumurta işi fazla inceliğe kaçmadan hazırlanacak bir yiyecek gibi gelmişti bana. Oysa her şeyi pek basitinden aldığım çok geçmeden anlaşıldı.

Ocağın üzerine küçük bir kulplu tencere koydu. Yeniden ve hâlâ kuşkuyla, «Çoğunlukla yumurta yemezsin sabahları değil mi?» diye sordu.

«Çoğunlukla diye bir şey yok,» diye içine su serptim, «bazan çok şey yerim, bazan da sadece kahve içerim. 'Aslını isterseniz o sıra beraber olduğum kişiye uyarım ama bunu John'a söyliyemezdim.

«Yoksa rafadan yumurta istemiyor musun?»

«İstiyorum,» dedim. Her konuda kesin konuşmak gerektiği belliydi. Sanki mahkemede tanıklık ediyormuşum, söylediklerim kâğıda yazılacakmış gibi büyük bir açıklıkla konuşmaya çalıştım. «Gerçekten rafadan yumurta istiyorum,» dedim.

Yumurtaları koydu. «Üç dakika yeter mi?» diye sordu.

«Elbette»

«Üç buçuk dakika olsun,» dedi, «bunlar çiftlik yumurtaları.» Sonra zaman ölçeğini ayarladı. Yumurtanın pişme süresini hesaplayan ölçeği annemden başka kimsede görmemiştim. Ben zamanı saatime bir göz atarak, ya da kafadan ayarlardım.

Oysa John bu araca da pek güvenmiyor gibiydi; ocağın başında durarak yumurtalara baktı.

Bedeni, omuzlarına kadar gayet dikti. Sonradan belli belirsiz bir yuvarlaklık başlıyordu. Ama fazla bir şey değildi bu. Üç buçuk dakika hiç konuşmadı. Ben de bir şey söylemedim. Çiftlik yumurtaları üzerine fazla bilgim yoktu. Sessizlik bozulursa yumurtaların gerektiği gibi pişmeyeceği kanısına kapılmıştım.

Yumurtalar pişince John masayı hazırladı. Karışık bir iş değildi bu: Tabaklar, yumurta kapları, bıçak-kaşık, tuz, ekmek ve tereyağı. Oysa, sanki öğle yemeği yemeye hazırlanıyormusuz gibi, işine belirli bir ciddiyet katmıştı. Her şeyde bir kusur bulma, dedim kendi kendime ama onunla aramızda bir şey -daha doğrusu, ben, benim burada oluşum üzerine bir şey- istediğim gibi değildi. Burada John'la beraber değildim, John'un konuğuydum. Geceyle sabah arasındaki fark belki de kaçınılmaz bir şeydi. Ama yine de bu konu beni huzursuz ediyordu.

Öpüşmelerin bir yararı dokunmadığını sözcüklerle bir şeyler yaratmam gerektiğini anladım. Zaten insan hem öpüşüp, hem de yumurta yiyemezdi. «Çiftlik yumurtalarını nereden alıyorsun?» diye sordum.

«Satın alıyorum.»

«Çiftlikten mi?»

«Hayır, bakkaldan. Ararsan sen de bulursun.»

«Evet, çok güzel,» dedim. Ama yumurtada değişik bir tat bulmamıştım. John yumurtayı beğenmeme sevindi. «Biraz zahmete katlanmaya değer,» dedi.

Prensip olarak bu sözü kabullenmiştim.

«Korkarım, ben çok aceleciyim. İşten dönerken dükkânlara dalıp çıkarım.»

«Ben alış verişe çıkarken,» dedi «daima bol zaman ayırırım. İnsan isterse alış verişe zaman ayırabilir. Yiyecek alış-verişini sevmez misin?»

«Peynir almak hoşuma gider. Ama geri kalanlara aldırış etmem.»

«İnsan en çok ne yerse önemli olan odur,» dedi.

«Galiba öyle. Aslında demek istediğim şu: Ben sadece kendim için alış veriş yapmaktan hoşlanmam.»

«Ha,» dedi, «ama ben sadece kendim için alış veriş yapmadım.»

Hafif bir gülümsemeyle söylenen bu sözler bir parça ilerleme olduğunu gösteriyordu. John'un bana bir yaklaşıp, bir uzaklaşması garipti. Şimdi, bir an için onunla beraberdim. Uzanıp ona dokunmak istedim, ama yapamadım; masada karşılıklı oturuyorduk. John'un bir eli cebindeydi. Ötekiyle de kaşığını tutuyordu. Güldüm, «Hiç belli olmaz demek mi istiyorsun?» dedim.

«Evet.» Gülmedi. Hatırladığıma göre, dün akşam da pek fazla gülmemişti.

Bir deneme yaptım. «Buraya geldiğime memnunum,» dedim.

«Öyle mi?» Şaşırmış gibiydi.

Şakayı sürdürmeye çalışarak, «Çiftlik yumurtalarının değerini takdir ediyorum,» dedim. Pek ahım şahım bir espri değildi bu ama aramızda bir anlaşma sağlıyordu. Özellikle çiftlik yumurtaları takdir edilecek şeylerden biriydi galiba. Ama John ciddi ciddi, «Gerçekten memnun musun?» dedi.

«Elbette, iyiydi, değil mi?»

«Ah, tabii,» dedi pek heyecan belirtisi göstermeden. Kafasında neler döndüğünü anlamaya çalıştım. Galiba iyi olduğunu reddetmiyordu, bu konuda fazla kuşkusu yoktu. Daha çok, memnun olmak için yeterli bir neden olmadığını söylemek istiyordu. Oysa ben aynı kanıda değildim.

İçimden gelerek masanın üzerine doğru eğildim: «Bozma bunu,» dedim

Bana bakmadan yumurtasını yiyip bitirdi. Tepesinden kopardığı parçadaki akları da yedi, oysa ben o parçaya dokunmam bile. Sonra dikkatle, «Bunu bozacak bir şey yaptığımın farkında değilim,» dedi.

«Oh, hayır yapmadın,» dedim çabucak.

«O halde ne demek istiyorsun?»

«İyice bilmiyorum. Galiba, memnun olmamla ilgili bir takım kuşkular ortaya atma, demek istedim. Üzgün olmam gerektiğini ileri sürme, çünkü olamam.»

«Benim memnun olmadığımı mı sanıyorsun?» diye sordu.

«Hayır, böyle bir kuşkum yok hiç.»

Cevabım onu tatmin etti. Söyledikleri ve benim söylediklerim düşünülürse pek garip kaçacak ama onun hep kendine güven duyması gerektiğini anlamıştım. Ama John'u ne kadar tanısam bir o kadar çok şey vardı öğrenecek.

«Doydun mu?» diye sordu.

«Evet, teşekkür ederim. Kahve hazır.»

«Kahve bir iki dakika dinlenirse daha iyi olur.»

Canım çok kahve istemesine rağmen onun görüşünü kabul etmek zorundaydım. Ağzım yumurta, ekmek ve tereyağıyla zamklanmış gibiydi.

Yumurta tenceresini seyrettiğimiz gibi şimdi c kahve ibriğini seyrediyorduk. Biraz sonra Joh kahve fincanlarını, süzgeci, şeker ve sütü getirc Süt şişesini masanın üzerine koymadı, sütü titi likle bir kaba boşalttı. Sütün, çiftlik sütü olup c madığını sormayı düşündüm; sonra vazgeçtim

Kahve beklememize değdi. Çanağa benzc yen kocaman bardaklarla içtik, bardaklar Frai sız malı olmalıydı. «Bu bana tatilleri hatırlattı dedim.

«Öyle mi?»

«Fransa'da bir kahve. Kocaman bardakla sarsak teneke masalar.»

«A, evet.» Yine içine kapanmıştı. «İnsaı yavaş yavaş etkileyen güneş ışıkları, hiç beklei medik bir anda inen tenteler.»

«Tamam,» dedim. «Ve bir gece önce tan şan, beraber olmaktan hoşnutluk duyan bitiş masadaki çift.»

Konuyu burada kesti, bir hata işlediğimi farkındaydım. Bitişik masadaki çift üzerine b öykü uyduracağımı umuyordum, ama John'u öykü uydurmadığı belliydi.

«Sigara?» dedi.

Fazla sigara içmem ama ona yoldaşlık e mek için bir tane aldım. Sigaraları yaktı ve ki tablası getirmeye gitti. Ben sigaramın külünü ta bağıma silkelerdim aslında. Dikkat etmem gere ken pek çok şey olduğunu anlıyordum.

Biraz sonra, «Bitişik masadaki çift hakkınd pek çabuk karar vermediğinden emin misin?» de di.

Yapmacık bir neşesi, ya da sert olmasın çalıştığı kaçamak bir hali vardı. Küçük oyunum

katılıp katılmamak ona kalmış bir şeydi; düşünmesi gerekiyordu. Ama bu oyun ona pek kolay gelmiyordu.

«Anlaşılıyor,» dedim, «mesele değil, anlıyorsun ya. Bizim bakmamıza aldırış etmiyorlar.»

«Belki de işe giderken birlikte kahvaltı ediyorlardır hep.»

«Sanmam. Sonra günlerden cumartesi.»

Bitişik masadaki çifti birden bırakıverdi «Cumartesi günleri ne yaparsın. Mary?» diye sordu.

«Değişir,» dedim, «bazan alış verişe giderim, Giyeceğe, ya da bu tür bir şeye ihtiyacım varsa. Temizlik yaparım, çamaşır yıkarım, saçımı düzeltirim. Cumartesi arada kalan gündür. Pazarları hep gezmeye çıkarım, hava güzelse, kırlara giderim.»

«Bir erkekle, tabii.»

«Genellikle bir grupla. İki kız arkadaşım daha var yanımda. Pazar günleri daima eğlenceli, kalabalık olur.» Pazar günlerini kalabalık bir arkadaş grubuyla geçirmek pek ilgisini çekmemişti. «Yalnız bir erkekle de olabilir,» diye ekledim.

«Bu cumartesi, korkarım, programın bozuldu,» dedi.

Bu sözü iki yönlü alabilirdim, ne demek istediğini iyice anladığımdan emin değildim. «Plânım vardı,» dedim, «bozamıyacağım bir şey değildi. ama.»

O da bunu iki yönlü anlıyabilirdi. Günü kendisiyle geçirmemi isteyip istemediğini açıklamaya çağrıydı bir çeşit. Üstelik vazgeçmiyeceği bir işinin olup olmadığını söylemeye de fırsat veriyordum. Bazı erkekler için bir seçme yapmak ol-

dukça basittir; oysa John için çok kesin olmalıydı. Hiç bir şey söylemedi.

Gitmemi istiyorsa, bunun için kendimi perişan edecek değildim. Artık John'un bir gecelik erkek olmadığını anlamıştım. Kahvaltıdan sonra beraberindeki kadını apar topar sepetlemek, sonra da bir başkasını bulmak onun için kolay şey değildi. Öyle olsa şimdi davranışları daha bir rahat olurdu. Benim gitmemi istese bunu anlardım.

Üzerimde düşünmeye, yeniden buluştuğumuzda hedefimizin ne olacağına karar vermeye ihtiyacı var demekti. Benim böyle bir şeye ihtiyacım yoktu. Nereye yöneldiğimizi iyice bildiğimden değil, ben kararımı erkeklerle beraberken veririm ve daha çok olayları kendi haline bırakıp gelişmesini beklerim. Bu konuda bana benzemediği belliydi. Kararlarını kendi istediği şekilde vermekten özgür olması gerektiğini görüyordum.

Düşündüklerimin hiç birini ona yeterince anlatamazdım. Karışık durumlardan nefret ederim. Ama sorunları birlikte çözümleyecek bir dile henüz sahip değildi. «Bak, istersen giderim. Bunu da hayatından bütünlük çıkıp gitmek şeklinde almıyacağımdan emin olabilirsin. Çüknü böyle bir şey istemediğini biliyorum,» demek isterdim. Oysa böyle bir şey söylemem onu zorlamam demek olacaktı. Yapılacak tek şeyin, önemli bir dönüm noktasında bulunmadığımızı gösterip ne demek istediğimi anladığını diliyerek rahatça ve şen bir tavırla çıkıp gitmek olduğu sonucuna vardım. Kendisi harekete geçmediğine göre benim bir şeyler yapmam gerekiyordu, kararsız bir halde beklemekten bıkmıştım. Sigaramın külünü az kaldı tabağa silkeliyordum, tam zamanında kül

tablasını farkettim. Doğrudan doğruya, «Gideyim mi?» diye sordum.

Yüzüme hayretle baktı. Pek açık konuşmuştum. Belkide kararını henüz vermemişti; belki böyle bir şey aklına bile gelmemişti. Vaktin pek erken olduğunu, henüz giyinmediğini tümüyle unutmuştum. Bir an konuşmadı. Soruma ciddi ciddi, önemsemiyerek düşündüğüne vereceği cevabın bir anlamı olacağına sevindim.

«Bir sakıncası yoksa kalman hoşuma gider,» dedi.

«Halimden memnunum,» dedim, «kalmak benimde hoşuma gider,» Artık burada kalmayı deli gibi istediğimi biliyordum. Gitmek konusunda filozofça davranmak istemiştim ama faydası dokunmamıştı.

Masanın üzerinden uzanıp elini okşadım. «Burası rahat,» dedim. Öyleydi, hem de garip bir şekilde. John'la henüz anlaşmamıştık, yanında pek rahat değildim ama bu sessiz yer sorunları çözmek için bire birdi. Bu sorunları çözmek pek kolay olmıyacaktı ama zahmete değerdi.

Oturma odasında çok daha rahat edeceğimizi söyledi, oraya geçtik. Artık bir süredir kafamı kurcalayan soruyu soracak kadar güveniyordum kendime. Konuya nasıl yaklaşacağımı bilmiyordum. İşi talihe bırakarak, bir konuşma konusu açmak ister gibi sordum: «Burada tek başına mı oturuyorsun?»

Sorumu hoşnutsuzlukla karşılamasını, ya da yeniden içine kapanmasını bekledim. Oysa sorum hoşuna gitmiş gibiydi. İçten olup olmadığını, duygularını saklamaya çalışıp çalışmadığını anlıyamadım.

«Elbette yalnız oturuyorum,» dedi. «Ne düşündün?»

«Hiç bir şey düşünmedim. İnsanlar katları paylaşırlar, şu veya bu şekilde. İki kişi için fazlaca büyük, değil mi?»

«Galiba öyle. Ben geniş yerleri severim. Mobilyalı bir tek odada oturmak beni deli eder.»

«Beni de, Pek sıkıcı olur, değil mi?» Bu konuda anlaşmaya vardık, ama aynı şeyi söylemek istememiştik. Benim sıkıldığım şey yerin darlığı değil, arkadaşsız olmaktı.

John'un yalnız başına yaşamaktan pek hoşlanmadığı gibi de garip bir duygu vardı içimde. Böyle bir soru sormadım tabi. Şimdilik yeteri kadar tehlikeli sorular sormuştum. Bu sorunun cevabını de öğrendiğim zaman -tabii öğrenirsem - pek çok şey değişmiş olacaktı.

Mary'nın kendini savunmaya geçişini izledim. Çok hoşuma gitti, her zamanki gibi. Bir erkek kendisine ilgi duyduğunu göstermedikçe bir kadın hep böyle davranır. Sonra uzaklaşmaya çalışır. Asıl mesele erkeğe pençelerini geçirmek ya da çekip gitmek olduğu halde bunu yapmaz. Tek amaç üstün çıkmaktır.

Önce kahvaltıyı hazırlamak istemişti. Sonra kahvaltıda ne yemek istediğini bilemedi. O zaman kahvaltıyı hazırlamasına izin vermiş olmayı diledim. Ama bir kadın mutfağın yönetimini eline alınca, artık kendini rahatça yerleşmiş sayar.

Yine de rol yapıp yapmadığını merak ettim. Başlangıçtan, onu tanıdığım andan beri davranışlarında az raslanan bir dürüstlüğün farkına varmıştım. Tabii aynı dürüstlük karakterinde de vardı. Dün gece, partiden benimle çıkmasını ama fazla umut vermeden teklif ettiğimde Mary sadece «Olur, gelirim,» demişti. Kendisiyle yatmak istediğimi belirttiğimde de, «Evet, haydi,» demişti. Eğer davranışlarında kurnazca bir tutum yoksa, bu aptal olduğunu göstermezdi. Tersine, gizli kapaklı bir tutumu gerekli görmüyordu. Bu dürüstlük ve açıklık çekiciliğini yaratan özelliklerden bi-

riydi. Ama insanı rahatsız edecek bir durum da alabilirdi.

Kahvaltıyı bitirir bitirmez hiç bir plânı olmadığını bildirmesi beni şaşırttı. Sonra benden olumlu bir tepki göremeyince, doğrudan doğruya, «Gideyim mi?» diye sordu. Bu soru karşısında, beni şaşırtma politikası güttüğünü düşünmekten kendimi alamadım. Saat ondu, yada henüz on bile olmamıştı. Üstelik Mary henüz giyinmemişti de. Sabahın büyük bir bölümünü burada geçireceğini kabullenmiştim daha sonra bir karar verirdik. Benim için durum açık bir şekilde kötü olsa, varlığı hoşuma gitmese bile, oteldeki hesabını kapatırmış gibi acele eden kadında iğrenyanlar vardır. Ne de -Mary bunu hesaba katacak kadar zeki bir kızdı- ben oyun sona erer ermez ışıkları söndürüp çıkış kapısını açacak türden bir erkektim. Ayrılma sorunu ortaya çıktığında, bunu, «Gideyim mi?» gibi bir soruyla çözümlemekten daha başka yollar vardı. Yani Mary'nin, beni şaşırtacak sabahın saat onunda kesin bir cevap almak istediği sonucuna varılabilirdi. Alacağı cevabın niteliğinin saat on bir, ya da on ikide değişik olacağını biliyordu.

Yine de bu açıklama beni tatmin etmemişti. Böyle bir düşünce Mary'nın kişiliğindeki dürüstlüğün, açıklığın bir önemi kalmıyordu. Gidip gitmemek konusunda gerçekten kararsız da olabilirdi, ya da gitmesini isteyip istemidiğimi bilmek arzusundaydı. Kuşkuları bir an önce dağıtmak, sorun çözümleninceye kadar beklemek isteği kişiliğinin bir parçası olabilirdi. Dış görünüşünün tersine kendinden pek emin olmadığından kuşkulandım. Kendine güvenle dürüstlük bir arada

yürümez. Mary'nın sorunları çözümlemek zorunluluğunu duyyordu.. Eğer bu konuda yanılmıyorsam, diye düşündüm, güçlü bir durumda olduğum ortaya çıkardı. Kararsız bir durumu uzatmak istediğim her zaman Mary güçsüz kalacak, şaşıracaktı. Böyle bir durum beni hiç kaygılandırmaz, tersine çok hoşuma gider, tadını çıkarmamaya bakarım. Hatta, «Gitmek mi istiyorsun? Ben henüz kararımı vermedim,» diyerek durumdan yararlanmaya bile kalkabilirdim. Ama kendimi tuttum, ilerde kullanmak üzere sakladım. Hem sonra gitmesi gerekip gerekmediğine karar verecek olan o değildi. Tehlikeyi göze alarak tedbirli olmam gerekiyordu; belki de gerçekten gitmeye hazırdı. Pek açığa vurmamama rağmen hiç olmazsa şimdilik, Mary'nin kalmasını istediğime hiç kuşkum yoktu. Bu yüzden, «Kal,» dedim. Sabahın bu saatinde onun kalmasını ne kadar istediğimi açığa vurmak zorunluluğunda değildim. Üstelik kararımı da vermemiştim, onun için konuyu burada kestim.

Mary'nin ikinci adımı katın iki kişi için çok büyük olduğunu belirtmek oldu. Hele bu öylesine düşüncesizce bir sözdü ki gülmemek için kendimi zor tuttum. Yaptığı blöfe aldırış etmemeyi düşünür gibi oldum. Eğer, «Evet, çok büyük, neden gelip burada oturmuyorsun?» desem onu bir hayli şaşırtırdım. Anladığıma göre onun da belirli bir kararı, plânı yoktu. Bir karar verildiğinde bunun mantıklı bir şey olmasını istiyordu sadece.

Aslında böyle cazip bir karşılık vermek büyük bir hata olurdu. O zaman Mary kendinde, teklif reddetmek hakkını bulur, ya da bundan beteri bir düşünmesi gerektiğini söylerdi. O zaman

çaresiz bir durumda kalırdım, yalvaran bir kişi durumuna düşerdim.

Ama yine de, Mary'nin sözlerinde bir art düşünce bulunmaması mümkündü. Belki bütün dürüstlüğüyle öğrenmek istiyordu. Aynı genişlikteki bir yeri iki arkadaşıyla paylaşan bir kadına evim gerçekten büyük gelebilirdi. Belki biraz hissettirdiği gibi, burasını bir erkek arkadaşımla paylaştığımı beni tanımayan birisi için bu doğal bir hataydı durum geliştiğinde buraya rahatça gelip gelemiyeceğini hesaplıyordu. Söylemek istediği şey hakkında karar vermedikçe sıkıntıdan kurtulamıyacağımı düşündüm. Bir çok kadınlar için bu çok tehlikelidir ama Mary olunca durum değişiyordu; yerinde bir davranış olacaktı. Yine de onu daha iyi tanıyıncaya kadar böyle bir cevap vermek acelecelik olurdu.

Kahvesini bitirdiği için onu oturma odasına götürdüm. Uygun düşerse Mary'le sevişebilecek durumda olmak istiyordum. Oysa bu konuda çok açık, ya da hevesli görünmek de işime gelmiyordu. Bir sandalyeye oturdum, kanepeye değil, Mary de ötekine oturdu. Bacak bacak üstüne atmadı, bacaklarını altına da toplamadı. Sanki pasaportu için vesikalık resim çektirir gibi oturdu. Önceden düşünerek en güzel oturuş biçimini bulmaya çalışmadan, hem rahat, hem de çekici olmayı biliyordu. Sonra kombinezonundan da faydalanmaya kalkışmıyordu. Üzerindeki kombinezon değil de, bir elbiseydi sanki.

«Burası oldukça sessiz,» dedi.

Plâk çalmasını teklif ettim.

«Çok sessiz demek istemedim,» diye açık-

ladı, «sessizlik hoşuma gidiyor. Ama plâk çalmak da iyi bir fikir. Plâkların neler, bir bakabilir miyim?»

Bütün plâklarımı çıkarıp ortaya dökmesi, sonra da yanlış sıralaması pek işime gelmiyordu. Bu yüzden her türden plâğım olduğunu söyledim. Plâklara şöyle bir göz gezdirirken müzik üzerine fazla bilgisi olmadığına, ya da ne olursa olsun dinlediğine karar verdim. Enigma Varyasyonlarını seçti, seçmekten çok bunun başka herhangi bir plâk kadar yerinde olacağına karar vermişti. Sonra yine o sade tavrıyla oturdu. Umduğum gibi müziği pek dinlemedi. Müzikten, ya da müziğin kendisine sağladığı zamandan yararlanıyordu. Artık huzur içindeydi; kalmasını söylemem, müziğin yarattığı ılımlı hava ona sandığımdan da çok güven vermişti. Nedense bu yüzden kaygılanmadım. Mary'nin duyduğu türden güven duygusu sıkıcı, ya da bencil değildi. Sadece halinden hoşnuttu o kadar.

Bu arada olanlara gelince, pek belirli değildi durum. İster öpüşsün ister konuşsun, ister sessiz sedasız müzik dinlesinler, hatta sıkılsalar ve birbirlerinden uzaklaşsalar da kadınla erkek arasında bir şeyler geçer. Görebildiğim kadarıyla şimdilik Mary durumunu sağlamlaştırıyordu. Olanlarla ilgilenmesi gereken kişinin ben olduğumu göstermek istiyordu. Kendisine baktığımı hissedince bakışlarımı karşılıyor, gülümsüyor, yeniden başka tarafa bakıyordu. Çoğunlukla onun bakışları, belli belirsiz, pikaptan yanaydı. Bakışlarımı olağan bir şey gibi görüyordu, kadınına bakan bir erkek. Bunu anlar anlamaz, ben de pikaba baktım. Oysa Mary'nin ustalığını takdir etmeye başlamıştım. Ancak tecrübeli bir kişi böyle davranırdı tabii. Şimdiye

dek onu bir genç kız olarak düşünmüştüm. Şimdiden sonra ise onu bir kadın olarak düşünecek kadar tanımıştım. Genç bir kız kurnazlık eder, ama aynı zamanda bunlar kolayca anlaşılabilen şeylerdir. Bir kadın içtenlikle bilgili ve beceriklidir.

Mary'nin nasıl olması gerektiği konusunda kararsızdım. Yani, yaşantımın o döneminde bir genç kız mı, yoksa bir kadın mı istediğimi bilmiyordum. Bir genç kız yırtıcı, ya da atılgan olabilir ama kendini tümüyle vermeye hazır değildir. Aşık olsa bile, aklının bir köşesinde bir gün artık sevmeyebileceği düşüncesi vardır. Haklarını korur. Bir erkek istemediği sürece durum açıkça ondan yanadır. Bir partide çevreme bakındığımda gözlerim hep bir genç kız araştırır. Oysa bir kadın - tabii uygun bir kadınsa erkekten hiç bir şey esirgemiyeceğinden tam anlamiyle tatmin edicidir.

Asıl dert şudur: Bir genç kız kadın olunca, kendini vermekten amacı genellikle evlenmektir. Bir erkek bunu kabullenmelidir. Genç kız evlenmek konusunda oldukça azimlidir, amacına erişemeyince de sarsıntı geçirir. Kuram olarak bu gibi kadınlardan uzak durmak akıllılıktır; ama o kadar akıllılığı kim gösterir? Ben gösteremem, biliyorum. İşin garip ve güç yanı şudur ki, güzel kadınlar da diğerleri kadar tehlikeli olabilirler.

Neyse, bu sadece bir dönemidir işin. Genç kız olmak birinci dönemse, buna da ikinci dönem diyebiliriz. Bir süre sonra kadın rahatlar. Eş olarak gerçekten genç bir kadın isteyen erkekler için böylesi biçilmiş kaftandır. Sonra durumun o kadar umutsuz olmadığını da görür. Daha yaşlı kadınlar bile koca bulmuşlar, ya da onları en uygun şekilde kafese sokmuşlardır. Böylece kadın üçüncü dö-

nemde kendini sınırlı bir teslimiyete hazırlamıştır. Eğer kocalarından içtenlikle kurtulmaya çalışmıyorlarsa, evli kadınlar da bu sınıfa girerler. Genellikle insan bu üçüncü sınıfa giren kadınlarla oldukça emniyettedir.

İşin tehlikeli yanı kadınların göğüslerinde yafta taşımamalarıdır. Çoğunlukla durum kadının kişiliğine ve o tarihe kadar başından geçenlere bağlıdır. Bu da her zaman bilinmez; ben de Mary hakkında hiç bir şey bilmiyordum. Genç bir kız ikinci döneme erken ya da geç girebilir, bir kadın bu dönemden erken ya da geç kurtulur, belki hiç kurtulamaz. Genel olarak bir erkek yirmi birle yirmi beş yaş arasındaki kadınlara karşı dikkatli olmalıdır. Ama insan asla emin olamaz. İşin güç yanı olan kadınların yaşını görünüşlerinden kestirmek tam bu çağda zorlaşır. Gözümün ucuyla Mary'yi incelerken kaç yaşında olduğunu kestirmeye çalıştım. (Ona sorabilirdim ama vereceği karşılık bana, kendisini nasıl düşünmemi istediğinden başka şey anlatmıyacaktı.) Kafamda onu genç bir kız, ya da daha çok, arada bir fark gözetmeden, kaçınmak istediğim bir belirsizlikle bir kadın olarak kabulleniyordum. Bana karşı davranışları değiştikçe de ben düşüncemi değiştiriyordum. Hayat dolu sadeliği ve aslında gülünç olmayan şeylere olan gülme alışkanlığı genç bir kıza özgüydü. Oysa onunla yalnız kalır kalmaz bunun topluluk içinde, bile bile ya da kendiliğinden takındığı bir tavır olduğunu anladım. Kahvaltıda, bir cevap isteyen sorular karşısında kendimi ikinci dönemin en kötü haline hazırladım. Şimdiki sakin, halinden hoşnut duruşu üçüncü dönemin kokusunu taşıyordu. Yine de ihtiyatlı olmak daha

iyiydi. Yattığım herhangi biri hakkında kararsız olduğum enderdi. Ama hakkında bu kadar az şey bildiğim biriyle yattığım da pek azdı.

İlk karşılaştığı erkeklerle yatmak alışkanlığında olup olmadığını merak ettim. Davranışı bende böyle bir izlemin yaratmamıştı. Mantığa aykırı görünmesine rağmen, zorluk çıkarmadan boyun eğenler için durum bir ayrıcalık niteliğindedir. Bazıları içinde tekdüze, bir yaşantının sonucu olan sıkıntıdan kurtuluş çeresidir. Mary arabada pek sessizdi. Buraya geldikten sonra da heyecanlıydı, evet, ama kendini garipsiyor, kendi kendine şaşıyor gibiydi. Sık sık, bu denli güç ve hızla hissetmediği bir çekiciliğe boyun eğmiş gibiydi. Oysa bundan emin olmazdan önce, herhangi bir erkeğinki kadar büyük olan gururumu, ayrıca Mary'nin tıpatıp böyle düşünmemi istediği olanağını hesaba katmak zorundaydım. Tersini öğreninceye kadar bunun Mary'nin normal davranışı olduğunu kabullenmek akla yakındı.

Bu yüzden Mary hakkında kötü düşüncelere kapılmadım. Ben de rol yapabilirdim elbet: Daha büyük bir gücün etkisinde kalarak coşmak gibi bir şey. Mary,hiç kuşkusuz, bütün bunları ciddiye alacak kadar aptal değildi.

Rol yapmak kötü şey değildir. Tersine, gerçekten dürüst bir kişiyi rol yapmayışından anlarsınız. Bunun için de yeteri kadar çok neden vardır. Bir dereceye kadar bir manevra, gerçek bir ilgi ya da sevgiyle bile azalmayan bir gereksinmedir. Davranışlarımız olmasaydı birer barbar, ya da yalnızca birer boğa, birer inek olurduk. Bu bir dereceye kadar da insanın kendi kendisine borçlu olduğu haktır. Bir erkek davranışlarıyla kafatası

avcısı olmadığını ilân eder; bir kadın da orospu olmadığını. Uzun sözün kısası, cinsel hayatın gerektirdiği bir nezakettir bu. Tepeden tırnağa soyununca olan şey iki insanın istediklerinin birbirine uygun düşmesidir. Oysa durumu karşılıklı çıkarları için düzenlerlerse işin fazla eğlencesi, zevki kalmaz. Bu yüzden ben bir kadına, yatağıma almak için gerekli olan en zor ve kandırıcı davranışlarda bulunduğumu hissettirerek iltifat ederim hep. Hatta davranışlarımın, sözlerimin bir tekine inanmasam bile. Belki karşımdaki kadın da davranışlarının içten olmadığını biliyordur. Ama böyle davranmazsam kadının istediği kadar sinirlenip öfkelenmeye hakkı vardır.

Yine de bu yöntemlerde kusurlu bir yan bulunur. İnsanların birbirlerine karşı ne hissettiklerini gösterip öğretecek bir yol sağlamazlar. Örneğin, Mary ile beni alın. Kabaca hissettiklerim şuydu: İşte karşımda hayli çekici bir kız, herşey yolunda giderse onu evime götürmem oldukça iyi bir sonuç verebilir. Birden Mary'nin hayatımın tek kadını olmasına karar verdim diyelim. Ya da Alan'ın partisine bunalmış, eteklikli herhangi bir kızı elde etmeye azimli olarak gitmişim, Mary de en yakınımdaki kız olmuş diyelim. Her iki durum da, gerçek davranışım şimdikinden farklı olmazdı.

Bir noktaya kadar bu, iki taraf için de bir sığınaktır. Daha başlangıçta gerçekten ne hissettiğinizi belirtir, öteki kişinin davranışı da az ya da çok sizinkine benzerse iki taraf da tatlı bir tecrübeden yoksun kalır. Asıl marifet birlikte yattıktan sonradır, önce değil. (Erkeklerin bakirelerle evlendikleri günlerde yatak faslı daha sonra gelirdi. Bütün istekleri saygıdeğer giysilerin ve pan-

tolonların altına bakmak olan ömür boyu birbirlerine bağlanmış çiftleri düşününce bunun iğrençliğe varan erdemsiz bir düzen olduğu da ortaya çıkıyor.) Durumu belirli bir temele oturtmaya niyetiniz varsa, rol yapmayı ergeç bırakmak zorunda kalırsınız.

İşin güç yanı bilinen bir şifrenin bulunamayışıdır. Eğer bir erkek, kadın hâlâ rol yapmayı sürdürürken rengini belli ederse artık oyunu kaybetmiştir. Kadın duygularını istediği zaman belli eder,ya da hiç etmez. Hayatta insan kozlarının hepsini göstermez, yavaş yavaş ortaya çıkarır. Bu arada elinizden geldiğince çok şey öğrenmeye çalışırsınız. Ne kadar çok şey öğrenirsiniz kendinizi o denli güvenle ortaya koyarsınız. İşler ciddiye dönüşürse iki tarafın da tam anlamiyle dürst davranması tek hedeftir. Ama yapabilirseniz, durumu o şekilde ayarlayın ki sizden çok karşı taraf daha açık davransın. Mary ile bu çok kolay olacak, diye düşündüm. Mary zaten açık ve dürüst bir kişiliğe sahipti. Tabii bu açık kalplilik bir rol değilse, diye kendi kendimi uyardım.

Hakkımda bilinmesi gereken şeyleri anlamaya çalıştığını, kuşkusuz, kabullendim. Oysa istedik lerini kolayca öğrenmesine fırsat vermeye hiç de niyetli değildim. Her şey bir yana ,bir adım önde olmak istiyordum. Sonra, kendimden de yeterince emin değildim, Mary ile ne denli yakın bir ilişki kurmak istediğimi düşünüyordum. (Anlaşılması gereken şeylerin asılları çok kere olaylar dizisinin içindedir; bu da tüm meseleyi daha karışık bir duruma sokar.)

Müzik kesildi. Müziği dinlemiyordum ve bir şeylerin yokluğunu - katımın sessizliğine alışkın ol-

duğumdan - belli belirsiz hissediyorum. Mary ayağa kalktı, plağın öteki yüzünü çevirdi. Onun benden önce davranması pek hoşuma gitmemişti; plağın öteki yüzünü dinlemek isteyip istemediğimi sorma gereğini duymayışını da beğenmemiştim. Mary, yerini sağlamlaştırmak için eline geçen her fırsattan yararlanıyordu. Yine de, plak çalmasını ben istemiş, ona izin vermiştim. Şimdi karşı koyamazdım. İğneyi tam yerine koydu; müziğin başını kaçırmaktan nefret eder ve plâğı çizen her hangi bir kadını başımdan rahatça defederim. Mary'nin ellerini izledim. Zarif olmasa da kendinden emin ve büyük bir ustalıkla hareket ediyorlardı. Hiç de narin, güzel değildi elleri; oldukça genişti ve başparmakları da küttü. Yine de hoşuma gitti elleri. Bu kadar ileri gittiğimin farkında değildim. İnsan bir kadından hoşlanmaya başladı mı tarafsızlığını yitirir. Eğer kadının küçük memeleri varsa zaten hep küçük memeden hoşlandığınızı düşünürsünüz. Memeleri büyükse, yine hep büyük memelerden hoşlandığınızı kabullenirsiniz. Birden ellerinin sıcaklığını, gücünü hissetmek isteğine kapıldım.

Yeniden oturduğunda bacak bacak üstüne attı; kalçası hafiften göründü. Kalçaları da hoşuma gidiyordu. Yatakta yatar ve ilk hareketlere girişirken kalçalarından ne kadar hoşlandığımı ona söylediğimi hatırladım. Belki bunu o da hatırlıyordu. Belki de hatırlamıyordu: İnsanlar herhangi bir şey düşünmeden de bacak bacak üstüne atarlar. Üstelik Mary sanki kendi evinde, sözünü ettiği arkadaşlarıyla berabermiş gibi rahattı. Oysa benim katımdaydı, ben bir erkektim, bakışlarımın üzerinde olduğunun farkındaydı. Bu sabah beni tahrik

edecek şekilde öptüğünü de aklımdan çıkarmamalıydım. Oysa böye bir şeyin üzerinde durmak gülünçtü; çünkü öpüşmekten ileri gitmiştik. Ama bir kadın bir erkeği istediği an tahrik edebiliyorsa kontrolu eline almış demektir. Pencereye gittim.

Saban güneşi pırıl pırıldı ama ılık değildi. Ana yolun iki yanındaki ağaçların sallanmasından rüzgâr olduğunu çıkardım. Pencerelerim tıkırdardı rüzgârda. Aylar ayı mektuplar yazıp, telefonlar ettikten sonra ev sahibi kısa bir süre önce pencereleri yaptırmıştı. O sırada aklıma garip bir anı geldi fırtınalı bir havada seviştiğim geceyi hatırladım. Hiç adetim olmadığı halde, şimşeklerin hakkını verebilmek için bütün ışıkları söndürmüştüm. Fırtına tam başımızın üzerindeydi yatakodasının içinde değilse bile hemen dışındaydı. Pencere pervazları deli gibi takırdıyor,yağmur camlara vuruyordu. O sırada yanımda bulunan kız fırtınadan korkuyor, Elektiriklenmiş gibi oluyordu. Öyle ki, başka durumda asla erişemiyeceği olağanüstü bir heyecana kapıldı. Onunla on ya da on iki kere yatmışımdır belki, ama asla o geceki gibi olmadı.

Kızın adını hatırlamaya çalıştım. Adları, özellikle kadınların adlarını hatırlayamamak asabımı bozar. Birkaç dakika sonra kızın adı aklıma geldi. Hatırlıyamamamın nedeni, kızın iki adı olmasıydı. Asıl adı Pamela idi ama Sally dememi isterdi. Kadınlar sık sık aşıkları tarafından başka bir adla anılmaktan hoşlanırlar: Ana - babasının, son aşığının, varsa kocasının kullandığı adı istemezler. İşte bu yüzden Mary'nin, gerçekten Mary olup olmadığından iyice emin değildim. Üstelik uydurma bir ad olarak hayal gücünden hayli yoksundu.

Pamela, ya da Sally, benimle beraberken evli

değildi; ama kısa süre sonra birden evlendi. Birden evlenmişti ve şaşırmıştım ben; çünkü onu kesinlikle kadın olarak değil genç kız olarak sınıflandırmıştım. Hâlâ Londra'nın benim yaşadığım kesiminde oturuyor. Bir keresinde onu parkta gördüm, çocuk arabası sürüyordu. Konuşmadım onunla. Geçmiş geçmiştir. Üstelik çocuklu kadınlar, insanın sinirlerini bozacak kadar kendilerini beğenmiş olurlar. «Daha evlenmedin mi?» diye sorarlar. Benim hâlâ üzerinde çalıştığım bir dersin sınavını başarıyla vermiş gibidirler. İlişki kurduğum kadınlardan biri zaman zaman telefon edip beni kocasiyle ve kendisiyle birlikte yemeğe davet eder. Asla gitmem.

Bütün bu kadınların hâlâ Londra'da yaşadıklarını düşünmek içime ürküntü verir. Kedın konusunda rekor sahibi olduğum kanısında değilim, oldukça yakışıklı, otuz yaşlarındaki bekâr bir erkek için normal sayılacak bir geçmişim var. Ama hepsi çocuk arabalarını iterek bir araya gelseler, çok garip bir görünüş ortaya çıkardı. Tanıdığım kadınların hepsi de Londra'da değildir, sanırım. Hem bazıları Londra'lı bile değildi. Başkentte çalışmaya gelenler herhalde evlerine dönmüşlerdi. Bazıları - Katolik olanlar - beş çocuk anası olmuşlardı herhalde. Orta yaşın bir saldırısı diye düşündüm, ama geceyi geçirdiğim her kızdan sonra onun belli belirsiz anımsanan alaya katılışını düşünerek kendimi eskisinden de sıkıntılı hissetmişimdir. Sallanan ağaçlara bakar, Engima Varyasyonları dalgalanırken, «Siyah kombinezonlu kız kimdi? Ha, evet, Mary idi. (Tabii adı gerçekten Mary'se) diye düşündüğümü hayal ettim. Bu düşünce hiç de hoşuma gitmedi.

Müzik yine kesildi. Mary'nin plâğı alıp kaldırışını duydum. Eşyalarıma karşı dikkatsiz olmadığını düşündüm, onun lehine bir nottu bu. Şimdi ne yapacağını merak ediyordum, bu nedenle dönmedim ondan yana. Tahmin edebileceğim gibi, gelip yanımda durdu.

«Ne düşünüyorsun, John?» diye sordu.

Durumu incelerseniz eminim ki bu karşılığı yüzde bir oranında bile doğru verilmeyen bir sorudur. Kuşkusuz, kadınlar da bunu bilirler ama yine de sormaktan kendilerini alamazlar. «Seni düşünüyorum, sevgilim,» ya da, yeğ tuttukları, «Bizi düşünüyorum,» karşılığını umarlar. Bu kez Mary gerçeği öğrendi. «Öteki kadınları düşünüyorum,» dedim.

Cevabım karşısında hoşnut birhal takındı. Hoşnut olması gerekir, diye düşündüm. Çünkü kadınlar, genel olarak sanıldığı kadar kıskanç değildirler. Hiç olmazsa geçmişi kıskanmazlar. Bir kadın, kendisi şimdiki zamanı doldururken veçmişteki kadınlar üzerine düşünmekten hoşlanır, böylece geleceği sağlama bağlamaya bakar.

«Yirmi kadın tanıdın mı?» diye sordu.

Bunun pek abartma olduğunu söyledim. Sonra, fırsat yarattığı için hemen döndüm, gözlerinin içine bakarak, «Ya sen?» dedim.

Bir kadını tanımanın yollarından biri onun partilerde karşılaştığı erkeklerle senli-benli olmayı adet haline getirip getirmediğini öğrenmektir. Kabaca söylemek gerekirse, ne denli bir orospu olduğunu anlamaktır. Cevap istatistik sınırları içinde verilemez. Bir kadın bir çok erkekle yatmıştır ama orospu değildir. Buna karşılık bir kadın pek az erkekle yatmıştır ama bir sokak kadınının temel ki-

şiliğine sahiptir. Asıl mesele niçin orospuluk ettiği, bu konuda neler hissettiğidir. Yine de, gerçek durum değişebilir. Meselenin aslını ortaya koyan şey kadının böyle bir soruya nasıl karşılık verdiğidir. Mary'ye soruyu işte bu yüzden sordum.

Gözünü bile kırpmadı. Kıkır kıkır gülmedi, işi şakaya dökmeye de kalkışmadı. Bakışlarımı kararlı bir gülümseyişle karşıladı. Söylediği şey aslında iyi ve açıktı. «Arada sırada hayır derim,» dedi.

Bir parça şaşırmıştım. Çünkü bu karşılığın anlattığı şey, sık sık evet dediğiydi. Oysa ben tersini hayal etmiştim. Tabii onu daha iyi tanıyıncaya, evet'in onun için ne anlama geldiği üzerinde de daha açık bir fikir edininceye kadar bunların önemi yoktu. Rahatlığını denemek isteyerek, açık açık konuştum: Bana evet demek için fazla beklememişti.

«Üzerinde düşünmemi mi isterdin?» dedi.

«Ben sadece davranışlarını merak ediyorum,» dedim.

Bir parça şaşırır gibi oldu. «Seninkiler nasıl?» diye sordu. «Davranışların bir deneyden geçmesi şart mı? Diyelim ki ikimiz de aynı duygular içindeyiz.»

«Hepsi bu kadar mı?»

«Seninle güzel bir gece geçireceğimi düşündüm. Öyleydi de, niçin kaygılanıyorsun?» Bunu konuya bir son vermek istermiş gibi söyledi. Belki de onun için sordu; ama ben söylediklerinin hepsine inanmadım. Hiç olmazsa, milyonda bir rastlanan bir erkek olduğumu düşünüyormuş gibi davranmamıştı. Sırasında böyle bir davranış hoşa gider ama ertesi sabah hiç de uygun düşmez.

«Sen hiç kaygılanmaz mısın?» diye sordum ona.

Omuz silkerek karşılık verdi. Farkında olsun ya da olmasın güzel göğüsleri olan, siyah kombinezon giymiş bir kadın için bu hayli etkili bir davranıştı.

«İşler yolunda gitmese kaygılanırım,» dedi, «şu anda kaygılanacak fazla bir şey görmüyorum. Sen görüyor musun?»

Bu numarayla daha önce de karşılaşmıştım. Kaygıları, suçluluk duyguları ve buna benzer halleri olan biri yerine konuluyordum; o da varlığıyla beni iyileştirecekti. Bir kadının en sevdiği numara, bir erkeğin yardımına ihtiyacı olduğunu hissettirmesidir. Stratejik yararlarına ek olarak kadın bu yolla, kendisini rahatsız eden dinsel sofuluğun kalıntılarından, ya da suçluluk duygusundan kurtulur. Çünkü erkekler için hiç de ilginç bir görüş olmamasına rağmen bunda cinsellik, kadınlara fazladan güç kazandıran bir tedavi biçimi olarak gösterilir. Konuşmaya derhal son vermem gerekiyordu. Akıllı olmayan bir çok erkeğin bu yolla ellerinden kollarından kıskıvrak bağlandıklarına tanık olmuştum.

«Senden söz ediyorduk, benden değil,» dedim, «seni tanımaya çalışıyorum.»

«Eh, kötü bir başlangıç yapmadın.»

«Doğru. Erken kalkmayı, kaynamış yumurtayı, kahveyi ve Elgar'ı sevdiğini öğrendim.»

«Son söylediğin neydi?» diye sordu.

«Elgar. Besteci.»

«Ha, öyle mi? Bilmiyordum. Enigma Varyasyonlarının ilginç olduğunu düşündüm sadece.»

Çaldığı müziğin ne anlattığını açıkladım. Bir

dereceye kadar bana üstünlük sağladığı, bir dereceye kadar da Mary kendisine uygun bir duruma soktuğu için olay hoşuma gitmişti. Aptal, ya da tümüyle bilgisiz kadınlar hiç hoşuma gitmez; ama sadece keyfini çıkaracakları yerde cinsellik üzerine ruhsal kuramlara dalmaları yüzünden çok zeki ve bilgili kadınlar da çeşitli güçlükler yaratırlar. Mary'nin tam bir dürüstlükle bilgisizliğini kabullenmesi de ilginçti. Yine de konuşurken bundan pek emin değildim. Bu özelliğin bir takım sakıncaları olduğu konusunda kendi kendimi daha önce de uyarmıştım. Müziği oldukça anlaşılır bir şekilde açıkladığıma inanıyorum. Anlaşılır bir şekilde ama gösterişli değil: üstelik de kısaca. Yine de Mary'nin beni ayıp olmasın diye dinlediği belliydi. Söylediği şeye rağmen- «ilginç» sözcüğü aslında hiç bir şey anlatmaz- Mary hiç de ilgili değildi anlattıklarımla. ilgisizliğini de saklamaya çalışmıyor, dürüst davranıyordu. Müziğe neden Enigma Varyasyonları dendiğini bilmemesi umrumda değildi ama öğrenmesinin yerinde olduğunu anlamasını istiyordum.

Sözümü bitirdiğimde kendimi pek keyifsiz hissediyordum. Daha ben susar susmaz, «Bak, güneş yine çıkıyor,» dedi.

Öylesine sinirlendim ki kolumun üzerinde duran elini silkeleyerek pencereden uzaklaştım, yine oturdum. Mary olduğu yerde kaldı; ama dönüp bana baktığının farkındaydım. Ben ona elbette ne bakacak, ne de derinleşip belirli bir anlam almasına fırsat verdiğim sessizliği bozacaktım. Galiba güç bir andı bu. Gerekli olduğuna karar verdim Mary sandığımdan da inatçıydı; sessizlik bir hayli sürdü.

MARY

Bütün söylediğim güneşin çıktığıydı. Bir nedenden ötürü, buna kızdı. Aslında onu öfkelendiren şey yalnız bu değildi. Kalmamamı isteyip istemediğini sorduğumdan beri sinirli ve kuşkulu bir hal almıştı. Oturma odasına, ya da ne ad veriyorsa oraya, gittik. Bu odaya gerçekte ne dediğinden emin değildim. Burası aydınlık oluşu ve görünümüyle daha hoştu ve tabii daha da rahat. Aynı zamanda daha az samimiydi. Mutfak masasında kahve içerken, hatta boş kahve fincanlarının başında bile havadan sudan konuşmak daha kolaydır. Mutfaktan odaya gelişimiz arayı açtı bir daha aynı havayı bulamadık. Şu ya da bu oyunu oynamamızı bile teklif etmek üzereydim. Burasının sessiz olduğunu söylediğimde bunu bir eleştiri olarak kabullendi; oysa ben hoşuma gittiğini belirtmek istemiştim. Plâk çalmayı teklif etti. Canım pek plâk dinlemek istemiyordu; aradaki uzaklık daha artacak, derinleşecekti. Yine de duygumu belli etmedim, ya da etmediğimi umarım.

Plâğı benim seçmem gerekiyordu. Hatırı sayılır bir kararsızlıkla plâk dizisine baktım. Dans müziği yoktu ama dediği gibi her türden plâk vardı. Yarısı caz müziğiydi -Modern Jazz Quartet ve

Miles Davis gibi şeyler- yarısı da klâsik müzik. Belki de evine getireceği çeşitli kızın hoşuna gitsin diye değişik plâklar aldı, diye düşündüm. Gece plâk çalsaydık herhalde hafif caz müziğini yeğ tutardım ama sabahın bu saatine uygun düşmüyor gibiydi. Klâsik müziğe gelince, başlıca kaygım pek aptallık etmemekti. Hiç dinlemediğim bir yığın plâk vardı; John'un müzik bilgisi gerçekten iyi olabilirdi. Sonunda telâşlandım ve gelişi güzel bir plâk çektim.

Plâk çalarken, okulda müzik dersi yapılıyormuş gibi uslu uslu ve hareketsiz oturdum. John da oturdu; dikkatle dinliyordu; bayağı rahatladım. Sevdiği bir plâğı seçtiğimi anlamıştım. Öyle olmalıydı. Daha sonra bana büyük bir ciddiyetle buna neden Enigma Varyasyonları dendiğini uzun uzun anlattı. Anladığıma göre besteci -yanılmıyorsam «Land of Hope and Glory»i besteleyen de aynı kişiydi- her bölümün, arkadaşlarından birinin müzikle çizilmiş portresi olmasını istemişti. Yeteri kadar mantıklı ve oldukça hoş bir düşünceydi bu. Anlayamadığım şey neden Enigma dendiğiydi. Tahmin etmek o kadar da zor değildi! John'un bu parçadan kendisi de bir bölümü olduğu için hoşlandığını düşündüm. Çünkü John da ortaya bir takım sorular atıyor, bunlara cevap vermiyordu. Bu yüzden hiç bir fikir ileri sürmedim.

Bana bu küçük konferansı çektiğinde pencerenin önüne duruyorduk. Niçin pencerenin önüne geldiğinden emin değildim; ama yatak dışında hiç bir yerde uzun süre duracak bir erkek olmadığını anlamıştım. Hemen yanına gidip durdum. Kahvaltıdan önceki öpücükten beri- pek belirsiz bir şekilde son bulmuştu- aradaki bağı yitirmiştik. Ko-

lunu belime dolamasını, ya da hiç olmazsa elini kolumun üzerine koymasını bekledim ama aklına böyle bir şey yapmak gelmedi; ben yapmak zorunda kaldım. Elgar üzerine konuşması daha ileri götüremiyeceğim kadar sıkıntılı ve ciddiydi. Ben de aynı ciddiyetle dinlemeliyim, diye düşündüm.

O sıra güneş havanın meteorolojide çalışanların baş edemiyecekleri kadar hızla değiştiği rüzgârlı günlerde olduğu gibi, parlak ve şaşırtıcı haliyle çıktı. Öylesine bir gündü, heyecan verici ve kararsız. Sabah uyandığımda hava pırıl pırıldı, ama daha sonra güneş ben banyodayken ya da mutfakta kahvaltı ederken bulutların arasına gizlenmişti: onu yitirdiğimizden korkmaya başlamıştım. Tam John sıkıntılı havayı gidermek, beni mutlu etmek için gülümseyerek bir şey söylerken birden parladı güneş. John da onun bir parçasıydı. Arkasını karanlıga vererek durduğunda dikkati çekmeyen saçları birden ışıkla dolmuştu. Solgun hatta sarı yüzlü araplara ya da kafamda canlandırdığım Araplara özgü hafifçe esmer bir renk almıştı. Ilık canlı bir esmerlikti bu; yüzüne vuran ışığı olduğu gibi yansıtıyordu. John şimdi güzeldi. Kız arkadaşlarımdan çoğu, erkekler için güzel sıfatının kullanılmıyacağını söylerler ama ben kullanılabileceği görüşündeyim. Bu yüzden duyduğum neşeyle bağırdım, ya da doğrusunu söylemek gerekirse haykırdım, kendimi tutamamıştım: «Bak güneş yine çıkıyor!»

Bu cümleyle duyduklarımın tümünü anlatamazdım, ama John'un hiç olmazsa bir parçasını anlıyacağını umdum. Anlamadı. Sırf bir konuşma konusu açmak için anlamsız bir açıklamada bu-

lunduğumu sandı. Öyle olsa bile, bu neden sinirlendiğini açıklamıyordu.

Yine o müzik üzerine zekice bir şeyler söylemenin gerekli olduğunu anladım, belki de hatalı olan şeyin bir parçası buydu. John gibi etkili bir şekilde ciddi olan erkek aptal bir kızla beraber olmak istemez, hiç olmazsa gündüzleri. Kitaplarına, tablolarına bakınca John'un pek de bilgin bir kişi olmadığı ortaya çıkıyordu; üstelik kendimi onunla baş edecek durumda hissediyordum. Temelde bilgisizimdir-okulda kim bilgili, kültürlü olur ki? -ama beni erkekler oldukça geniş bir şekilde eğitmişlerdi. Yıllardan beri bir çok akşamlarımı, hafta sonlarımı sevgiyle eğitilerek geçiriyordum. Ne var ki, müzik en zayıf olduğum konudur, başka konularda oldukça bilgiliyimdir. Utrillo'nun bir tablosunu gördüğüm zaman tanırım; Jung'ün hangi noktalarda Freud'le birlik olmadığını Çehof'a gülmenin neden yerinde bir davranış olduğunu bilirim. Yine de bütün bu bildiklerimi ortaya dökmek gereksizdi. Bir insanın aptal olmadığını ispatlamaya kalkışması aptal olduğunu göstermesine eşittir. **Qui s'excuse s'accuse** (*) bu da öğrendiklerimden bir parça.

Yeniden düşününce, üzerinde aptaldan çok alık etkisi bıraktığımı anladım ki bundan kurtulmak çok daha zordur. John ciddi olduğu kadar dakik ve düzenli bir insandı. Plâk gibi şeyleri yerli yerine koymaya dikkat etmiştim ama bu konuda onun ölçülerine erişmekten uzaktım. Surat asmasına sinirlendiğimden ve neden zahmete katlanıyorum, neden sadece kendim olmaya bakmıyor ve her şe-

(*) Metinde Fransızca; Türkçede «Şecaat arzederken merd-i kıpti sirkatin söyler.» özdeyişinin karşılığı.

yi ona bırakmıyorum, gibisinden davranmak geldi içimden. Şimdiye dek öğrendiğim bir tek şey varsa o da bu tür bir davranışın yerinde sonuç verdiğidir. Eğer bir kadın bir erkekle iyi geçinmek istiyorsa kendini ona uydurmalıdır, tabii mantık sınırları içinde. Neden kadının kendini erkeğe uydurması gerektiği konusunda da bir neden yoktur. Ama öyledir. Bana bir yararı dokunmadığını anlayıncaya kadar bu inanca karşı koydum.

Dikkatimi çeken şey, John'un ortaklıkta kombinezonla dolaşmadan hoşlanmamasıydı. Peki, diye düşündüm. Aramızdaki bağ koptuğuna göre gidip giyinmek fena bir davranış olmıyacaktı. Böylece John benden özür dilemek zorunda kalmasa bile kendini suçlu hissedecekti. Aynı zamanda, burada olmamı başarılı bir sonuç vermediğine göre gitmeye hazır olduğumu da anlatacaktı. Anlatmak istediğimi anlamasını diliyordum, beni burada tutmak için bir güç harcamak zorunda kalacaktı.

«Giyinmeye gidiyorum.» dedim John.'a .

«Peki,» dedi. Pek kibarca söylemedi ama korktuğum kadar kaba bir tavır takınmadı.

Dün gece fırlattığım yerde, hâlâ kanepenin kıyısında duran çantamı alıp yatakodasına gittim. Aynanın önüne oturup boyandım. Boyanmak bir kadına çok şey kazandırır ama bana asla. Fransız filimlerinde, nehir boyunda salına salına dolaşarak aldırış etmiyormuş gibi davranıp erkekleri kendilerine çeken çocuksu kızlar gibi olmanın moda sayıldığı çağda hiç boyanmazdım bu da diğerleri gibi bir modaydı ama bana yakışıyordu. Sadece görünüşüm iyi değildi, hoşuma da gidiyordu. Sanki dünyaya, tabii özellikle erkeklere «benden hoş-

lanıyorsunuz, hoşlandığınız gerçekten benim, yardımsız, gizlenmemiş bir haldeyim,» demek ister gibiyim. Bu hem onlar, hem de benim için üzerinde durulacak bir noktadır.

Böylece, kozmetik sanayiinin ürünleriyle yüzümü sıvarken her zamanki gibi, kendim değilmişim de bir lâboratuarın eseriymişim gibi bir duyguya kapıldım. Boyayı kendimle John arasına koyuyordum. Beni içinden gelerek, istediği an öpemezdi artık; hiç olmazsa dudaklarımdan öpemezdi. Aklıma onun böyle öpüşmelerden hoşlanmadığı geldi.

Giyinmek, yüzümü boyamak bir çeşit veda idi, bunun gibi sabahlarda görülen olağan bir şeydi. Oturma odasına gittiğimde artık John'la kahvaltı eden kız değil, dün geceki partide kendisine tanıştırılan kız olacaktım. Belki de istediği buydu. Kendisi ilk fırsatta traş olup giyinmişti. Yeniden başlamaya ya da sona erdirmeye hakkı olsun istemişti. Onu bundan yoksun bırakmıyacaktım. Geceyi birlikte geçirdik diye gelecek için bir hak iddia etmek elbette hata olurdu. Her şey olup bittikten sonra insanın uyması gereken ilkeleri bulunmalıydı.

Bundan ötürü yüzümü dün geceki gibi olmaya çalışarak boyadım, ama dudaklarıma daha çok, gözlerime daha az boya sürdüm ışık akşamkinden farklıydı. Üstelik. John'un tutucu olduğunu anlamıştım. Saçımı fırçalayıp fırçalamamakta kararsız kaldım. Onun fırçasını kullanmak zorundaydım. Çünkü sonunda beni alık ve pasaklı biri olarak düşünmesini haklı çıkartacak en feci şeyin fırçayı boyanırken temizlemeyi unutmuşum gibi saç içinde bırakmak olduğuna karar verdim. Daha sonra

fırçayı elden geçirdim, yapışan saçları bir bir temizledim.

Halâ bıraktığım yerde oturuyordu. Sabırsızlıkla beni mi beklediğini yoksa bensiz daha mı mutlu olduğunu anlıyamadım. Bir tahminde bulunmamı istemediğini anladım. Anlaşılmaya, hiç değilse tehlikesiz olacağını düşündüğümden faziasını vermeye karşı kendine özgü bir havası vardı. Ama bu kez kararını çabuk verdi - belki önceden bir karara varmıştı- bana duyduğu öfke sona ermişti. Beni sevimli bir gülümseyişle karşıladı. «Çok güzelsin» dedi.

«Hatırlarsan, ilk gördüğün zamanki gibiyim.»

Sözlerimi zarif bir tavırla karşıladı. «Hatırlarsan, o zamanki görünüşün hoşuma gitmişti.» dedi.

«Bunu bilmek ne hoş. Dedim. Bir süre bundan hiç de emin değildim.»

Karşılaştığımız zamanı düşündükçe bundan yeterince emin olamıyordum. Beni orada bulunanlardan ayrı biri olarak görmeye, düşünmeye başladığında aradan bir iki saat geçmişti. Artık onu daha iyi tanıdığımdan, bile bile tedbirli davrandığına daha sonra katlanılması güç olabilecek bir işe girişmezden, hatta bir şey hissetmeye başlamazdan önce bile ona kadar saymak alışkanlığında olduğuna inanmaya hazırdım. Bu yüzden görünüşümü başlangıçtan beri beğendiğine de inanmaya hazırdım. Yine de çok güçlü bir açıklama sayılmazdı. Şimdi bile, görünüşüm hoşuna gittiği halde fazla bir şey söyleme eğilimi yoktu. Gece pek çok şey söylemişti ama bunlar ona karşı bir delil olarak kullanılamazdı tabii. Benden, sevişme sırasında söylenenlerin sevişme anı dışında ya da

onun ötesinde geçerli olmadığını anlamamı isterdi sanırım.

Sabah ben de tedbirli davranmıştım, bunu itiraf etmek isterim. Şu anda tuttuğum yolun doğru olup olmadığından o kadar emin değildim. Özellikle daha iyi ifade edilmesi gereken şey, güzel vakit geçirdiğimiz üzerine söylediğimdi. Bunu, kendisinden beklediğim tek şeyin güzel vakit geçirmek olduğunu anlatacak şekilde söylemeliydim. Oysa bu benim tutumum değildir(güzel vakit geçirmek hor görülecek bir şey değildir ama insan her umduğu zaman güzel vakit geçiremez.) Ondan cesaret verici bir güç almadan önce daha fazlasını söylemek istememiştim. Ne de olsa sadece iki kişiyi yatağa götüren şey değil, bundan sonra olanlar ve olacaklar erkeğe bağlıydı. John, çoğu erkeklerden daha fazla farkındaydı bunun bir kadının kontrolu eline alması onu çok sinirlendirirdi. Öte yandan, kendinden emin olmadığı sürece harekete de geçmezdi. Dün gece farkına varmıştım bunun. Parti dağılmağa başladığı sıralar açıkça bir imada bulunmazdan önce, çevremde uzun süreden beri uygunsuz teklifler dönüp durmaya başlamıştı. Oysa bütün bu süre boyunca ben mantık sınırları içinde istekli olduğumu göstermiştim. Aslında biz, birbirimizi bekliyorduk, belki şimdi bile birbirimizi bekliyorduk.

Oysa şimdi durum o kadar basit değildi. İlişkilerin daha öteye gitmesi - belki de bir çeşit serüven yaşamak - araba gezintisi yapmak için güzel bir gece olduğunda anlaşmaktan çok karara varmak gibi bir şeydi. İkimiz için de bir kararın ötesindeydi. Bu konuda ben kendimden emin değilken, onun kendinden emin olmasını beklemek saçma

olurdu. Olayların nasıl geliştiğini görmezden önce insan emin olabilir mi, olamaz mı bilmiyorum. Oysa ben umutluydum, sabahın geç saatlerinde duygularım bir denemeye girişme eğilimindeydi tabii John isterse. Ama benim gereksindiğimden daha güçlü bir garanti olmadan herhangi bir şeyi denemeye kalkışacak biri olmadığı belliydi. Benim garanti edebileceğimden de güçlü işte zorluk bundan doğuyordu.

İnandığım şey onun da benim gibi hep bu ihtimali düşündüğüydü. Hiç olmazsa, daha fazlasını ummadıkça John'un bir kızı sırf hoşuna gitti diye yatağına alacağını hayal edemiyordum. Plâk üzerine çıkan aptalca meseleden önce kaç kadın kaç erkek tanıdığımız konusunda bir iki çift söz etmiştik. Bu konu genellikle kahvaltıdan sonra ortaya çıkar. Bir korunma yoludur tabii. Doğru cevaplar ya da cevapların gerisindeki gerçekler ortaya çıkmaya başladığında sorunun önemi kalmaz. John'a basmakalıp bir cevap vermiş, bazan hayır dediğimi söylemiştim. Gerçekte hayır demem, sık sık demem.

Başka bir kızı elde etmeye çalışıp da başaramadığına tanık olduğum bir erkek o olmazsa bu olur düşüncesiyle bana gelirse hayır derim. Sonra sadece hoş vakit geçireceğim, gelecek için hiç umut taşımayan bir erkeğe de- her zaman değil ama kural olarak - yine hayır derim. Tabii, hoşuma gitmeyen erkekleri de reddederim. İşin güçlüğü hoşuma gitmeyen pek az erkeğin olmasından çıkıyor. Belli bir tip üzerinde dursam her şey daha basitleşecek ama elimde değil. Asla yapamam. Erkeklerde ilginç olan şey onların çeşit çeşit olmaları. John'la ilânlardaki ya da kadın dergilerinde-

ki alışılmış ölçülere döndüğüm doğru. Ama şimdi yakışıklı erkekler de hemen hemen güç bulunur oldu.

Yine de her zaman, hemen hemen her zaman bambaşka şeylerin olacağı umudu vardır. Bununla ne demek istediğimi yeterince açıklayamıyacağım. Belirli bir süre devam edeceğini belirtmek değil niyetim. Sonuç bu olmalı ama asıl önemlisi, temel neden değil. Hilary ile ben on-beş, on altı yaşından beri 'özel bir şey' sözünü parola olarak kullanırız.

Eski, güzel bir sözcüktür. 'aşk.' Bu sözcüğe bir itirazım yok ama kesin bir anlam da taşımıyor. Bir hesap meselesi bu ve ben de hesabı hiç beceremem. Acının başlangıcı gibi aşkın da bir başlangıcı vardır, bu her kişi için değişir. Ben her zaman hemen hemen her zaman arabayla gezinti yapmak için güzel bir gece olduğunda anlaştığım erkeklere bir dereceye kadar aşığımdır. İşte bu yüzden 'aşk sanatı' deyimini severim. 'Aşk yapmak' konusunda konuşmakta hiç bir anlam bulamıyorum, olmayan şeyi yapamazsınız ki.

Evet, tamam, John'a aşıktım. Gece boyunca duygularımı gösterirken ispatlarken aşıktım. Gülümseyişi, çevresindeki güneş ışıkları bana sevinç verdiğine göre şimdi de aşıktım. Ama aşkın bu kadarını öylesine sık hissetmiştim ki özel bir şey olarak kabullenmiyordum.' Öteye gidecek ya da gitmyecek, fazladan şeylerin olduğunu da biliyordum. Belki hemen sokağın köşesindeydi, ya da çok uzaklardaydı. Bir çok kereler aşkın en yüksek noktalarına erişmiştim, yine de çizmeden yukarı çıktığıma inanmıyordum. Hep bildiklerimin dışında şeyler olmasını bekliyordum. Beklediğim bilmediğim

bir şey olduğuna göre ne bunun var olduğundan, ne de bunu elde edebilecek yetenekte bulunup bulunmadığımdan emindim.

John'un bana aşık olup olmadığını bilmiyordum. Belki daha ileri götürülürse aşık değildi. Benim eriştiğim noktadan aşağıda bulunuyorsa, o zaman ileri gidip onu geride bırakmakla ya da kendisine özgü olmayan adımlarla beni izlemesini istemekle her şeyi mahvetmiş olacaktım. Belki o da benimle aynı şeyleri duyuyor ama buna aşk diyemiyordu. Akla yakındı bu. İkimizin de kendimize göre ölçülerimiz vardı.

Eğer tahminlerim doğruysa John olayların gelişmesini umuyor, bekliyordu. Ama bunu ne kadar çok isterse istesin, ya da ne kadar hoşnut olursa olsun kendiliğinden fazla bir şey yapmıyacaktı. O zaman olayları geliştirmek bana kalıyordu. Ama, diye kendi kendimi uyardım, ne acele etmeli, ne de fazla açık davranmalıyım. Aşk sözcüğü ağza alınmazsa daha iyi olur. Çünkü kesinlikle emin ve üzerinde konuşulacak kadar belirli olmadıkça aşktan söz etmek, aşkın ölümüne yol açar. Bu da aşk sözcüğünün garip özelliklerinden biridir.

John son sözlerimin üzerinde durmadı, böylece bilerek ya da bilmiyerek elime geçen ilk fırsattan beni yoksun bıraktı «Gel, otur biraz,» dedi.

Daha önce oturduğum sandalyeye gittim. Odanın parke döşemesinde birkaç küçük halı vardı. Artık pabuçlarımı giymiş olduğumdan ayak seslerim çirkin, hemen hemen ürkütücüydü. İkimiz de fazla bir şey söylemediğimizden sandalyeye oturduğumda sesizlik odaya eskisi gibi çöktü. Bu sessizlik artık sıkıcı değildi, aşk kulesindeki dinlen-

dirici havaya uygun düşüyordu. Yine de meraklanmaktan kendimi alamıyarak. «Hep böyle sessiz midir?» diye sordum.

Şaşırmış gibi baktı. Sessizlik üzerine ikinci kez konuştuğumu unutmuştum, yeniden plâk çalınmasını istemiyordum. Ama John sadece «evet sessizdir sanırım. Ben alıştım.» dedi.

«Buradakiler hafta sonlarında çok mu erken, yoksa çok mu geç kalkarlar?»

«Hiç fikrim yok. Öteki dairelerde oturanları pek tanımam. Zaten seslerini işitmem ki. Ses geçirmeyen duvarlar çok faydalı.»

Aslında buraya geliş nedenimin anısını canlı tutmakta faydalı olacağını düşünerek, «O halde yardım istemek için bağırmanın gereği olamaz.» dedim.

«Böyle bir şey yapacağını aklıma bile getirmem,» dedi. Halinden pek memnun görünüyordu. Sanki bir kızı ilk tanıştığı gece yatağına almaktan hâlâ için için sevinç duyuyormuş gibiydi. Artık bunun onda bir alışkanlık olmadığından epey emindim. Yine de ona konuyla ilgili bir soru sormak hiç de doğru bir davranış olmazdı.

«Eh.» dedim, «Bir kız, erkeğin arabasına binmezden önce hayır demesini bilmeli, değil mi? Bindikten sonra anlaşma yürürlüğe girer.»

Bunu söyler söylemez, bir devlet sırrını açıkladığımı anladım. Aklı başında herhangi bir kadının, başka bir kadına itiraf edebileceği ama erkeklerin bilmemesi, ya da onlara bu kadar çok sözcükle anlatılmaması gereken şeylerden biriydi söylediğim. Yine de, erkeklerin çoğu bunu bilirler, John'un şaşırmasına hayret ettim. Belki açık konuşmam şaşırtmıştı onu; belki bir kızı baştan

çıkarmanın son perdelerindeki ustalığıyla gururlanıyor, bunun gereksiz olduğunun söylenmesine sinirleniyordu. Belki pek akla yakın görünmemesine rağmen, verdiğim bilgi onun için gerçekten yepyeni bir şeydi.

Oldukça sert bir şekilde. «Kadınların hepsinin aynı kanıda olduklarını bilmiyordum.» dedi.

Ne tip kadınlarla karşılaştığını merak ettim ama üzerinde durmadım. Ben de onunki gibi bir sertlikle konuşmaya çalışarak «Ben sadece kendi düşüncelerimden söz edebilirim, tabii.» dedim.

«Öyle mi?» dedi, «Kadınların aralarında bir hayali fikir alış verişinde bulunduklarını sanıyorum. Örneğin, birlikte oturduğun kızlardan ne haber?»

Arkadaşlarımı anlattım ona. Stella bizimle birlikte oturmaya başladığından beri tek erkekle dolaşan kızlardan olduğunu ispatlamıştı. Her zaman da öyle olduğunu düşünmemizi istiyordu, doğru da olabilirdi bu. Hillary, benimle bile, kendinden fazla söz etmezdi, hafta sonları çoğunluk evli erkeklerle sayfiye yerlerine gider, hoşça vakit geçirmeye çalışmaktan çok durmadan şuna buna kaygılanırdı. Aslında, John'a da söylediğim gibi, üçümüz ayrı ayrı tiplerdik. Belki de bu yüzden çok iyi geçiniyorduk.

«Yani birbirinizle rekabet etmez misiniz?»

Benim anlatmak istediğim bu değildi. John'un aklına neden böyle bir şey geldi, diye meraklandım Belki de birbirleriyle rekabet eden kızlardan tekme yemişti. Konuyu değiştirerek, «Erkekler, kadınlardan daha çok fikir alış verişinde bulunurlar, değil mi?» dedim.

Hemen, «Ben böyle şey yapmam. Kadınlardan asla söz etmem.» diye atıldı.

Gülmek zorunda kaldım, ona inanmadığımdan değil, bu konu üzerinde alabildiğine ciddi ve kesin olmasına güldüm.

Umduğum gibi alındı. «Doğru söylüyorum.» dedi, «asla yapmam.»

«Hatalı bir davranış olduğunu düşündüğüne göre.» dedim, «neden bizim erkeklerden söz ettiğimizi kabulleniyorsun?»

«O başka.»

«Neden başka?»

«Erkekleri dinlersen, bilirsin.»

Ne demek istediğini az çok anlamıştım. Kadınlar erkeklerden söz ettiklerinde - çalıştığım yerdeki yemek saatlerinde bu konuşmalardan bir çoğuna katılmıştım- bunu sevgiyle, hiç olmazsa iyilikle yaparlar. Onlarla alay ederler, elbet, bazan kusurları, yeteneksizlikleri üzerine sert eleştirilerde bulunurlar ama onları yine de kendilerine özgü görüşleri olan birer yaratık olarak kabullenirler. Erkekler kadınlardan konuşurken, galiba, onları birer eşya olarak görürler.

John bu düşüncemi onayladı. «Her şeyden önce,» dedi «söyledikleri şeylerin çoğunun doğru olmadığını bilirsin. Konuşmalarına katılmakta bir anlam yoktur. Sonra, konuşanlar daima kafatası avcılarıdır, ya da öyle olmak isteyenler. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Bunlar, bir kadınla yattıktan sonra ilişkiye son veren erkeklerdir.»

«Benimle işinin bitmediğini işittiğime sevindim.»

Gülümsedi ama biraz huzursuzca. Konuşmasından böyle bir sonuç çıkarmamı istemediği bel-

liydi. Kendisi kurmuştu ama yine de tuzağa kapadığım için kendimi suçlu hissettim. Ne var ki, karşıma kaçırılamayacak kadar güzel bir fırsat çıkmıştı.

«Ben kafatası avcısı değilim.» dedi, «Yalnız bu şaratlar altında bana tümüyle güvenmen de gereksiz. Ama gerçeği söylüyorum.»

Dosdoğru yüzüme bakıyor, kendini daha önce hiç yapmadığı kadar ele veriyor, ilk kez benden bir ricada bulunuyordu. Bunda dayanıp güvenebileceğim bir şey vardı. «Sana inanıyorum, John» dedim.

Mary ile anlaşmaya başladığımda sabahın yarısını etmiş olmalıydım. Giyinmeye gider gitmez kendimi daha bir rahat hissettim. Bu o anda Enigma Varyasyonları olayını unutturmak için girişilen zekice bir davranıştı. Beni sinirlendirdiğini unutmaya bundan hiç söz etmemeye karar verdim. Üzerinde yeniden düşününce başka nedenlerin olduğunu da anladım. Yarı giyinik ve boyasız olduğu sürece devamlı birlikte geçirdiğimiz geceyi hatırlıyor hayatımda bir yer- çok belirli özel bir yer- almak istiyordu. Giyinince kendisine bir yer sağlanacak kişi oluyordu. Herhalde bunu anladığından olacak, hemen gitmesi için bir neden de olmadığından, özgürce ve hatırı sayılır bir üstünlük kazandığını kabullenmek zorundaydım.

Yine de giyinince buna epey üzüldüm. Üzüntüm Mary'nin kombinezonlu haliyle çok güzel oluşundan ileri geliyordu, Giyinmediği sürece bir gece daha kalacağı görüşünü benimsemek daha kolaydı. Şimdiye kadar onun bir gece daha kalmak istediğini düşünerek kendimi ona göre hazırlamaya çalışmış, hiç olmazsa verilecek kararın benden çıkmasını sağlamayı düşünmüştüm. Şimdi işler tersine dönmüştü. Onun gerçekten kalması-

nı istersem karışma kendi ellerimle bir engel çıkarmış oluyordum. Bunun Mary'nin tutumunun bir parçası olduğu belliydi. Kalkıp giyinmekle, kendini eskisinden daha kolay ve yeniden kandırmaya kalkışmak görevini üzerime yüklemiştim. Düşündükçe başarı kazandığım konusundaki güven duygum azalıyordu.

Gerçekten ne istediğime gelince, herhangi bir karara varmaktan çok uzaktım, sonra önümde daha pek çok saat vardı. İnsan, bir kadınla iki gece ve aradaki gündüzü birlikte geçirmeye karar vermezden önce çok düşünmelidir. Böyle bir davranış değişik zamanlarda iki, ya da bir düzüne gece geçirmekten de fazla bir sorumluluk yaratır. Her gece ikiniz arasında verilen bir kararın sonucudur. Merkezi olan bir davranış, bilinen gidiş ve sınırdır. Eylem tamamlanınca yeniden özgür olursunuz. İkinizin de işine geldiği gibi, istenilen bir zamanda tekrarlanırsa, başka bir fırsat çıkmayabilir. Verilen kararda kadın ya da erkeğin benliğinin yalnızca bir parçası söz konusudur. Yaşantılarının geri kalan bölümü kendilerinindir.

Öte yandan, günü birlikte geçirmek, birlikte yaşamaya atılmış bir adımdır. Aslında birlikte olduğunuz sürece beraber yaşıyorsunuz demektir. Sonunda birlikte yaşıyan kişilerin yatmaya gittikleri gibi yatmaya gidersiniz: Yani, tümüyle birlikte yatmaya başlangıç sayılmayan bir arkadaşlıktan sonra olur bu. Mary ile böyle bir gün geçirmekten hiç de pişmanlık duymayacağımı düşünmeye başlamıştım. Yine de çok dikkatli olmak gerekiyordu. Artık onu yaşantımın bir yerinde tutmak istediğime oldukça emindim. Ama en emin yol bugün

gitmesine göz yumup haftaya tekrar buluşmaktı.

Bunu mümkün kılmak öteki yolları da açık tutmak için Mary'e bir kafatası avcısı olmadığımı, geçirdiğim bir geceden sonra kadına olan ilgimi yitirmediğimi göstermem gerekiyordu. Rahat davranmak, ya da en iyisi kafasından yaratmasına izin verdiğim kişiliğime güvenmek niyetindeydim. Ama tersine, sanki kendimi bir suçlamaya karşı savunuyormuşum gibi doğrudan doğruya konuşmaya başladığımı farkettim. Beni böyle bir duruma sürüklediğini bile iddia edemezdim. Sadece beni ilgilendiren itici bir gücün etkisindeydim, Durumu hiç geciktirmeden anlaşılır hale getirmekte kararlıydım. Mary'nin benim için düşündüklerine henüz farkedemediğim kadar çok değer verdiğimi gösterdim, ispatladım. Beceriksizce davrandım epeyce aptallık etiğimi hissediyorum. Ama bunu ya anlamadı, ya da anladığını belli etmiyecek kadar sevimli davrandı. Mary'nin inanmak için duyduğu isteğin yardımıyla-böylece kendi durumu sağlamlaşıyordu-onu ikna etiğimden emindim. Açık ve içten davrandığım için iyi notlar aldığımın farkındaydım. Bir hesap meselesi değildi bu, tersine kendimi açığa vuruşumu takdir etmeye başlamıştı. Böylece beceriksizliğim kayboldu. Hatta beceriksizliğimin yararı bile dokundu; doğuştan orospu olmayan bir kadın güç bir duruma soktuğu erkeğe karşı cömert olmaya yönelir.

Mary, çok hoşuma giden, benim için çok iyi olan ve rahat haliyle sandalyesine oturdu. Askılı, omuzlarını açıkta bırakan giysisi bedenini kombinezonundan daha fazla kapatmıyordu. Ellerini başının gerisinde kavuşturmuştu, koltuk altlarındaki kı-

sa, kahverengi tüyleri görebiliyordum. Koltuk altlarındaki kılları temizlediği, ama son zamanda bu işi savsakladığı belliydi. Bir erkeğin, yattığı kadının vücudunu bu denli az görmesi ne garip. Bu ayrıntı hoşuma gitti; aynı zamanda beni tahrik de etti: Sadece cinsel yönden tahrik olmamıştım, Mary'yi bütünüyle tanımak için içimde güçlü bir istek uyanmıştı.

Ev çok sessizdi. Mary bundan iki kere söz etmişti. Sessizliği sandığım gibi istenmeyen gürültüden kurtuluş değil, ılımlı bir özellik olarak gördüğü anlaşılıyordu. «Senin oturduğun yer bu kadar sessiz değil midir?» diye sordum.

«Hayır,» dedi. Sanki yıllardan beri gitmediği bir yer hakkında sual sormuşum gibi, düşüncelerini toparlamaya çalıştı. «Hizmetçiler ve çocuklar için ayrı ayrı bölümleri olan Viktorya çağı evlerinden birinin bir dairesinden oturuyoruz. Bizimki beş katlı yapının dördüncü katında. Merdivenlerden boyna inip çıkan birileri vardır hep. Sen hiç öyle bir yerde oturmadın mı?»

Oturmuştum, elbette. Başlangıçta modern bir daire tutacak durumda olmazsanız, ya da ailenizle birlikte oturmak zorundaysanız bundan kaçınılmaz. Londra gibi bir kentte her genç kadın ve erkeğin yaşantısının bir bölümüdür bu. «Artık imkânlarım olduğu sürece öyle bir yerde oturmam,» diyerek doğruyu söyledim.

«Ah, benim hoşuma gidiyor.» dedi. Sonra belki nezaketen, belki kapıyı aralık bırakmak için, bana kalırsa, içtenlikle. «Burasını bambaşka bir yönden seviyorum. Galiba ben kolaylıkla memnun edilen bir insanım,» diye ekledi.

«Bana evinizden söz et.»

«Pekalâ.» Ellerini kucağına indirdi, buna üzüldüm. Sonra heyecanla öne doğru eğildi. Sevdiği, yeni dostlarını eğlendirmek için anlattığı bir şey olmalıydı bu. Oturduğu ev hakkında bilgi edinmek isteyip istemediğimden emin değildim. Mary'yi daha iyi tanıyabilmek için sormuştum, oysa konu Mary'yi benden uzaklaştırmıştı da. Ben istemiştim. Gerçekten güzel anlattı, resimler ve sesler onun sözcükleriyle kafama yerleşti.

«Bodrumda Gana gibi yerlerden gelen öğrenciler oturuyor. Onun üstünde, yazar olmaya çalışan bir öğretmen var. Geceleri daktiloyla yazı yazar karısıyla kavga eder, oysa kendi halinde bir insandır. Sonraki katta yaşlı bir hanım var. Yıllardan beri oturuyormuş, hâlâ çevrenin kibarlar mahallesi olduğunu sanıyor. Paralı tek kişi o. Dairesi, Victoryaya da Albert Müzesi gibi sıkıntı veren türden güzel eşyalarla dolu. Yaşlı dostlarına çay partileri verir. Genellikle merdivenleri ağır ağır çıkarlar ve inerler. Onları iş dönüşlerimde görürüm hep. Sonra biz varız. Tam üstümüzde bir aile var; adam fotoğrafçı ama fazla iş bulamıyor. Çocukları geceleri ağlar, anneleri de, madem uyumuyorum bari çamaşır yıkayayım, diyerek makineyi açar. Makine gürültüyle çalışır. Suyun akıtıldığı yer de tam penceremin yanındadır. Üst katlarda tek odalar var, üç tane. Kiracılar, konuklar gelip giderler tabii. Şimdi keman dersleri veren bir yaşlı Polonyalı oturuyor. Bir tek öğrenci ve emekli maaşı gibi bir geliri var. Süvariymiş eskiden Polonyalılarda piyade yok ,değil mi? Öteki odada bir sokak kadını oturuyor ama öyle gerçekten orospu değil tabii. Daha çok kahvehanelerde çalışanlar türünde. Erkekler olmadık saatlerde kapımızı çalıp onu sorar-

lar. Yakınamazsın, aslında çok iyi bir kız. Üçüncü odada oturan adamı pek görmem, eve olmadık saatlerde gelip gider. Londra havaalanında çalışıyor. Bazan bedava viski getirir, belki de viskiyi çalıyordur.»

«Herkesle ilgili bir şeyler biliyorsun, değil mi?»

«Belki farkında değilsin ama ben meraklı bir kızım. Ama onlara hep merdivenlerde rastlarım. Sen asansörde hiç kimseyle karşılaşmaz mısın?»

«Anlattım. İnsan asansörde karşılaştığı kişilerle fazla şey konuşmaz. Günaydın der, ya da havayla ilgili bir iki kelime söyler. Asansör bir tren gibidir, yolculuk kısa sürer. Kalabalık bir evde merdivenler herkesin ortak odasıdır.»

«Yine de,» dedi Mary «sen apartmanın da oturan kimseleri tanımaya pek hevesli değilsin?»

Doğruydu söylediği Mary beni suçlar gibi konuşmamıştı ama yine de gerçeği itiraf etmek istemedim. Sınıf ve görgü farkı gözetmeden başkalarına duyulan ilgi zamanımızın doğmalarından biridir. Böylece sözü yine onun üzerine yıkmak için «Peki bu kişileri aslında ne kadar tanıyorsun?» diye sordum.

«Çoğunu, oldukça iyi tanırım. Bizim dairede oturan Stella'yı tanıdığım kadar tanırım. Hilary farklı tabii onunla çocukluktan beri arkadaşız. Çünkü üst kattaki kız çocuk düşürdüğünde ona baktık. Yaşlı Polonyalı bize amcalık eder, kibar olmayan erkeklere karşı bizi uyarır. Yaşlı hanım bizi çaya davet eder. Fotografçıya bedava modellik ederiz. Öğrenciler düğmelerini diktirmek için gelirler. Çoğu beceriksiz bunların ya da Gana'da düğme diye bir şey görmemişler. Her neyse,» diye

Mary sözlerini noktaladı. «hepimiz de romanda vardır.»

«Ne romanı?»

«Alt kattaki öğretmenin yazdığı romanda. Kendisi utangaç biraz, onun için pek çok bilgiyi benden alır. Karısı izin verirse romanını bana ithaf edecek.»

«Tabii yayınlanırsa,» dedim. Bu öğretmenden hiç hoşlanmamıştım.

«Ah.» dedi gülerek. «romanı bitirebileceğini hiç sanmıyorum. Daha o bölümü bitirmeden kiracılar evden taşınıyorlar. Ama dilerim yazmaktan vazgeçmez. Çok üzülürüm sonra; evin bir parçası o roman.»

«Bir iskelet mi?»

«Tam anlamiyle değil. Bitirirse olur tabii. Olanların bir bölümünü alıyor içine.»

«Evden çıkarsan adam ne yapacağını şaşırır» dedim.

Böyle bir şeyin aklına gelmediği belliydi. Günü gününe yaşamak kişiliğinin bir özelliğiydi «Romana devam etmesini sağlamalıyım.» dedi. «İnan bana, çok iyi olur.»

«Romanın kahramanı mısın?»

«Elbette.»

«Sıkılıyor musun? Yoksa hoşuna mı gidiyor?»

«Ne sıkılıyorum, ne de hoşuma gidiyor sanırım. Yalnız yardımcı olmak istiyorum, tıpkı öğrencilerin düğmelerini dikmek gibi bir şey.» Birden yüzüme dikkatle baktı. «Sen böyle bir şeyden nefret edersin, değil mi John?»

Gerçekten de nefret ederim. Ne olduğum, ne yaptığım bana aittir. Bir başkasının yararlanması

için değildir. «Romanda olmanın hoşuma gidip gitmeyeceğini bilmiyorum,» dedim.

«Üzerimde hak iddia ediyorsun, değil mi?»

Bunu yavaşça, gülümseyerek söylemişti. Ama kanmamıştım. İması tehlikeli bir kesinlikteydi, hak iddia edersem o da benim üzerimde aynı haklara sahip olacaktı. Aramızda sarsılmaz bir şekilde ama daha öteye gitmedim. «Bana bir çeşit hak tanıdın,» dedim.

«Sen öyle mi sanıyorsun?»

«Yo, hayır.» Onun için kesinlikle çirkin olan düşünce, duygularımı anlatamamıştı. «Sen ne anlıyorsun bundan?» dedim.

«Ben olsam, senin için bir şey yaptım derdim. Bunun hakla hukukla bir ilgisi yok özgür karşılıksız.»

Görüşü hoşuma gitmişti. Yine de hayal kırıklığına uğramış, ya da huzursuz olmuştum. Mary'yi buraya getirdiğimde kendimi tek bir geceye, ya da aralıklarla böyle gecelerin tekrarlanmasına hazırlamıştım. Öyle olsa bile, ne zaman bunun gibi ya da buna benzer bir şey söylese rahatlıyacağım yerde hayal kırıklığına uğruyordum. Evet, benimle ilişkisini ilerletmek istediğini de belirtmişti ama ben karşı koymuştum. Neden karşı koymuştum. Çünkü çok hızlı gidiyordu. Bu sorunun en basit karşılığıydı. Oysa Mary'nin sonunda daha ileri gitmek istemiyeceği hiç aklıma gelmemişti. Başka kadınlarda bana uygun gelen ilişkilerin Mary ile olunca beni tatmin etmiyeceğini ilk kez düşünüyordum. Mary istediğini elde edince ötesini düşünmeyecekti, korkum buydu. Böylece onun isteklerine karşı koyarken daha büyük isteklerde bulunmasını umuyordum. Kendimi tümüyle vermeyi düşünemiyecek

kadar erkendi zaman. Ama Mary'nin bunu isteme sini bekliyordum, ya da benim gibi onun da böyle bir olanağı hiç olmazsa görmesini istiyordum.

Bu şartlı durumda bile her şeyi yeterince düşünüp tasarlıyamamıştım. Bir şey üzerinde çok daha kararlıydım. Onu oturduğu evdeki insanlara bağlayan, konuşmasından çıkan duygu gücü hiç hoşuma gitmemişti. Bana bavullarıyla, sandıklarıyla gelse bile, varlığından bir parçasını geride, o evde bırakacağını görebiliyordum. Böyle bir şey başka kadınlara uygun düşebilirdi, düşmüştü de. Ama Mary'de olmazdı. Şimdiye dek, bence açık olan şartları kabul etmesini istiyecek kadar kabullenmemiştim onu. Ama olayların gelişmesi bana, yakında onu başka şartları da kabul etmeye zorlayacağım kanısını veriyordu.

Yapmam gereken, hem ne kadar çabuk yaparsam o kadar iyi olacak şey benimle olan yaşantısının tümüyle ayrı, başka olacağını kesinlikle belirtmekti. Mary hiç kuşkusuz bunu fazla bulacaktı Mary'nin en yakın arkadaşı Hilary, ele almam gereken bir sorun meydana getiriyordu. Bazan kız arkadaş, erkek arkadaştan daha büyük bir sorun yaratır. Mary'nin hayatını en ince noktalarına dek doldurmak iddiasında değildim ama benim içinde bulunmadığım her şeyi saf dışı bırakmak istiyordum. Mary'den herhangi bir arkadaşını terketmesini, ya da herhangi birine eskisinden daha az önem vermesini istemiyordum. Anlatmak istediğim şey, benim önemimi elle tutulur bir nesne gibi hissetmesi başkalarına verdiği değerden ayrı tutmasıydı. Belki bunun ne kadar haklı bir istek olduğunu hemen kabul etmeyecekti. Ama böyle bir şey istemeye hakkım vardı; ben de ona aynı hakları tanı-

yacaktım. Benim için daha kolay olacaktı bu. Benim hayatımda bir Hilary yoktu çünkü.

Derhal harekete geçmeye, karşılaşacağım güçlükleri ya da olanakları denemeye karar verdim. Çok basit olduğundan kabul ettireceğim ilk sorun kendisini bedenen verdiği erkekle vermediği erkek arasındaki farktı. Öğretmen- yazar ikinci sınıfa giriyordu, sorunu açıklıyabilmek için onu kullanmak emin bir yol olacaktı. Sanki ben de bir roman için gerekli bilgileri topluyormuşum gibi, sakin, normal bir tavırla, «Onunla yatar mısın?» diye sordum.

«Kiminle?» Mary, öğretmen romancıyı unutmuş, ya da evin içine sokmuştu.

«Şu öğretmenle»

Yüzüme bakakaldı, sonra kahkahalarla, hem de uzun bir süre güldü. Şakanın gülünç yanını farketmeyen kişi karşısında gülmenin çirkin bir davranış olduğunu farkeden biri gibi sonunda kendine hakim oldu. «Onu bir görmen gerek.» dedi, «karısıyla bile fazla bir şey yaptığını sanmam.»

«Seninle yapabilir ama,» dedim acımadan «böylece mutlu olurdu, değil mi?»

«Suçluluk duygusuyla kahrolurdu.»

«Evli olduğu için mi? Evli bir erkekle yatmaz mısın?»

O sakin haliyle sorumu düşündü. «Prensip olarak, yatmam. Hiç yatmadım demiyorum Erkeğe evli olup olmadığını sormak zorunda değilim.»

Kaygılı bir hali vardı. «Evli olmadığımı anlamışsınızdır, sanırım?»

«Çok güzel,» dedi canlı bir tavırla.

«Evli olsaydım farkeder miydi?»

«Belki ederdi, belki de etmezdi. Olan olurdu.

Ama bu benden çok seni kaygılandırırdı. Çünkü ben durumu daha sonra öğrenecektim. Charles'in karısı olduğunu biliyorum, başka dertler çıkmasa da yaşantılarını güçlükle yürüttüklerinden haberim var.»

«Güçlü bir ahlâk tutumu bu,» dedim.

«Hayır, sağ duyu. Ev istersen, arar boş bir tane bulursun, başkalarının üzerine gitmezsin. Ya da eşikte kalmazsın. Hilary bu yüzden hiç de boş vakit geçirmiyor, biliyorum. Charles'a gelince onunla yatarsam sadece mahvetmek istemediğim bir şeyi mahvetmiş olurum. Çünkü onu hemen hemen dört yıldan beri tanıyorum.»

«Aranızda güzel bir arkadaşlık olduğunu görüyorum.»

Gülümsedi, hiç de huzursuz değildi. Belki de meselenin beni kaygılandırmasından bir çeşit hoşnutluk duyuyordu «Beni kıskandığını söyleme şimdi de.»

Gerçekten kıskanıyordum. Eğer Charles ile yatıyorsa ben Mary ile yatmazdım. En açık ve kesin bir şekilde çözümlenmesi gereken bir sorundu bu. Charles'ın yerini alırdım, ya da alamazdım. Ama anladığıma göre, Charles mücadeleci bir tıp değildi. Bütün istediklerine kavuşmuştu ve ben herşeyi en ilkel şekilde kazanmaya çalışırken o elde ettiklerinden emindi. Mary'nin sevgisine ve yaşantısında bir yere sahipti, arkadaşlıklarında süreklilik vardı. Mary'nin aşığı olmadığından bütün bunlardan niçin vazgeçmesi gerektiğini anlıyamazdı, Mary de anlamazdı.

Hiç bir şey söylemedim. Mary yanıma geldi. Kollarını boynuma dolayarak eğildi, yanağını yanağıma dayadı. «Bu konu üzerinde maksatlı olarak

aptallık ediyorsun, sevgilim.» dedi. Dün geceden beri bana sevgilim dememişti. Ne demek istediğimi anladığına emindim. Ama anladığının ne denli önemli olduğunu kavraması için kollarında gevşemedim.

Yanağını yanağıma sürdü, dinlendirici bir davranıştı bu. Gerçekten de hoşuma gitmişti. «Bilmiyorum...» diye başladı. Ama sözünü tamamlamadı.

«Hatanın ne olduğunu bilmiyor musun?»

«Hımm. Hatalı bir şey var.»

«Sende hata yok.» dedim «beraberinde getirdiğin bütün bu kişiler lüzumsuz, hepsi bu.»

«Onlardan hoşlanacağını, hiç olmazsa hoşça vakit geçireceğini düşündüm. Sen sordun, biliyorsun. Ama aldırma. Herhalde şeyi - sana vermekten hoşlandığım şeyi - onlara vermediğimi anlamışsındır.»

İşte istediğim cevap hemen hemen buydu. Yine de onu Charles ve diğerleriyle bir dereceye kadar paylaşmak zorundaydım. Ama Mary ile aramda bilgi yönünden bir hayli gelişme vardı. «Artık önemi yok.» dedim.

«Sahi mi?» dedi. Söylemediğim şeyler olduğunu farketmişti. Artık yanağını yanağıma sürmüyor öyle duruyordu. Kafasının saat gibi çalıştığını hissediyordum. «Başkalarını pek sevmiyorsun, değil mi, John?»

«Her şeyin bir zamanı ve yeri vardır.» dedim.

Yanımdan uzaklaştı, odada bir iki dakika dolaştıktan sonra, yakınında olduğu için sanırım, kanapeye oturdu. Onu bir parça şaşırttığımın farkın-

daydım. Tatmin olmuştum ama ben de üzüntü duyacak kadar ona bağlanmıştım.

«Arkadaşların var ama, değil mi?» diye sordu.

«Elbette var.» Beni köşesine çekilmiş bir insan olarak görmesini istemiyordum. «Partilere falan giderim. Geçen hafta da ben bir parti verdim.»

«Ama arkadaşlarınla aranda bir uzaklık bırakıyorsun? »

«Belli bir uzaklık, evet.»

«Alan'la Sheila örneğin.»

«Güzel bir örnek değil,» diye açıkladı. «Onları çok az tanırım. Alanı iş yerinden tanırım. Partiye çağırılmama da şaşmıştım zaten. Senin yakın dostların mı?»

Başını hayır dercesine salladı. «Sheila daha çok Hilary'nin arkadaşı. Hilary nedense partiye gelemedi.»

«Tamam işte. Sokakta da karşılaşabilirdik.»

«Öyle görünüyor.» Bu düşünce pek hoşuna gitmemiş gibiydi. «Bir bağ kurarız diye düşünüyordum.»

«Ben bağ mağ istemiyorum.» dedim. «Sheila ile Alan'ın bizi tanıştırdıkları için birbirlerini kutladıklarını, bizi izlemelerini, davranışlarımız üzerinde fikir yürütmelerini, bizim için plânlar kurmalarını düşün. Hayır, teşekür ederim, istemem.»

«Anlıyorum,» Ellerini yine başının gerisine koydu; düşündüğü zamanlarda böyle oturmak alışkanlığında olduğu belliydi. Diyelim ki sokakta tanıştık? »

«Bir şey değişeceğini hiç sanmam.»

«Yani ben rasgele bir insan mıyım?»

«Bunun fazla bir anlamı var mı? İnsan her şeye bir yerden başlar.»

«Bana bak.» dedi, «Dilerim aramızda olanların aynı istekler içinde olduğumuz için gerçekleştiğini sanmıyorsundur.»

«Sanmam. Ama niçin böyle konuştun?»

«Biliyorsun işte; insan her şeyi başlangıçta söyliyemez.»

Başımı sallıyarak onayladım. Haklıydı. elbette.

«Yine de,» dedi yüzüme bambaşka bir ciddiyetle dosdoğru bakarak, «şimdi söylüyorum: Ben de seninle sadece yatmayı düşünmedim. Buna inanıyor musun? Önemli.»

«Tamam? Senin için de aynı değil mi? Ne olur söyle.»

«Evet, haklısın.»

Kendini daha fazla konuşmaktan alıkoymaya çalışarak yüzüme bakmaya devam etti; bekliyordu. Şimdi ne söylenmesi gerektiğini biliyordum: Mary, seni seviyorum. Yaşantım boyunca ilk kez bu cümleyi söylediğimi görür gibi oldum. Tabii henüz sırası değildi.

Ama söylemeye yeteri kadar yakındım yine de, bundan başka bir şey söylemek istemiyordum, bundan kaçınacak ya da bunu reddedecek bir şey söylememeliydim. Onun için hiç bir şey söylemedim.

«Biliyor musun,» dedi, «beni büyülüyorsun.» Bundan hiç de mutlu değil gibiydi: tümüyle mutsuz da değildi. Yalnız şaşkın ve sabırsız görünüyordu.

«Yani, bir yılan gibi mi demek istiyorsun?

«Evet, öyle sanırım. Sen büyük, güzel, ses-

siz, gözleyici, kendi kendine yetebilen bir yılansın.»

Buluş hoşuma gitmedi değil. «Ama sen hiç de bir tavşana benzemiyorsun,» dedim.

«Hayır, benzemem. Beni yemene fırsat vermiyeceğim. Bilesin.»

«Ben boa yılanı türündenim, zehirleyenlerden değilim. Herhalde derdimi anlatabildim.»

«Ama ben yılanları düşününce aklıma zehirli oldukları gelmez. Şu büyüklerini- boa yılanlarını demek istiyorum. Hayvanat bahçesinde seyretmeyi çok severim. »

«Bir yılanın olsun ister miydin?»

«İsterdim doğrusu.»

Artık öpüşüp sarmaş dolaş olmak için kanepeye gitmem açıkça ima edilmişti. Tabii pek hoştu. Sanki kendisi bir boa yılanıymış gibi, kollarıma ağır ve kıvrak bir bükülüşle kaydı. Geceki gibi değildi; sırf öyle olduğu için de bizi daha önce gidemediğimiz yere götürdü. Mary işi fazla ileri götürmek de istemedi, bir süre sonra başı kucağımda hareketsiz yattı. Sadece birbirimize bakmak bizi eğlendirdi, hoşça vakit geçirtti.

İşi hiç de kolaylaştırmadığını söylemeliyim. İki üç kere kaldığıma pişman bile oldum - kalmam için baskı yapmadığını itiraf etmeliyim - çekip gitmeyi düşündüm. Serin kanlılıkla düşününce yaptığım şey pek saçma geliyordu. Gerçekten isteyip istemediğimden emin olmadığım bir şey için bütün gücümle çabalıyordum, sonuç harcadığım çabaya değebilirdi. Belki karşılaştığım güçlük ve meydan okuyuş yüzünden dayanıyor, sabrediyordum.

Hayır, buna asla gerçekten inanmadım. Bilerek ya da bilmiyerek - bilerek değil de, John'un kişiliğinin sonucu olsa daha etkili sayılacaktı.- John en eski numaralardan birini yapıyor ve ne kadar az ilgi gösterirse beni o kadar çok kendine çekiyordu. Bir keresinde, biraz ilerlemek umuduyla bunu ona söyledim. Hoşnutluğunu açıkça gösterdi ama o zaman da beni kendine çekeceği yerde kendisi ilgi duymaya başlamış, daha az gizemli bir kişi olmuştu. Ona doğruyu, beni sinirlendirdiğini söyleyebilirdim de. Oysa duyduğum ilgi üstün geldi. Huzursuzluğum bu duygunun içinde kayboldu.

Şu an eve dönersem ne olacağı konusunda fazla kaygılanmıyordum. Mantık sınırları içinde, telefonumun çalacağını umabilirdim. İstersem,

John'la belli bir çeşit ilişki kurardım. Onunla haftada bir iki kere buluşur yemek yer sinemaya ya da tiyatroya gider, daha sonra da yatardım. Yeteri kadar mantıklı bir iş olurdu bu. Daha önce de böyle ilişkilerim vardı, mutlu da olmuştum.

Güzel yemekler yemeyi, tiyatroya ya da sinemaya gitmeyi, John'la yatmayı isterdim doğrusu; hoşuma giderdi. Yine de, her nasılsa böyle bir düzene karar veremiyordum.

Kararsızlığımın nedenlerinden biri daha önce böyle bir hayat yaşamamdı. Yirmibeş yaşımı sürüyorum, belli bir süreden sonra insanı bazı şeyler tatmin etmiyor. En önemli neden, John'ın kendisi. Onu başka erkeklerle aynı yere koyma konusunda isteksizdim. Başka erkeklere karşı duyduklarımı ona duyduklarımla karıştırmak istemiyordum. John'la ilgili başka bir şey daha var. Onunla geçireceğim böyle bir serüven diğer erkeklerle olduğundan çok daha sınırlı ve eksik kalabilir bu da sonradan bir hayli mesele çıkarabilirdi. Genellikle, hatta böyle aralıklı buluşmalarla bile, bir erkeğin yaşantısına girmek, onu kendi yaşantınızın içine çekmek, böylece hiç olmazsa haftanın öteki günlerini içine almayan bir hayat düzeni kurmak mümkündür. Dostlarınızdan söz edersiniz, o da kendininkileri anlatır ve siz, tanışıp buluşmasanız bile ki çoğunlukla bu da olur onları yakından tanıdığınızı hissedersiniz. İşler yolunda gittiği sürece durum Hilary ile evli arkadaşı için de böyle oluyor sanırım. Bir kır evinde ya da otelde yerleri, arkadaşları var, konuşacak şeyleri de olmalı elbet. Ama John'un hiç de böyle düşünmediği belli. Dostlarımdan, hatta geçici bir arkadaş olan Charles'dan söz ettiğimde sinirlendi başlangıçta hiç de ak-

lıma gelmemişti ama beni kıskandı da. Birbirimize tümüyle bağlandığımızda diye düşündüm, bu duygularını yenmeyi beceririm. Ama ilişkilerimiz böyle sınırlı olduğu sürece hiç bir şey yapamazdım. Haftada bir gün gibisinden bir arkadaşlık kurmaya kalkarsa benim ortadan toz olmam daha yerindeydi. Ama onu tümüyle bırakırsam üzüleceğimi de biliyordum. Durumumu iyice anlayınca, John'a çıkış yapmayı ciddi olarak düşünmeye başladım.

Oysa kolay bir iş değildi bu. Dört bir yanından çivilenmiş kalın ve ağır bir kapıyı iter gibiydim. Belki bu kapı uzun süreden beri açılmamıştı. Kapı yerinden oynadığında birden sonuna dek açılacağını düşünerek kendime gayret verdim. Ben de zafer ve heyecanla içeri dalacaktım. Tabii buna pek güvenemezdim. Yine de açılamıyacak kadar zorlu olabilirdi. John'da vermek diye bir şey yoktu. Vermek üzerine konuşmamız da bende kötü bir etki bırakmıştı. Ona, hayal kırıklığına uğramış, sinirli ev kadınlarının vereceklerinden daha fazlasını vermeye hazır olduğumu anlatmaya çalıştıysam da hiç etkilenmedi. Daha önce canım istediği için geldiğimi söylemekle yeteri kadar aptallık etmiştim, şimdi tek heceli sözcüklerle benim için her şeyin daha büyük bir önem taşıdığını anlatmak zorundaydım. Ağzından zorla, çeke çeke, onun için de aramızdaki ilişkinin olağanın dışında bir önem taşıdığını aldım. Büyük iş becerdim, diye düşündüm.

Cinsel yönden işler bir parça kızıştı hemen. Kendimizi kanapenin üzerinde birbirimize sarılmış bulduk; ihtiraslı olmaktan çok sevgi, şefkat dolu bir kucaklaşmaydı bu; zamana ve yere uygun dü-

şüyordu. Bir iki öpüşsek hoşuma giderdi doğrusu, bu nedenle dudaklarımı boyadığıma üzüldüm. Yine de bedenlerimizi birbirine alıştırmak da önemliydi. Sonunda başımı kucağına koyarak uzandım, kanepede en rahat ancak böyle yatılabilirdi. Gözümün ucuyla pantolonunun önündeki büyük, sert kabarıklığı görebiliyordum. Bir kadın bu görünüm karşısında güven duyar, Uzanıp ellemeyi, takdir ettiğimi söylemeyi düşündüm, sonra vazgeçtim. Çoğu erkek, yatakta yaptığı şeyleri giyinikken yapmayı uygunsuz sayar. Bu yüzden onun istekli görünmediği cesaret vermediği şeyleri yapmaktan kaçındım. Bir süre öylece yattık, fikrimce uslu durduk. Böyle yattığımız sürece hiç olmazsa tehlikeli şeylerin olması önleniyor, John varlığıma alışıyordu..

Çok zarif elleri olduğuna dikkat ettim, daha doğrusu bana çekici gelen yanının eli olduğunu hatırladım. Bu eller, iri, hatta, hantal sayılabilecek kollarına hiç de uygun düşmüyordu. Eller, bazan iri yapılı erkeklerin seke seke ve hafif adımlarla yürüdükleri gibi, kendilerine özgü bir incelikle hareket ediyorlardı. Ellerinin biri sol kalçamın üzerindeydi, ama istediğim gibi tam üzerinde değil de etekliğimin yanında duruyordu. Kombinezon ve etekliğe rağmen, hafif ama güçlü her hareketi ve baskıyı hissediyordum. John bunu düşünmeden yaptığı için de daha bir etkili oluyordu. İnsan böyle elleri olan erkeği bir anda bırakıp gidemez, diye düşündüm, bırakamaz. Öteki eli bir süre dolaştıktan sonra sağ omuzumun üzerinde durdu. Bu elin göğsümün üzerinde durmasını yeğ tutardım ama onu aceleye getirmemem gerektiğini yine kendi kendime tekrarladım. Üstelik göğüslerim

kapalı, omuzlarımsa çıplaktı. Yani böylesi çok daha iyiydi.

Öylece uzun bir süre kalmış olmalıyız güneş bulutların arkasından bir kaç kez çıktı, tekrar kayboldu. Çünkü yattığım yerden güneşin yüzünde yarattığı anlam değişikliklerini izledim. Benim yararıma özel bir ışık ve ses oyunuydu ama bunun da sonu yoktu John tek bir söz etmemişti. Ben de konuşmadım. Zaman geçtikçe konuşmamanın daha yerinde olduğuna karar verdim. Uzun bir sessizlikten sonra konuşan kişi fazladan önem kazanır, bu da hatalı olabilir. Yüzünden ne düşündüğünü çıkarmaya çalıştım, beceremedim. Belki ilişkimizi gazetenin pazar ekine yazan papazın dediği gibi, sağlam bir temel üzerine oturtmaya çalışıyordu. Belki beni üzüntüye yol açmayacak şekilde başından atmayı hesaplıyordu. Belki de ikisinin arasında bir şeydi düşündüğü? Benim yapabileceğim tek şey beklemekti.

Sonunda sakin bir sesle, olağanüstü hiç bir şey bulunmadığını göstermek için tabii olmaya çalışarak, «Kahvaltının üzerinden, birer kadeh içki içecek kadar zaman geçti mi dersin?» diye sordu.

«İstiyorsan içelim,» dedim, geçti herhalde.»

«Bana göre geçti. İster misin?»

Pek isteğim yoktu. Üstelik John'un sırf bir şeyler yapmış olmak için böyle bir teklifte bulunduğundan kuşkulanıyordum. Anladığım kadarıyla hareketsiz durabilen bir erkek değildi. İçkinin onu rahatlatacağını mı, yoksa bazı kişilerde olduğu gibi daha içine kapanık ve tedbirli mi yapacağını merak ettim. Güçlü bir sağduyuyla, tekliflerinin hiç birini geri çevirmek istemiyordum. Kahvaltıdan beri geçen zamana gelince, bunun önemli olabile-

ceğini sanmıyordum. İnsan bir kadeh içki içmek isterse içer. Saatine bakmak için kolunu çektim ve birahanelerin açık olması gerektiğini düşündüm.

«Ben hazırlıyayım içkileri,» dedim, «Sen yalnız söyle.»

«Hayır, ben hazırlarım. Dur, kalkayım.»

Doğrulup kalktım. Gözüme hiç içki şişesi çarpmamıştı. Şişeleri nerede sakladığını merak etmiştim. Buraya geldiğimizde bana içki teklif etmişti ama içkiye sadece böyle bir zamanda hayır derdim, duru, açık bir kafayla sevişmek çok daha eğlenceli olur. İçki şişelerinin mutfak duvarlarındaki bir dolapta tutulduğunu gördüm. Bir hayli de içki depo edilmiş gibiydi.

Bana ne içmek istediğimi sormadı. Bir erkek kadına ne içmek istediğini sormazsa kendince olağanüstü özellikleri olan bir şey hazırlayacak demektir. Sunduğu içkiyi takdir etmezseniz pılınızı pırtınızı toplayıp gitmeniz daha yerinde olur. Bir hayli ölçüp biçti, içkileri birbirine karıştırdı, sonunda uzun bardaklar içinde masaya koydu.« Bir parça buz getireyim,» dedi. Hiç olmazsa bu işi bana yaptırabilirdi, diye düşündüm. Ama kahvaltı gibi bu işi de tümüyle kendisi yapmak istiyordu. Bekledim biraz sonra mutfaktan pahalı türden, büyük bir kâse içindeki buzlarla döndü.

Tahmin edebildiğim kadarıyla içki de daha çok konyak vardı, herhangi bir karışım gibi kokuyordu, üstelik hoşuma gitmiyecek kadar tatlıydı. Beklediği gibi dudaklarımı şapırdatarak, olağanüstü şey rolünü oynadım. Sonra oturdu, bu sefer yanıma, kanapeye değil de sandalyesine oturdu. Her zaman aynı sandalyeye oturan bir erkek olduğu belliydi.

«Bu karışım senin buluşun mu?» diye sordum Bu soru her zaman iyi sonuçlar verir.

«Hayır,» dedi. «Bir keresinde altı hafta barmenlik yapmıştım. Öğrenciliğim sırasında tatilde.»

«Nerede?»

«Bournemouth'daki iğrenç bir otelde.»

«Zavallı sevgilim.» dedim, «yaşlı kadınlarla yatmak zorunda da kaldın mı?»

Bu soru hoşuna gitmedi hiç «Alaycılık sana hiç yakışmıyor.» dedi kısaca.

«Özür dilerim. Aklıma bunun gibi bir işte çalışan başka birisi gelmişti de. Belki de o yaşlı kadınlara düşkündü. Sen değilsin.»

Rahatlıyarak. «Bir hayli tehlikeliydiler, kabul ediyorum.» dedi.

«Bu arkadaşa elmas kol düğmeleri vermişler, ama sonradan sahte oldukları ortaya çıktı.» Bu arkadaş hikâyesini tümüyle uydurmuştum ama John da konuşmamı pek kötü karşılamamıştı. Yine de soracağı soruya hazırlıklı değildim.

«Senin aşığın mıydı bu delikanlı?»

Hızla düşündüm. En uygun cevap, hayır tanıdığım biri, demek olacaktı. Ama Charles'ın da aşığım olduğunu reddetmiştim. Bu kez bana inanmıyabilirdi. Sözünü ettiğim her erkekle platonik bir ilişki kurduğumu iddia edemezdim. «Evet, bir parça.» dedim.

«Bir parça mı? »

Bu kişiden kurtulmam gerekiyordu. «Önemsiz bir şey,» dedim. «çok zaman önce oldu. Onu tümüyle unuttum, ya da artık görmüyorum diyebilirim.»

«Çok zaman önce olamaz.» dedi John hafifçe gülümsiyerek.

«Yirmi dört yaşındayım,» dedim. Öyleydim de.

«Çok mu erken başladın?» diye sordu.

Nasıl bir cevabı yeğ tutacağını bilemiyordum, onun için, «Anormal sayılacak kadar erken değil.» dedim. Doğruyu söylemek gerekirse on sekiz yaşındaydım. Daha erken de başlıyabilirdim ama okul dayken erkeklerle dolaşan kızlardan hiç hoşlanmazdım. Aralarında bir topluluk kurmuşlardı. Yaptıkları işten de hep «tecrübe sahibi oluyoruz,» diye söz ederlerdi. Ben kendime güvenemiyordum. Üstelik erkeklerle edineceğim «tecrübeden» de korkuyordum. Bunu herkesin anlamaması için topluluğa girmem, en iyi arkadaşlarımı terketmem gerekiyordu. Oysa asla küçük bir topluluğa katılmaktan hoşlaşmamışımdır. Bunlar da küçük bir topluluk meydana getiriyorlardı. Hilary ile karşılıklı okulu bitirinceye kadar bu gibi tecrübelere dalmıyacağımıza söz verdik. Ben sözümü tuttum, tam tamına Ağustosun ikinci haftasına dek. Bu iş olduğu zaman da geciktiğim süre neler kaybettiğime hayli sinirlendim. Ben, daha ilk keresinde bir erkekle yatmaktan hoşlanan talihli kadınlardandım. Bu yüzden bir daha duygularımın önüne geçmeye çalışmadım.

«Galiba daha ilk keresinde hoşuna gitti,» dedi John.

Birinin, özelikle yakın olmak istediğiniz bir erkeğin tam düşündüğünüz şeyi söylemesi, her zaman güzel bir süprizdir. «Nereden bildin?» diye sordum.

«Ah, yatış şeklinden: Kötü, çirkin bir şey ol-

mayacağı her halinden belli. İnsan anlıyor. Bir kız bu işi ilk kez bir arabanın arkasında, rahatsız, görülmekten ürkerek yaparsa üzerindeki etki asla kaybolmaz. »

«Benimkisi o denli rahatsız olmadı.» dedim. Hatırlayınca da gülmeye başladım. «Bir çadırdaydım.»

«Çadırda mı? Erkek arkadaşınla kamp mı kurmuştun?»

«Hayır, orada tanışmıştım.»

«Çadırda mı?»

«Çadırda. Kilise çadırıydı.» Cevabım onu bir hayli şaşırttı. Anlattım: «Annemle babam çok sofudurlar. Ben de bir yaz kampa gittim. Bir öğleden sonra, arkadaşlar arabayla eski bir kilise yıkıntısını görmeye gittiler. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu; ben kampın işlerini yapmak için kalmıştım o gün.»

«Delikanlı da akıllılık edip kaldı, değil mi?»

«Düşünülerek yapılmış bir hareket değildi. Kendiliğinden oldu.»

Sustum. İçkimden bir yudum aldım. John'un hikâyemi dinlemeyi gerçekten isteyip istemediğini bilmiyordum. Bazı erkekler ister, bazıları istemez. Genellikle bir erkekle aylarca arkadaşlık ettikten sonra size yaşantınızdaki başka erkekleri sorar, onlardan söz etmenizi ister John'la kısa süre içinde böylesine ileri gitmek iyi bir belirtiydi belki. Her neyse, bana devam etmemi işaret etti. Ya hoşuna gidiyordu, ya da hoşlanmadığı şeyi dinlemek hevesindeydi. Bana kalırsa bu onu ilgilendirirdi. Hiç olmazsa, uzun bir süre önce olan şey onu kıskandırabiliyordu. Her türden hikâyeyi anlatmayı

hoş olan her şeyi hatırlamayı severim. Onun için devam ettim.

«Yağmurdan kurtulmak için benim çadıra gittik. Sonrası az çok kaçınılmazdı. Tabii, konu hakkında yeteri kadar bilgim vardı. Herhangi bir noktada süprizle karşılaştığımı hatırlamıyorum. Güzeldi -yani esasta- ama yeterince de rahatsızdı. Çadırımda bir delik vardı. Oradan durmadan sular damlıyordu.»

«Sonunda iyi oldu mu?»

«Hayır. Sanmam. Çok acele ettik. O sıra işin keyfini çıkarmayı henüz bilmiyordum. Galiba o da bilmiyordu.»

«İyi de olmuş sanırım. Biri gelebilirdi. »

«Yok, hayır. Arkadaşlar millerce öteye gitmişlerdi. Ama yine de geldiklerinde bir çeşit paniğe kapıldık. Çünkü delikanlı uyuya kalmıştı; hem de yarı yarıya benim üzerimde. Arkadaşların arabadan indiklerini, kamp şarkılarından birini söylediklerini duyuyordum. Sesler gittikçe yaklaşıyor, ben de doğrulup kalkmaya çalışıyordum, «Kalk, John» diye fısıldıyordum.

Son cümle John'u irkiltti. Hikâyeye başlar başlamaz oğlanın adını hatırlamıştım - zaten adları hiç unutmam, üstelik bir kadının ilk erkeği özel bir anlam taşır - ama söylememeye karar vermiştim; ya da başka bir ad uydurmayı düşünüyordum. Ama kendimi hikâyeye öylesine vermiştim ki, ağzımdan kaçtı.

«Adı John'du,» dedim sersem sersem, «Ne garip, değil mi?»

«Ama ne eğlenceli.» dedi.

«Adı John olan o kadar çok erkek var ki» Bunu söylemekle durumu daha da kötüleştirmiş-

tim. Ben öyle olmadığım için bazı kişilerin kendilerini tek özel bir kişi gibi düşündüklerini unutmuştum. «Evet, durum gerçekten eğlenceliydi.» Hemen hikâyeyi sürdürdüm, «Çadır arkadaşlarımın doğrudan doğruya çadıra gelmemesi bir talih eseriydi. John uyanınca çadırın arka kapısından sürüne sürüne çıkıp gitti.»

«Tekrar yaptın mı aynı şeyi?»

«Fırsat bulamadık. Zaten bir haftalık kamplardandı.»

«Başka yerde, demek istiyorum.»

«Hayır, onunla bağlantı kuramadım. Hull'dan, ya da benzeri bir yerden gelmişti.»

John içkisini bitirdi. Öteki John'u, benimle hoş vakit geçirmekten sonra bağlantıyı yitirmesini düşündüğünü biliyordum. «Sana hiç benzemiyordu,» dedim. Yalandı bu, pekalâ benzeyebilirdi. Çok uzun boylu olması, gençlere özgü şapşallığı dışında pekalâ ona benziyor olabilirdi.

Derin bir sessizlikten sonra John. Şimdiki John - hiç beklemediğim bir soru sordu. «Hep yağdı mı?»

Hatırlamıyordum. «Hiç farkında değilim» dedim «galiba yağdı. Haftanın çoğunluğu yağmurlu geçti; zaten ne zaman kampa gidilse yağmur yağar.»

«Yağmurda sevişmek güzel olur.» dedi.

Bu düşünce garibime gitti. «Açıkta, güneşin altında sevişmek harika oluyor,» dedim. «Bir tatil sırasında İspanya'da geçti başımdan. Sen hiç denedin mi?»

Etkili bir tavırla başını salladı. «Ben açık yerlerde sevişmekten hiş hoşlanmam.»

«Değişiklik oluyor.»

Anlamadığı belliydi; ya da ona göre değildi. Bu yüzden, «Yağmurun ne iyiliği dokunuyor?» diye sordum.

«Yağmurun gürültüsü heyecan verici. Hele çadırda pek başka olmalı. Biliyor musun, ben bir keresinde fırtınalı bir havada yaptım bu işi.»

«Herhalde evde. »

«Evet, burada.»

«Kız kimdi?»

Oysa kızın kim olduğunu bilmek istemiyordum. «Önemi yok.» dedi, «zaten ilişkimiz kesildi. Doğrusunu istersen kız evlendi.»

Bu bana merak ettiğim ve artık ona sorabileceğim bir şeyi hatırlattı. Tehlikeli olabilirdi ama rahat, dürüst bir tavırla sorarsam önemi yoktu. «Sen evli misin, John.»

Sinirlenmekten çok şaşırdı. «Hayır,» dedi, «neden böyle bir şey düşündün?»

«İnsanlar evlenir» diyebilirdim. «Özellikle senin yaşında.» diye de ekliyebilirdim. John'un otuz yaşlarında olduğunu tahmin ediyordum. Evlenmek için bir erkeğin en güzel yaşıydı. O bir şey söylemeyince konuyu genişlettim: «İnsanlar erken yaşta evleniyor ve sonra evliliğin yürümediğini görüyorlar. Sık sık oluyor diyebilirim.»

«Evet ama benim başıma böyle bir şey gelmedi.»

Bunu sadece konuya son vermek ister gibi değil, aynı zamanda öfkeyle söylemişti. İçkimi yudumlayarak yeniden düşündüm. Üzerinde tam anlamıyle düşününce, John'un genç yaşta acele evliliğe gitmeyeceği ortaya çıkıyordu; böyle yapmamakta da haklıydı. Ama evliliğe karşı cephe almış da olabilirdi; işte hoşuma gitmeyen buydu. Evlen-

mek için can atmıyordum. Bir erkek hoşuma gittiği zaman hemen onunla evlenmeyi düşünmezdim. Bu cumartesi sabahının saat on bir buçuğunda John'la evlenmek düşüncesi pek gülünç kaçıyordu. Evlenmekten kaçınan bir erkeğin genellikle, hiç olmazsa bir dereceye kadar sevmekten de kaçındığını öğrenmiştim. Böyle bir erkek her şeye karşıdır, denemekten kaçınır. Evlenmekten korkan bir erkek, büyük bir aşk serüvenine girişmekten de korkar.

«Evet,» dedim «daha başlangıçtan hata olduğu anlaşılan bir evliliğe girişmiyeceğin meydanda.»

«Ya sen?» diye sordu. «Sen de acele bir evlilik yapmaktan kaçınmayı bildin, değil mi?»

«Benim serüvenlerim oldu.» dedim. Sesime, sadece evlenme teklifinin benim için hiç bir önemi olmadığını anlatacak olgun bir hava vermiştim. Dürüst olmak gerekirse, böyle konuşan herhangi bir kız yalan söylüyor demektir. Sonra gerçeğe çok yakın bir lâf ettim: «Hiç biri üzerinde fazla düşünmedim.»

«Kılı kırk yarıyorsun, ha?»

Buna neredeyse olumlu bir cevap verecektim ki tuzağı farkettim Doğrusunu isterseniz, tekliflerin hiç biri de uygun birinden gelmemişti. Ama kendime uygun bir erkek aradığımı belli etmek de kaçındığım şeydi.

«Hayır,» dedim, «kılı kırk yardığımı sanmıyorum. Ya da böyle olmamaya çalışıyorum.»

«O halde bu konudaki genel görüşün nedir?»

«İnsanın hayatını doğru dürüst kurması önemli. Evlilik ikinci plânda gelir. Bildiğim bir çok evli-

likleri düşününce evlenmenin insana fazla bir şey kazandırmadığını anlıyorum. Üstelik kızların evlenmeye karar veriş nedenleri pek sağlam temellere dayanmıyor.»

Tam John'a göre bir konuşmaydı bu. Bir dereceye kadar da dürüst bir konuşmaydı. Ama, söylemediğim yığınla şey vardı. Gerçek şuydu ve hep öyle olmuştu: Amacım evlenmek olmadığı, sırf evlenmiş olmak için evlenmek istemediğim halde uygun bir erkekle, uygun şartlar altında evlenme düşüncesi hoşuma gidiyordu. Sırf herkes aynı şeyleri yapıyor diye bunları gerçekleştirmekten kaçınmakta da bir anlam bulmuyorum, görmüyorum. Karanlık bir gecede küçük bir motordan Fransa sahiline çıkmak hoş olur.. Ama Fransa'da oturmaya niyetiniz varsa, yapılacak en uygun şey Boulogne da gümrükten geçmek, pasaportu damgalattırmaktır. Evlenmek insana fazla şey kazandırmaz, sadece var olanı onaylar. Bana kalırsa, bir şeyden emin olan insan onu onaylatmalı, hatta bunu kutlayarak, dünyaya ilân ederek keyfini çıkarmalı. Özel bir şey tabii, herşeyin başlangıcı bu.

John'a, genel görüşümün bu yanını anlatmak hata olurdu. Ne olursa olsun, defterimde yazmıyordu henüz. Mesele evlenip evlenmiyeceğimiz değil akşam yemeğine kalıp kalmıyacağımdı.

«Güzel,» dedi, «sorunlar üzerinde düşünüyor, karara varıyorsun.» Benimle alay edip etmediğini anlamak için hemen yüzüne baktım. Ama ciddiyeti seven bir insan haliyle konuşmuş, beni içtenlikle onaylamış gibiydi.

«Galiba sen de aynı sonuçlara varmışsın,» dedim.

«Ben mi? Ben hayatı olduğu gibi kabul ederim.»

Üzerinde dikkatle durulacak bir sözdü bu. Kendisini kaygısız, eğlenceden eğlenceye koşan, şen hayatını hiç bir üzüntü ya da ard düşüncelere kapılmadan sürdüren biri gibi düşünmemi gerçekten isteyip istemediğini merak ettim. İsterse açıklanması, hesaplanması gereken bir hayli şey vardı. Benim kendisinde değer verdiğim, hoşlandığım şeyleri saklamaya çalışıyordu. Ama herhangi bir hak isteyecek yürek yoktu bende, kendimi ona uydurmak zorundaydım. Gülümsemesine karşılık verdim- oldukça kuşkulu bir gülümsemeydi bu, ben de aynı şekilde gülümsedim sanırım - neşeyle «Önüne gelen her kıza da evet dermisin?» diye sordum.

Kulakları kaşınan bir köpek gibi baktı yüzüme ve «Karşıma uygun zamanlarda nasıl uygun kızların çıktığına hayret ediyorum.» dedi.

«Tebrikler,» diyerek içkimi bitirdim.

Ne eğlenceli konuşma, diye düşünüyordum, on iki saat önce Alan ve Sheila'larda giriştiğimiz arkadaşlığa en ufak bir katkısı bile yok. Ama yine de konuşma fazla bir gayreti gerektirmiyor, üstelik John kaygan bir yolu geçebilmek için ara sıra böyle bir konuşmayı istiyordu.

«Bir parça daha içki ister misin?» diye sordu.

«Teşekkür ederim, şimdi istemem. Çok hoşuma gitti.»

«Daha sonra yine hazırlarım.»

Yemeğe kalıyorum galiba, diye düşündüm.

«İyi,» dedim, «ama bana içki içirmek zorunda değilsin.»

«Ben kadınları sarhoş etmem. Sonra, sağlam bir kafan olduğunu biliyorum. Dün gece hiç de sarhoş değildin.»

«Evet, bu bakımdan emin olabilirsin.»

John arkasına dayandı, hoş bir şekilde esnedi. Yorgun olduğu ya da sıkıldığı için değil, hayvanat bahçesindeki aslanların yemek yedikten sonra yaptıkları gibi huzurla, rahatlıkla esnemişti. «Seninle çok hoş oluyor.» dedi.

«Elbette iyiydi. Daha önce bu karara varmıştık.»

«Yalnız o değil. Şimdi seninle beraber olmak hoş.»

Bir başka hatalı davranış ya da konuşmaya kadar hoş, diye düşündüm. Ama iyiydi, gerçekten iyiydi. Usta ellerine, bacaklarının uzun kıvrımına, gömleğinin açık yakasından görünen tüylerine baktım. İnsan bir erkeği görünüşüne bakarak tanıyabilse, diye düşündüm, her şey ne kadar kolaylaşacaktı.

John bu anki kadar açık kalpli ve güven verici olmamıştı. Huzursuzluğunu saklamak için değil, duyduğu rahatlıkla bir sigara yaktı. Sonra bir şey düşünerek gülümsedi ve bana, ta gözlerimin dibine içtenlikle baktı. Ne söyleyeceğini merak ettim: Güzel bir şey, yapıcı bir şey söyleyeceğinden emindim. Oysa telefon çaldı.

Burada, bu sessiz kulede böyle bir şeyin varlığını tümüyle unutmuştum. Eğer benden gözlerimi kapatıp odayı anlatmamı isteselerdi, eşyaların yerini tek tek söylerdim de telefonun nerede durduğunu bilemezdim. Kanapenin yanındaki küçük bir sehpanın üzerinde duruyordu telefon üstelik benden ancak bir iki metre uzaklıktaydı. Telefonun

sesiyle adeta yerimden fırladım, zil sesi kulaklarımda çınlamıştı.

«Aksilik!» dedi bana suçlu suçlu bakarak. Telefonun zili üç kere çalıncaya dek yerinden kıpırdamadı. Zil sesi kesilinceye kadar aldırış etmeyeceğini umdum. Böyle yapmasını ima etmedim. O an benim için yapılması güç bir davranıştı çünkü Galiba onun için de öyleydi. Telefonu açtı sert bir sesle, «Alo,» dedi.

Telefonla oturarak konuşabilmek için kanapeye, benim yanıma çökmesi gerekiyordu. John ayakta durmayı yeğ tuttu. Yine de iki tarafın konuşmalarını duyabilecek durumdaydım. Çok uzaktan gelen bir kadın sesi «John?» diye sordu.

«Evet, benim. Kimsiniz?» John'a bakmamaya çalışmama rağmen, telefonda kimin bulunduğunu bildiğini anlamıştım. Hemen yerimden kalktım. Bir şeyler yapabilmek için çevreme bakındım. Kahvaltı tabaklarını, içki kadehlerini yıkayabilirdim. Bardakları topladım, mutfağa gittim, kapıyı kapattım.

Kıskançlık bana göre değildi: Bu konuda kendi kendimi kandırdığımı sanmıyorum. İki olayı hatırlıyorum. Adamın bir başka kızla da ilişkisi olduğunu biliyordum, ortaya bir takım güçlükler çıkardığı için sinirlenmişti üstelik üstünlük de bendeydi. Oysa şimdi kıskanıyordum. Kıskançlık içimde güçlü, acı bir dalga halinde kabardı kabullenmek istemediğim ürkütücü ve iğrenç bir duyguydu, ama yine de tatlı bir yanı vardı. Gerçek savaşa katılmazdan önce barış sever olan bir askerin duyduğu ilk nefret gibi bir şeydi.

Kıskançlığın, tabakları yıkamak için toparlayıp musluğun altına koyuncaya kadar ancak bir

dakika sürdü. Bir dakika sonra dehşete kapılmış, utanmış bir hale duygularımı kontrol altına almaya çalışıyordum. Yine bir dakika sonra bu duygu öylesine yok olmuştu ki, böyle bir şey hissedip hissetmediğimden bile emin değildim. Oysa hissettiğim inkâr edilemezdi. Bir bardak kırmıştım.

Ruth'un Mary başını kucağına dayamış yatarken telefon etmemesi bir talih sonucuydu. Şimdi bile telefonu yarı ciddi, yarı alaycı, ama her iki halde de bilinçliydi. Ruth, çoğu kere evindeymiş gibi rahat davrandığı bu odaya geri dönmüştü.

Gerçekten de evinde gibiydi. Daireyi onunla beraber tutmuştum; aslında burasını benim kadar o da seçmişti. Giysilerinin yarısını, her çeşit eşyasını burada bulundurur, bazan haftalar boyu gece benimle kalırdı. İlk yılımız olmasına rağmen, evli bir çiftten daha çok beraber olmuştuk.

Ne gariptir ki, bütün eşyalarıyla - üç kocaman bavul bir yığın kutu ve paket - bir taksiyi tepeleme doldurarak geldiğinde ve burada oturacağını bildirdiğinde beraberliğimizin ikinci yılındaydık. Eşyaları yukarı taşıyabilmek için asansörle iki sefer yapmak zorunda kalmıştık. İkinci yılı her şeyin eskisi gibi olmasına çalışıp başaramıyarak ya da ilişkimizi sona erdirmeye kalkışıp bunu da beceremiyerek geçirdik. Her kavgamızda artık sonumuz gelmiş gibi oluyor, sonra bu da bir başka anı zincirin bir başka halkası halini alıyordu. Başka kadınları, başka erkekleri denedik tabii; oysa her keresinde birbirimize daha çok bağlandık. Ben. «O

serseriden söz etme,» ya da o, «Tahta göğüslü sıskadan mı bahsediyorsun?» der demez gülmeye, aramıza sokmak istediğimiz her kimse birlikte alay etmeye başladık. Zamanla birbirimizden uzaklaştık; ama bilmeden kavga etmeden, araya üçüncü bir kişi girmeden. Birlikte geçirdiğimiz son gece herhangi bir başka geceden farksızdı. Sanki birinin savaştan önce Avrupa'ya yaptığı son yolculuk gibiydi. «Sana telefon ederim.» dedi Ruth, Telefon edenin kendisi olmasını yeğ tutardı. Benim de işime geliyordu. Şu ana kadar hiç telefon etmemişti, hemen hemen iki yıl sonra arıyordu beni.

İlk yıl, ilk güzel yılımızda niçin birlikte oturmadığımızı açıklamak güç. Hele bu daireyi tuttuktan sonra. Ruth'un ancak hastalandığı ya da kendini iyi hissetmediği zamanlarda kaldığı apartmanına kira ödemeye devam etmesi gülünçtü. Uzun süre uzak kaldıktan sonra mektuplarını almak için giderdi oraya. Bir de bazan ben işimden geç çıktığım zaman orada kalırdık. O zaman arabam da yoktu Çok küçük bir daireydi bu, şehrin göbeğindeydi. Ama daireyi bırakmamasının nedeni bu değildi. Ruth, Ruth olduğu için saygı değerliğini düşünmüyordu. Ne de annesiyle babasının ara sıra ziyaretine gelmesinden, onu evde bulamamalarından korkuyordu. Birbirimize çok bağlı olduğumuz dönemde bile ihtiyaç duyduğumuz bir parça gerginlik, bir parça güvensizlikti. İşte bu nedenle de evlenmedik. İkimiz de bilinçli olarak ne bir kaçış noktası arıyor, ne de beraberliğimizin sona erebileceğini düşünüyorduk. Durum da karışıktı. Sözcüklere dökmeden yaptığımız anlaşma dıştan bir takım zorunluklara değil tümüyle kendi isteği-

mize dayanıyordu. Anlaşmamızın güvenliği, güvensizliğinden doğuyordu.

Mary telefon edenin bir kadın olduğunu ve bana adımla hitap ettiğini anlar anlamaz odadan çıktı. Bu saygı duyduğum, güven olduğu kadar incelik de gösteren bir davranıştı. Odada kalmasını yeğ tuttuğumu bilemezdi. O gidince Ruth'la yapayalnız kaldım.

Son buluşmamızdan beri ne yaptığımı sormaması, kendinden söz etmemesi tam Ruth'a özgü bir davranıştı. Onun için zamanın önemi yoktu, söylemeyi gerekli görmüyordu Ruth'a kalırsa sanki dün buluşmuşuz gibiydi. Şu sıra bir erkekle yaşayıp yaşamadığını sormadım, yaşamadığını söylemesinden korkuyordum. Mary'den de hiç söz etmedim. Mary'yi bir kenara iterdi. Çünkü «Öyle mi?» diyecekti «neye benziyor?» Buna verilecek en uygun cevap, Mary'nin Rutha benzemediğiydi. Ruth için böyle bir cevap Mary'nin bir rakip olmayacağı anlamına gelirdi. Ya da, «Maceranız ne zamandan beri devam ediyor?» diye soracaktı. Ruth'a hiç yalan söylemezdim; «Dün geceden beri,» diyecektim. O zaman Mary sokaktan alınıp getirilmiş geçici biri olacaktı. Oysa Mary benim için böyle bir anlam taşımıyordu artık. Ne var ki, Ruth, onu böyle bir kişiliğe büründürmeyi pek güzel becerecekti.

Ayrıldığımızdan beri Ruth'u az düşünmüştüm -hiç kuşkusuz bunu bile bile yapmıştım- ama biri bana onu sorsaydı şimdiye kadar evlenmiş olabileceğini tahmin ettiğimi söylerdim. Benden büyüktü; kişiliğinde çocukları sevmek gibi beklenmedik bir yanı vardı. Belki de evlenmişti; telefon etmesi

bunu yalanlayacak değildi. Evlendiğinden söz etmeyişi kadar kişiliğini ortaya koyan bir şey olamazdı. Evliliği, ona göre aramızdaki ilişki üzerinde etkili olamazdı. Böyle düşünmesi için benimle yatması gerekli değildi. Ama istese, kuşkusuz bunu da yapardı ama o zaman kavgalarımızı, şakalarımızı, anılarımızı, yakın dostluğumuzu bıraktığı yerden sürdürürdü. Ruth'la beraberken onun için dünyadaki tek kişi olurdunuz hep. İstediğiniz başka şey değilse, bundan daha güzel, doyurucu bir şey olamazdı.

Beni partiye davet ediyordu. «Bir parti veriyorum.» dedi. «Biz» demedi. Bundan da bir şey çıkaramadım. Davranışları tümüyle onu ilgilendirirdi. Parti bu geceydi, davranışım kişiliğini çok güzel belirtiyordu. «Son anda haber verdiğim için özür dilerim» dedi. Ama hiç de kaygılanmış gibi değildi, bu çeşit engellere aldırış etmezdi. Hiç bir şeyi önceden plânlamadığını bildiğime güveniyordu.

Serbest olmadığımı söyledim. «İstersen gel,» dedi. Aklınca partiye gitmek istersem bütün öteki plânlarımdan vazgeçecektim, gitmek istemiyorsam boşsam da gitmiyecektim. Bana adresini verdi. Bildiğim küçük dairenin adresi değildi bu ama, yine de bir daireydi ve benim mahallemde bulunuyordu. Bilinçli olarak düşünmedim bunu ama yine de kafama saplandı.

Beni göreceğini hesaplıyarak, ya da ani bir itişle yeniden yaşantıma girmeye karar verdiğinden konuşmayı fazla uzatmadı. İçim rahatlıyarak telefonu kapadım. Ruth'un partisine gitmeye en küçük bir isteğim yok, dedim kendi kendime. Yine de davet edilmek güzeldi. Mary olmasaydı, geceyi

duvarları seyrederek ya da kendi başıma bir sinemaya giderek geçemiyeceğimi bilmek de güzeldi. Partiye gidebileceğim, Mary'yi de götürebileceğim geldi aklıma. Ama bundan hemen vazgeçtim. Çünkü Ruth'un kimsenin baş edemiyeceği bir yeteneği vardı: Öteki kadınları bazan bir tek bakışıyla küçük düşürmesini bilirdi. Mary'yı de mutlaka aynı şeyi yapardı. Sonra benden başka kimsenin davet edilmemiş olması da mümkündü.

Mutfakta musluğun aktığını duyuyordum. Mary bulaşıkları yıkıyordu. Kendini evle ilgili en etkili işe, bulaşık yıkamaya vermesi zeki olduğunu gösteriyordu. Mary bilmiyordu ama güzel bir zıtlık meydana getiriyordu: Bulaşık yıkamak Ruth'un hiç yanaşmadığı bir şeydi. Bu iki kadının beni, kendilerine özgü değişik halleriyle etkileri altına aldıklarını hissetmem içimde hem ürküntü yaratıyor, hem de beni canlandırıyordu. Mary'nin odaya gelmesini beklerken iyiden iyiye sinirli olduğumu farkettim; yeni bir sigara yaktım ve telefona cevap vermeye kalktığımda yanan sigaramı kül tablasında bırakmış olduğumu farkettim. Mary'nin birkaç kahvaltı tabağını yıkamak için gerektiğinden fazla zaman harcadığını düşündüm. İnce bir davranışla telefonda uzun uzun konuşmamı sağlamaya çalışıyor, diye tahmin ettim. Oysa konuşmanın uzun bir konuşma olmadığını bilmesini istiyordum, onun için mutfağa ben gittim.

«Ne yazık ki bir bardak kırdım,» dedi.

Olağanüstü bir ilgi de göstermedi. Kadınların temiz ve titiz oldukları düşüncesi nereden doğmuştur bilmem. Erkekler nesnelerin değerini bilirler; kadınlar alış - verişten hoşlanırlar ve eşyaların de-

ğişmeyip aynı kalması mutsuz olmalarına yol açar. Zarif, bulanık bir rengi olan bu bardakları severdim. Çok pahalı şeyler değildi. Bir İsveçlinin dükkânından almıştım ve takımı yeniden tamamlamam imkânsızdı.

«Demek hemen başladın,» dedim.

«Neye başladım?»

«Onu bunu kırmaya.»

«Çok üzgünüm. Armağan mıydı?»

Ruth'dan demek istiyordu. Cevap vermek zorunluluğu duymadım. «Mesele o değil,» dedim. «Bir şeyi kırmadan yıkayamıyorsan yıkama.»

Elini kolumun üzerine koyarak, «İşe yeni başladığımdan sinirli olmalıyım,» dedi, «bana bir fırsat daha tanıyın efendim.»

Oldukça kurnazca bir davranıştı karşılığını vermeliydim bunun. Bir bardak kırdığı zaman bile olayı kendi yararına çevirebiliyordu. Oysa gerektiği kadar ciddileşemedim. Aslında bulunduğumuz noktaya dönmek hevesinde olduğumu farkediyordum. Alnından öperek, «Unutalım bunu, olur mu?» dedim.

«Ev işlerini nasıl başarıyorsun?» diye sordu, «bir kadının var mı?» Kaşlarımı kaldırdım. Güldü. «Gündelikçi kadın demek istedim.»

İşlerimi yapmaktan zevk aldığımı söyledim. Dairenin yönetimini bir kadının alması, ben isteyken kendine çay pişirmesi - parasını benim vermemden başka benimle hiç bir ilişkisi olmayan bir kadın - düşüncesine her zaman karşı gelmişimdir.

«Her şeyi tertemiz, düzenli tutmayı beceriyorsun,» dedi Mary.

«Hoşuna gitmedi mi?»

«Görmek hoşuma gidiyor. Biz üç kişi olduğumuz için evi düzenli tutmak tümüyle kimsenin görevi değil. Onun için aldırış etmiyorum.»

«Anlıyorum.»

Galiba bu tutumunu onaylamamış gibi davranmıştım. Yeniden güldü - Ruth olayını unutabilmek için bir hayli gülüyordu - ve, «seni bizim eve davet etmeye cesaretim yok,» dedi.

Mükemmel, diye düşündüm. Hilary ile Stella'nın karşısına sergilenen bir mal gibi çıkarılmak hiç te onaylayacağım bir şey değildi. Sadece, tek başına yaşayan bir insanın her şeyi istediği biçimde yönetmesinin kolay olduğunu belirttim.

Oturma odasına geçtik. «Bardakları yıkamaya kalkışmıyacağına söz verirsen sana bir kadeh içki daha hazırlıyacağım,» dedim.

Yine reddedecekti galiba. Ama benim bir kadeh daha içmek istediğimi anlamış olacak ki - bunca heyecandan sonra gerçekten içmek istiyordum -neşeli bir tavırla, «Evet, birer kadeh daha içmemiz yerinde olacak,» dedi. Benimkine bu kez daha fazla konyak koydum, onunkine koymadım. Farkedebilirdi çünkü.

İçkileri hazırlarken Mary'nin telefon konuşması üzerine bir şeyler söylememi beklediğinin farkındaydım. Hiç de böyle bir niyetim yoktu; çok karışacaktı iş. Daha önceki bir kız arkadaşımın beni yeniden elde etmeye çalıştığını, benimse ona hiç ilgi duymadığımı anlatmaya çalışacaktım. Oysa Ruth'a böyle bir haksızlık yapmaya, Mary'ye de sözlerimin yansıttığı güveni vermeye hazırlıklı değildim. İki kadın arasında bir ilişki kurmamam gerektiği konusunda içimde güçlü bir duygu vardı. Aralarına iki yıl ve güzel günler girmişti. Böylece

aklımı başka bir soruna çevirdim günün geri kalan bölümünde ne yapacağımız sorununa.

Günü Mary ile geçirmek istiyordum. Böyle bir sonuca varacağım belliydi. Üstelik yepyeni bir etken terazinin kefesini oynatmıştı: Birbirimizden Ruth yüzünden ayrılmış olmayı hissetmek hoşuma gitmezdi. Bu odada Mary'siz kalmak, bütün öğlenden sonrayı Ruth'la geçiremem ve akşama gerçekten onunla beraber olmam demekti. Şimdiki niyetim ne olursa olsun, akşama tıpış tıpış Ruth'un partisine, ya da parti dediği şeye gitmeyeceğimden emin değildim. Böylece bir davranış bana ya hiç bir şey kazandırmıyacak - bir serüvene sürüklenmek için 'iyi bir arkadaş' gereksinmiyordum - ya da az çok felâket getirecek bir noktaya sürükleyecekti. Yeniden bir araya gelince, Ruth'la ilk yılımızdan çok ikinci yılımızı tekrarlıyacağımız daha akla yakındı. Saatimizi iyi günlerimizin doğduğu zamana asla ayarlamıyacaktık çünkü. Şimdi kuşkulardan, gölgelerden uzak olan şey Mary ile olmaktı.

Yine de ilkelerime dayanarak Mary'nin bütün gün burada kalmasına karşı koymaya çalışıyordum. Kalırsa bu gece onunla yine sevişmem gerekecekti.

Artık bu konuda önceki kadar kuşkulu değildim. Hatta böyle bir davranışın belirli, kesin bir maceraya atılmak olduğunu bile hesaba katmaya başlamıştım. Henüz kararım kesin değildi ama gelecek günleri güzel ve yararlı geçireceğime inandıktan sonra kabullenmeye hazırdım. Şimdi kuşkularım bambaşka bir nitelikteydi. Sırf yapacak başka bir şeyimiz olmadığı için evde kalır, evde olduğumuz için de sevişirsek aramızdaki ilişki-

nin bir özelliği olduğundan emin sayılmazdık. Ya da ne o, ne de ben tam bir karara varmazdan önce her şey oldu bittiye gelirdi. Çok istediğimizden değil zoraki bir arada olurduk. Ben herşeyin açık ve kesin olmasından hoşlanırım. Artık Mary ile girişeceğim bir serüvenin yaşantımda önemli bir rol oynayacağını, serüvene yarı yarıya bilinçsiz sürüklenmeyecek kadar önemli şeyler olacağının farkındaydım.

Bu yüzden Mary'yi yanımda tutmam, ama birlikte bir yere gezmeye gitmem çok daha iyiydi. Gideceğimiz yer önemli değildi. Güzel bir yaz günü değildi ama isterse kırlarda ya da parklardan birinde gezinti yapmak hoş olurdu. Akşama bir tiyatroya ya da sinemaya giderdik, gece kulüplerinden biri de olabilirdi bu. Daha sonra benimle birlikte buraya gelirse, bu hem onun hem de benim yönümden tümüyle irademize bağlı bir karar olacaktı. Nerede durduğumuzu, nerede olduğumuzu bilecektik. Önümüzde uzanan pazar gününü evde geçirebilir artık karar verdiğimiz şekilde bir arada olmaya başlardık. Öte yandan, olaylar gerektiği gibi gelişmezse yapacağım şey, Mary'yi evine götürüp bırakmaktı. Kalmak istediği halde tutup buradan evine götürmekten çok daha az üzücü olurdu böylesi.

Tabii olmaya çalışarak sordum: «Bugün ne yapmak istersin?»

Yine kanapede oturuyordu, ben de yanındaydım. Sanki sorumda mantıklı bir yan yokmuş gibi yüzüme hayretle, şaşkınlıkla baktı. «Ne mi yapmak istiyorum.» diye tekrarladı, «bir şey yapmak zorunda mıyız? Her şey şimdiki haliyle çok hoş. Yoksa sen aynı kanıda değil misin?»

Bu konuda hiç bir kuşkum olmadığını anlatmaya çalıştım. «Seninle bir şey yapmak hoşuma gider,» dedim «seninle dolaşmak demek istiyorum.»

«Nereye gideceğiz?»

«Az çok istediğimiz her yere gidebiliriz. Kew'e belki. Ya da sandal gezintisi yaparız. Arabayla kırlara açılırız. Belki de ormanda dolaşmaktan hoşlanırsın.»

«Yağmur yeniden başlayacak,» dedi. Kısa bir pelerini vardı ve şu sıra girişteki küçük dolapta duruyordu. Ama faydalı olmaktan çok bir süs eşyasıydı.

Havanın değişmeyeceğine inandığımı söyledim. Aslında hava hakkında bir karara varılamaz çünkü bu mevsimde havanın nasıl olacağı bir saat önceden söylenemezdi. Yine de konuyu tartıştık. Görüşümün imkânsızlığını ispatlamak için sert esen rüzgârdan ve buna benzer şeylerden söz etti. Tabii ben boyun eğmedim. Sonunda razı oldu.

«Pekalâ, pekalâ,» dedi, «zaten nerede olduğumuzu bilmiyorum. Regent's Park yakınlarında mıyız?»

«İstediğimiz yere gidebileceğimizi söyledim.»

«Regent's benim parkımdır.» dedi. Bir insanın parkı olması gerektiği hiç aklıma gelmemişti. Benim yoktu. Yine başımı anlayışla salladım. «Hava bozmazsa gölde kürek çekeriz.»

«Hayvanat bahçesine gider, boa yılanlarını seyrederiz.»

«Evet, bu da bir fikir. Yağmur yağarsa gökyüzü ve gezegenleri gösteren binaya da gidebiliriz.»

«Ya da balmumu heykeller müzesine.»

Yüzüme kuşkuyla baktı. Beni, balmumundan yapılma heykelleri seyredecek bir tip olarak görmediği belliydi. Yine de bunun üzerinde durmadı. «Anlaştık öyleyse.» dedi, «bunlardan birini yaparız. Yolda başka kararlar da verebiliriz.»

Ama bir kere kararı vermiştik ya, gitmeyi hep daha sonraya bıraktık. Bunun nedenini hiç bilmiyorum. Gitmeye razı olunca fikir Mary'nin hoşuna gitmeye başlamıştı. Bir kadın, yabancılar tarafından bile, kendisinin diye bildiği erkekle görülmekten her zaman hoşlanır. Bana gelince, teklifi ileri süren bendim. Yine de sokağa çıkarsak bir şeylerin yiteceğini ikimiz de hissediyor gibiydik. Bir yakınlık, sona ermesine karar verdikten sonra içimizde protestoyla karşılanan dün geceyle ilgili bağ kopacaktı. Böylece tembel tembel oturup havadan sudan konuştuk. İkimiz de gerçekleri ve tecrübelerimizi bir parça zorla, belki de tehlikeli bir şekilde ortaya döktüğümüzü hissediyorduk. Şimdi anılarımızda bile kalması, üzerinde durulması gereksiz konuşmalar yapıyorduk. Oysa bu tür konuşma insanları birbirine daha çok yakınlaştırır, yatakta yatarken yapılan konuşmalardır bunlar. Bizi oldukça uzun bir süre meşgul eden bir konu boa yılanlarına uygun düşen renkti. Aslını isterseniz, yemekten önce sokağa çıkmanın gereği yoktu.

Yemek konusunda ortaya atan Mary oldu. Mutfağı tepeden tırnağa elden geçirdiği için de, evde bol bol yiyecek olduğunu da ekledi sözlerine. Bunca yiyecek varken yemek için para harcamanın gereksiz olduğunu söyledi. Kendinde kesemi düşünmeye hak bulması bir az keyfimi kaçırmış-

tı ama düşünceli, ince bir davranıştı da; üstelik mantıklı bir teklif olduğu da gerçekti. Akşam dışarda yiyeceğimizi, eğleneceğimizi hesaba katarsak aslında bütün bunları karşılayacak para yoktu yanımda Bankalar da kapalıydı.

Son üç, dört ay boyunca kadınlara bütçemin elverdiğinden çok daha fazla para harcamıştım. Birbirini izleyen buluşmalar tecrübeler bir erkeğe uzun süreli bir arkadaşlıktan daha pahalıya mal olur. Bekâr bir erkek için bu tür harcamalar, gerekli değilse kaçınılmaz bir lükstür. Bir aile için Noel armağanları ve yıllık tatil neyse, bekâr bir erkek için de kadınlar odur.

Her zaman için kendime para harcayacağıma kadınlara harcamayı yeğ tutmuşumdur. Kendi kendinize teşekkür edemez, kendi kendinize armağan veremezsiniz ki. Böylece, elimde para olduğu sürece -tabii böyle zamanlarda biriktirdiğim paraya da el atıyordum- kadınlara harcadığımı asla çok görmedim ve üzerinde durmadım.

Oysa bunun da sakıncalı bir yanı var. Kadına ne kadar çok para harcarsanız, onu satın aldığınız kanısına o kadar çok kapılırsınız. Size verdiği her şey -sadece kitapların sözünü ettiği iltifatlar değil, her gülümseyişi, hatta konuşması bile- ikinizin arasında sözsüz yapılan bir pazarlığın sonucu gibidir. Onun için, bir kadını dışarda bol bol para harcayıp ardından yatağıma aldım mı, ikinci buluşmamızın mahalle sinemasının arka sıralarında olmasını isterim. Benimle hâlâ ilgileniyorsa üçüncü buluşmamızda para harcamaktan kaçınmam, eğer çekingenlik gösterirse arkadaşlığa devam etmekte bir fayda yoktur. Yine aynı nedenle kadınlara fazla içki içirmem. Kadının içki iç-

mesi hoşuma gitmediğinden değildir bu; ama içki parasının benim kesemden çıkması hoşuma gitmez.

Kadını fazla para harcamadan yatağa almakta özel bir zevk vardır. Kendini beğenmişlik ya da kabalık değildir sanırım. Bu iş dürüst, açık ve seçik, son derece içten bir özellik kazanır. Mary ile böyle oldu, oysa ben bunu mahvetmek istiyordum. Önceden ödemekle, sonradan ödemek arasında bir fark yoktur. Mary'nin gezmeye gitmekte gösterdiği isteksizlik, dışarda yemek yemenin pahalıya mal olacağını söylemesi üzerine aklıma geldiği gibi, belki de bu nedenden ötürüydü.

Yemek hazırlamaya karar vermemiz hoşuma gitti. Yemeği kimin hazırlayacağını bir parça tartıştık ama sertlikle değil. Erkek için kadına yemek hazırlamanın belli üstünlükleri vardır. Genellikle kadınlar yemek pişirmeye kalkışan bir erkeğin bu işte usta olduğunu kabullenirler. İncelemeler her iki türden kişiler arasında da usta aşçılar olduğunu göstermiştir. Ben de bir Boulestin olduğum iddiasında değilim. Yine de faydalı bir efsanedir bu. Bütün efsanelerde olduğu gibi, inançlar inanmak isteğinden doğar. Bir kadın için hazırladığınız yemek yenilecek gibi değilse kadın bundan hoşlanır hiç kuşkusuz aynı nedenle kadınlar yatakta zenci erkeklerle daha iyi vakit geçirirler.

Sonra mutfak benim mutfağımdı tabii. Ben yemek pişirirken Mary'nin orada olmasının önüne geçemezdim, kısa bir süre için de olsa arkadaşlığı yitirmek istemediğim bir zevkti ama mutfağı yönetimi altına alması tehlikesi vardı. Kendi kendime, onunla sürekli bir serüvene girişmeye henüz karar vermediğimi hatırlattım. Artık bunu kendi

kendime hatırlatmak zorunda oluşum bile tehlike belirtisiydi Mary iddiasızca kendini bana güzelce kabullendirmişti, yemeği de pişirmesi ona elinden kolayca alınamıyacak bir üstünlük sağlıyacaktı.

Tartışmanın ileri gitmeyişi nedeni, Mary'nin yemek pişirme iddiasından ya da teklifinden kolayca vazgeçmesiydi. Bana yardımcı olacağını söyledi. Zekice davranış karşısında tetikte durmam gerekiyordu. Bu yolla, yemeği tek başına pişirmesinden daha çok kabul ettirecekti kendini, Oysa teklifini reddedemezdim, sonra kararları içtenlikle bana bırakmaya hazırdı. Sonunda, bir başka kişiyle ortaklaşa iş yapmaktan hiç hoşlanmadığım halde mutfağı onunla paylaşmak gerçekten hoşuma gitti. Ve güzel yemek hazırladık.

Kör inançları olan bir kişinin merdiven altından geçmeye korkması gibi ben de kuleyi terketmekten çekindiğimi itiraf etmeliyim. Mantık sınırları dışında kalmasına rağmen bunun için bazı nenedenler ya da bir zincirin halkaları gibi bunları bir sıraya sokacak toplam olarak nereye vardığını anlayacak zamanım oldu.

Bir kere, John'la bir şeye başlamıştık. Bunun özel bir şey olacağı belliydi. Hele benim için önemli olacağı kesindi. İspatlayamamama rağmen onun için de önemli olacağına inanıyordum. Onunla bir serüvene girmeye karar verdiğimi söylemek doğru olmazdı. Sağlam bir tasarı olduğuna inanmaktan çok uzaktım. Beni ikna edecek fazla bir şey yapmamıştı çünkü John. Fırsat verilse, bir denemeye girişmekten hoşlanacağımı söyleyebilirdim hâlâ. Gerçek şuydu ki, böyle bir tutum, asıl konunun dışındaydı. Mesele sadece beraberliğimizin tutunacağı idi. İlişkimiz kendine özgü bir güç kazanıyor, mutlu olduğu kadar akıllıca olan şey bununla birlikte yol alıyordu.

Anladığıma göre, John, daha bunun farkında değildi. Erkek böyle durumları gerçekten isteyen sürüp gitmesini dileyen kişi de olsa, kadın daha ön-

ce sezme eğilimindedir. Bir kadın bunu başağrısı ya da fırtınanın gelişi gibi hisseder. Bu çeşit kıyaslamalar çoğunlukla kötüdür; oysa bizim durumumuz iyiydi. Daha sonra ne olursa olsun başlangıcı iyiydi. Oysa ilerlemenin de aynı aşamaları vardır. Bir, Nedir bu yahu? İki: Ha, tamam! Üç: Evet, kemerlerinizi bağlayın, işte gidiyoruz.

Oysa bu olay garip bir şekilde, içki içmeden hissedilen bir içki mahmurluğu, güneşli bir havada kopan fırtına gibi gelişiyordu. Yatağa gitmezden önce kendilerini genelikle çok iyi tanıdığımdan, öteki erkeklerle kurduğum ilişki birlikte olduğumuz yerlerde, tanıdığımız arkadaşlar arasında, kendimizin saydığımız parklarda başlamıştı. Aynı dünyada yaşıyorduk; tek değişiklik bu bildiğimiz dünyada birlikte yaşamaya başlamamızdı. Ya da, içinde yaşayabileceğimiz bir dünyamız olmadığını farkettiğimiz seyrek durumlarda, yaşantımızda bir şeylerin eksikliğini hisseder ve hemen ortaklaşa bir dünya kurmaya kalkardık. Kişisel ilişki karşısında toplumun öncesinin, ya da sonrasının önemi büyüktür. Bu deyimi iliklerine kadar Marksist olan bir erkekten öğrendim. Yatakta onun Marksizim üzerine nutuk çekişini dinlemek, kendisinden önceki on yedinci yüzyıl aşk şiirlerine düşkün erkekle beraber olmak kadar eğlenceli değildi. Ama öğretici bir yanı vardı, mantıklıydı.

O sırada aşığım olan erkekle gezmeye gitmekten hep hoşlanmışımdır. Nereye gitsek küçük dünyamız içinde olurduk; Aslında büyük bir dünyaydı, Londra'nın orasına burasına serpiştirilmişti. Bizim için ev görevi görürdü. İşte belki bu yüzden aynı evde oturmak aklımıza gelmez, bunun özlemini

çekmezdik. Her gezmeye çıkışımızda aşkımız daha bir yakınlaşır, güçlenirdi.

Durumun John'la aynı olmayacağını biliyordum. Hiç olmazsa öyle başlamıyacaktı. Hâlâ neredeyiz bilmiyordum. Kim olduğundan bile habersizdim. Hilary, Stella, ya da annem sorduğunda yaptığı işi, soyadını bile söyleyemezdim. Gerçekten de paylaştığımız bir şey yoktu. Açık birini bulabilsek Fransız kahvehanelerinden birinde kahvaltı etmeyi teklif etmiş, sonra bundan vazgeçmiştim. Yaşayışıyla ilgili soruları geçiştirmişti, ben hayatımı anlattığım zaman da sinirlenmişti.

Elimizdeki şeyler kendimiz, kule ve sessizlikti. Ama işler yolunda giderse bu zaaf serüvenimizin gücü olacaktı. Dayanak gereksinmeden ayakta kalabilirse elde edebileceğim en güçlü şey olacaktı. Ama durumumuzu sağlamlaştırıp bundan emin oluncaya dek her şey burada John'la yalnız kalmaya, kulede oturmaya dayanıyordu.

Aramızdaki özel şeyi de birlikte ileten benzetmeler araştırmaya başladım. Çok yerinde olan birini buldum ve bunu ta iliklerimde hissettim belki de ocağın başında yemek pişirmemizden ötürüydü. Sanki sürekli bir ısı ve kopkoyu durgunluk vardı. Dışardaki herhangi bir güçten değil, içerden geliyordu. Bir pencere açılırsa koyuluğunu yitirecekti. Kuleyi terkedersek bizimle birlikte gelmiyecekti.

Düşündüklerimi daha açık anlatmak gerek: John'la olmak diğer bir çok erkekle birlikte olmaktan farklıysa, onunla gezmeye gitmek de farklı olacaktı. Aslında olacak şeyin tersi çıkarsa diye korkuyordum. Gezme teklif ettiğinde aramızdaki şeyi güçlendirmeyi değil, tersine hafifletmeyi istiyordu. Belki bile bile, belki de kararlı olarak geri çe-

kilmeyi plânlıyordu. En kötü anlamıyla sokağa, gezmeye gitmek benden kurtulmak için nazik ve hissettirmeden yapılacak bir uzaklaşma taktiği olabilirdi. Burada kaldığım sürece buradaydım, ama tekrar buraya dönüp gelmek için üsteleyemezdim. Belki benimle bir gece daha geçirmemek kararındaydı. Hem, birlikte geçirilen koskoca bir günden sonra bu önceki gecenin tekrarından başka şey olmazdı. Böyle bir şeye inanmıyordum ama mümkün olabilmesi bile içimi dehşetle dolduruyordu. Kendi kendime ilk kez, bu geceyi John'la geçirmek istediğimi itiraf ettim. Daha çok, bu isteğimi belirli bir zamanda kesinleştirmemiştim ama geçireceğimi sanıyordum.

Kendi kendime, telâşa kapılmamam gerektiğini tekrarladım. Belki de ağır ağır hareket ederek tedbirli davranmaya bakıyordu. Yarın pazardı, bütün gün kulede kalabilir, bu gece alacağımız kesin karara dayanarak hayatımızı düzenleyebilirdik. Belki de, diye düşündüm, kendi kendini deniyordu. Birlikte olmanın zayıflattığı ve engellediği şeyden sonra hâlâ benimle kalmak isterse, o zaman istediği şeyden emin sayılırdı. Onu böyle bir deneyden uzak tutmakla kendime güvenim olmadığını göstermiş olacaktım.

İşte onunla gezmeye çıkma teklifini bu gibi duygular ve düşüncelerim yüzünden kabullendim. Evde kalmamızda ısrar edebilirdim. Bu evde oturmuyordum ben. Bir serüven yaşadığımızı söyleyecek hiç bir şey olmamıştı. John'un böyle bir şey tanımadığını aklımdan çıkarmamam gerekiyordu. Ben hâlâ, partiden sonra eve sürükleyip getirdiği bir kızdım ama bu düşüncem her geçen saat gerçekliğini yitiriyordu.

Böylece, gezmeye gitmek zorunda olduğumu gördüm; ama bundan hiç de hoşnut değildim. Regent's Park'a gitmeyi ileri sürdüm, ne de olsa orası benim çevremdi, kendimi daha bir güvenlik içinde hissedecektim. Onu dışarda yemek yemenin aptalca bir davranış olacağına ikna ettim. Evdeki yiyecek stoku düşünülürse buna karşı koyması olanaksızdı. Mutfakta, kullanmak için can attığım bir yığın yemek hazırlama aracı vardı. Özellikle salatanın süsünü hazırlamaya yarayan kokteyl kabına benzer şey, patatesleri kıvrım kıvrım kesen araç ve çarpma makinesi çok hoşuma gitmişti. Normal olarak çarpma makinesini yalnız Dorothy teyzemde kaldığım sıralar kullanabilirim. Ancak, benim gibi çarpma makinesinde çeşitli yiyecekleri karıştırmaktan hoşlanan bir kişi böyle bir zahmete katlanır. John'la oturursam diye neşeyle düşündüm. Dorothy teyzemi bir daha görmek zorunda kalmıyacağım asla.

John'un, yemeğin hazırlanmasını bana bırakacağını ciddi olarak düşünmemiştim. Bir yumurta olsun kaynatmayanlar hariç, erkeklerin kendilerini usta birer aşçı saymaları insana garip gelir. Ama mantıklı düşünülürse çoğu -çoğu kadınlar gibi- gerçekten iyi yemek pişirirler. Alçak gönüllülükle kendimi ona çırak atadım. Kendini reis olrak düşündüğü sürece yaptığımız işi güzelce paylaştık ve ona istediğim şeylerin çoğunu belli etmeden yaptırdım.

Buz dolabındaki belli başlı yiyecekler, bir dizi sosis, ciğer ve buna benzer mezelerden başka birkaç dil balığıyla kocaman bir parça biftekti. John'un hafta sonunda bunca yiyeceği nasıl tüketmeyi düşündüğünü merak ettim. Bir orduya yeterdi do-

laptakiler. John büyük bir ciddiyetle kasabın, kiloyla almadıkça etin iyi parçasını vermeyeceğini anlattı. Ben balık yemek isterdim; bifteği pazar gününe saklamak daha doğrusu olurdu ama pazar gününü burada geçireceğim kuşkuluydu, onun için sesimi çıkarmadım. «Balık yiyelim, eti hayvanat bahçesindeki aslanlara götürelim,» dedim. Bunu bir karşı koyma şeklinde almış olacak ki eti yememizin daha doğru olacağı kararlaştırıldı.

Eti hafif ateşte ağır ağır pişmeye bıraktık ve patateslerle soğanları hazırlamaya koyulduk. John gözleri sulanmadan soğanları soyma yeteneğine sahip olduğunu gösterdi; o zaman bu işi ona bıraktım. Daha sonra ağlamak gerekirse, diye düşündüm, John'a şimdiden hiç de romantik olmayan bir gösteride bulunmak yazıktır. Patatesleri hazırladım, kıvrım kıvrım kestim. Bu arada, yemek üstüne ne yiyeceğimizi tartıştık. Bol bol peyniri ve meyvesi vardı ama yumurta stoku -insanda yumurtaları aldığı tavuk çiftliğinin sahibi olduğu kanısını uyandırıyordu- bana zabaglione (*) yapma fikrini verdi. Bunu hayatımda iki kere, bilgili bir kişinin denetiminde yapmıştım ama hazırlayacağımız şölenin havasına pek uygun düşecekti. Kaybedecek bir şey yoktu. Gerektiği gibi yaparsam John memnun kalacaktı. Başaramazsam, erkeklerin yemek pişirmek konusundaki üstünlüklerini ispatlayacak bu da John'u yine sevindirecekti. Neyse her şey yolunda gitti.

Şu ya da bu şekilde yemeği hazırlamak bir hayli uzun zaman aldı. John, bifteğin gerektiği gibi pişmesinde diretti. Etin büyüklüğüne bakınca pişe-

(*) Zabaglione: Yumurtalı bir çeşit punç; italyan içkisi.

ne kadar her şeyin hazır olmasına şaşmamak gerekiyordu. Zaman umrumda bile değildi. Yemek yapmak hele bir erkekle birlikte yapmak çok hoşuma gider. Sevişme dışında, birlikte yemek hazırlamaktan daha güzel paylaşılan, daha içten bir başka şey olabileceğini düşünemiyorum. Mutfakta bulunduğumuz sürece, özellikle ocağın başında yanyana durur, bacaklarımız ya da yanaklarımız birbirine sürünürken her şeyin yolunda gideceğini bilmekten doğan bir rahatlık mutluluk içindeydim. Masaya oturduğumuzda saat bir buçuktu, artık çok acıkmıştım. Balık yerine et pişirdiğimize de sevinmiştim. Biftek gözüme hiç de büyük görünmüyordu şimdi. Zaten hepsini yiyip bitirdik.

Tabii şarap da vardı. John bir hafta önce parti verdiğini, davetlilerin hemen hepsinin içki getirdiğini anlattı. Doğru söylüyordu; çünkü mutfaktaki dolapta Yugoslav Riesling'i, uydurma İspanyol şarapları ve her zaman bulundurulan on şilinglik içkiler vardı. Yiyecekler gibi, içkiyi de bol bol alıp depo ettiğinden, davetlilerin bazılarının gelmediğinden kuşkulandım ama üstüme vazife değildi bu.

Yemekte beyaz şarap içmeyi yeğ tutarım çünkü kırmızı şarap uykumu getirir. Ama burada bir tercih hakkım olamazdı; çünkü biftekle beyaz şarap içmek istediğimi söylemek Elgar'ı bilmekten de kötüydü. Pommard şarabı da vardı. John bunu içki dolabından ayrı bir yerden, gururla çıkardı.

Yemek yerken fazla konuşmadık. Karnımızı huzur içinde doyuruyorduk. İkimiz de bu duyguyu öylesine güçlü hissediyorduk ki konuşmak gereksizdi. Sevişmekle yemek yemek arasındaki benzerliklerden biri de budur. İsterseniz konuşabilir-

siniz ama böyle bir zorunluluk yoktur. Hem genellikle de konuşmak isteği duymazsınız.

Yemek sona erince bir iki tatlı söz etmek yerinde olur. Sigaralarımızı yaktıktan sonra, ben kahveleri pişirirken John, «Zabaglione harikaydı.» dedi.

«Yemek bütünüyle müthişti.» dedim.

«Yemek yiyişini seyretmek çok hoşuma gitti. Yemeklerin yarısını tabakta bırakmanın nazik bir davranış olduğunu sanan kadınlardan hiç hoşlanmam,»

«Ben her gün bu kadar çok yemek yemem, bilesin.»

«Ben de yemem.»

«O halde burada neden bu kadar çok yiyecek var?»

«Bilmem. Galiba seçim yapabilecek durumda olmaktan hoşlanıyorum.»

«Seçim yapmak.» diye tekrarladım. «Bir lokantayı idare edecek kadar yiyecek var.»

Sigarasını tüttürerek kaşlarını çattı. Belki de ilk kez, bir soruya yerinde ve doğru cevap vermeyi düşünüyordu. «Çocukluğumda evimizde hiç bir zaman yeteri kadar yiyecek olmazdı.» dedi.

«Paranız mı yoktu?»

«Hayır, hayır!» Sorum onu sinirlendirmiş gibiydi. Hatalı bir söz söylemenin ne kadar kolay olduğunu unutmuştum.

«Bu çağda parasız olmak utanılacak bir şey değil.» dedim.

«Biliyorum, teşekkür ederim. Bizimkisi bunun tam tersiydi. Gösteriş budalası insanlardan nefret ederim. Her neyse, biz yoksul değildik. Annemin evi yönetme biçiminden doğuyordu mesele. Yemek

saati gelince konserve yiyecekler, tatlılar açmak için koştururdu. Böyle beslenmek daha pahalıya mal olur, elbet. Yiyecek almayı unutur, dükkânlar kapalı olursa oturur ekmekle reçel yerdik. Tabii evde ekmek varsa.»

Sinirli sinirli, sanki bütün bunlar henüz olmuş gibi küskünlükle anlatıyordu. Sanki son yemeğinde biftekle zabaglione değil, ekmekle reçel yemiş gibiydi. John'un yemek sırasında duyduğu huzur kaybolmuştu. Ben kendimi hâlâ oldukça iyi hissediyordum. Üstelik bana, bir kaç saat öncesine kadar üstüme vazife olmayan bir şeyi anlatması da hoşuma gidiyordu. Konuşmasını kesmesinden yeniden içine kapanmasından korkuyordum.

«Her şey karmakarışıktı.» diye anlatışını sürdüğü» vakit bulduğu en son şey ev işleriydi. Bir yığın dernekte çalışır, bir takım sözde yararlı işler yapardı. Evde çeşit çeşit duvar ilânları olurdu. Göçmenlere verilecek giysiler ve toz her yanı kaplanmıştı. Biz -kızkardeşim ve ben- onun için bir engeldik. Hâlâ aynı yaşantıyı sürdürüyor ama artık çocuk olmadığımız için başına dert olmaktan çıktık.» Kahvesinden bir yudum aldı, düşündü. «Ama bize çok da düşkündü Bizi sevdiğini o zaman bile biliyordum ama sevgisi pek etkili değildi.»

«Ya baban?» diye sordum.

«Babam pek evde olmazdı. Kendisi gemi mühendisiydi. Ben evden ayrılacağım sırada öldü, pek farkına varmadım gibi bir şey. Annem yeniden evlendi. Onu yılda bir kere görürüm kızkardeşimi de.»

Konuşması sırasında bana hiç bakmamıştı. Ama şimdi suçlu suçlu, çabucak baktı. «Bu ko-

nuya nasıl girdiğimi bilmiyorum, özür dilerim.» dedi.

«Seni dinlemeye hazırım,» dedim.

«Hiç de güzel bir konu değil, üstelik oldukça tatsız sanırım.»

«Tatsız olan nedir?» diye sordum.

«Bir kadını kendine acındırmak.»

«Ama ben sana hiç acımıyorum ki.»

Bunu hiç düşünmeden söylemiştim. Artık öyle bir noktaya gelmiştik ki birbirimizin nabzına göre şerbet vermekten çok dürüst olmamız gerekiyordu.

Bir parça sarsılmış gibiydi hikâyesinin bir noktasında kendisine acımamı istiyordu sanırım ama tümüyle durumdan hoşnuttu. Hatta şaşırmıştı.

«Bana acımadığına emin misin?» diye sordu.

«Elbette eminim,» dedim kesinlikle, «birine acımak ve birinden hoşlanmak iki ayrı şeydir, değil mi? Sonra daha güç bir dönem geçirebilirdin.»

«Evet, haklısın. Senin hayatın daha güç şartlar altında mı geçti?»

«Onu demek istemedim.»

Üzerinde durunca kendimden hiç te emin olmadığımı hissettim. Çocukluğumu pek seyrek düşünürüm ve çocukluğumdan hiç söz etmem. Milyonlarca kişinin çocukluğuna o denli benzer ki bunu anlatmanın hiç de ilginç olmadığı kanısındayım. Ama çocukluğumu kendime sakladığıma göre belki olduğundan daha da kötü geçirmiştir.

«Çoğunlukla canım sıkılırdı.» dedim «her şey alabildiğine sıkıcıydı. Avaz avaz haykırasım gelirdi

ama haykıramazdım. Okulda sıkılmazdım, ama hahatırlayabildiğim kadarıyla evde hep sıkılırdım. Hiç üzülmeye kalkışma. Çünkü çocukluğumun yakındığım tek yanı bu. Annemle babam o sıkıcı tavırlarıyla bana karşı, hep iyi davrandılar. Oldukça aptal kişilerdi, o kadar. Bu da onların hatası değil.»

«Onları yılda bir kere görürsün, değil mi?»

«Evet.»

Konuyu orada bıraktık. Yirminci yüzyıl çocukları olduğumuzdan, bir zamanlar gerekli ya da kaçınılmaz sayılan aile bağlarını sürdürmeden de yaşantımızı yeteri kadar iyi götürdüğümüzden başka söylenecek şey kalmamıştı. Belki John, ekmekle reçel yüzünden o günleri bir parça özlemişti. Çünkü kararlı özgürlüğünde acı yanlar vardı. Ama aslında biz -genellikle tanıdığım gençleri düşünüyordum- hiç de bir şeylerden yoksun kaldığımızı hissetmiyorduk. Yüzyılları, Marksist sevgilimin «yakın aile bağlarının hakim olduğu kültürler» diye sözünü ettiği şeyi düşününce bazan bu durum bana pek şaşırtıcı görünürdü. Belki şimdi daha bir uygardık, ya da barbarlığa dönüyorduk: Bilmiyorum. Şimdi John'la benim için önemli sayılan şey özgür olmamızdı. Birlikte yaşadığım, hatta evlendiğim erkek için ailemin ne düşüneceği konusunda kaygı duyacağımı hayal edemiyordum. Hilary'nin ne düşüneceği beni daha çok ilgilendirirdi.

Her neyse, kuramlara dalacak değildim şimdi. Hayretle uykumun geldiğini hissettim. Son kadehi içtiğim sıra birden uyku bastırmıştı. Çok fazla içtiğimi biliyordum, ama şişede içki bırakmanın uygun olmayacağının da farkındaydım. Sigara ve kahvenin beni kendime getireceğini umdum. Oysa kahvemi ve sigaramı bitirdikten sonra

uyku eskisinden de beter bastırdı. Başımı masanın üzerine koyabilir, bir çocuk gibi uyuyabilirdim.

«Regent's Park'a ne zaman gitmek istiyorsun?» diye sordu John.

Durumumu nasıl anlatacağımı bilemiyordum. John, galiba gündüzleri hiç uyumazdı. Zaten az uyumak daha iyiydi. Plânlarının değişmesi de hoşuna gitmeyebilirdi. Yola çıkmayı on dakika geciktirebilir, bu arada uykumu açmaya çalışırdım. Ama John'la konuşurken uyuya kalmak ihtimali de vardı. O zaman bana darılacak, beni kendinden sıkılmakla suçlayacaktı. Bunca açık ve rahat konuşmasından sonra aramızda yarattığımız içtenliği bozmak da hayli kötüydü. Ama elimde değildi ki, bir türlü gözümü açamıyordum.

«Bir saate kadar,» dedim elimden geldiğince neşeli bir tavırla. «Önce şu yediklerimizi bir sindirelim.»

«Daha kahve ister misin?»

«İstemem, teşekkür ederim.» İşin karışık yanı tuvalete gitmek istememdi. Hem de şimdi, acele gitmem gerekiyordu. Aslında hemen oracıkta uyuya kalmamı engelleyen de buydu. «Galiba gidip bir parça uzansam iyi olacak,» dedim. «Tabii sence bir sakıncası yoksa. Hafta sonları yemekten sonra bir parça uyumayı severim.»

John'nun hafta sonları öğlenden sonra uyumadığı belliydi ama, belirli bir kırgınlık göstermeden razı oldu. Belki de durumu yeniden düşünmek, nereye gittiğimizi, nereye gitmek istediğini ölçüp biçmek için eline bir fırsat geçtiğine sevinmişti. Bunun nasıl bir sonuç doğuracağından emin

olamazdım gene de tehlikeyi göze almak zorundaydım.

Oturma odasına elele geçtik. Sonra John öteki elimi de tuttu, beni kendine çekip öptü. Öpmeye yanağımdan başlamıştı ama ortaklaşa istekle öpüşmeyi dudaklara aktardık. Yemek sırasında dudak boyamın çoğu çıkmıştı. Bu nedenle öpüşmemizin doğal bir tadı oldu. John'da zabaglione ve iyi şeyler yemiş içmiş birinin tadı vardı. Öpüşmeyi uzatabilirdim ama kesinlikle tuvalete gitmem gerekliydi.

John, kanepede yatacağımı düşünüyordu. Benimse hiç aklıma gelmedi. Taşın üstünde bile yatabilirdim. Yatakodasına yönelmeme hafifçe kızdı. Yine de, «İyi dinlen, sevgilim,» dedi.

«Uzun sürmez, şekerim,» diye karşılık verdim.

John yatağı toplayıp düzeltmişti, galiba ben banyo yaparken. Yatağın davetkâr bir havası vardı. Üzerimdekilerin hepsini çıkarıp yatmak pek hoşuma giderdi ama odaya girerse yanlış bir düşünceye kapılacağını kestirip bundan vazgeçtim. Birlikte yatmamıza diyeceğim yoktu elbette. Bir parça yatıp da uykum açıldı mı öğleden sonranın geceden hiç bir farkı olamazdı. Yine de öğle uykusuna yatmak istememin bir numara olduğunu, ya da gezmeye gitme plânını bile bile baltaladığımı düşünmesini istemiyordum. Onun için Çarşafların üzerine uzandım, tabii kırışmaması için giysimi çıkarmıştım. Başım yastığa değer değmez uyumuş olmalıyım.

Uyandığımda John yanımda yatıyordu. Daha önce hiç uykulu görünmediğinden böyle bir şey beklemiyordum - aslında, daha sonra söyle-

diği gibi, uyumamıştı - ama onu yenımda görmek beni hiç şaşırtmadı. Düşüncelerim, dokuz saat önce uyandığım sabaha gitti. Yabancı bir yerde, yeni tanıdığım bir erkekle her zaman olduğu gibi kendime gelip toparlanmam ancak bir dakika sürmüştü. Alan'ın partisinden sonrasını düşünmek zorundaydım. Derece derece orada bir erkekle tanıştığımı, adının John olduğunu, bana karşı iyi davrandığını hatırladım. Burası onun evi olmalıydı, geldiğim sıra fazla dikkat etmediğimden pek yabancı bir yer gibi görünüyordu. Bir an için otel odasında olup olmadığımı merak etmiştim, ikinci kez uyanmak birincisinden farklıydı. Gözlerimi açar açmaz nerede olduğumu bildim. Doğal olması da doğaldı. Birlikte uyanmaya alıştığınız bir erkeğe yapıldığı gibi yavaşça eline dokundum.

«Merhaba,» dedi.

«Merhaba, John,» dedim, «Saat kaç?»

«Beşe çeyrek var.»

Ondan yana dönüp hayretle baktım. «Olamaz.»

Saatini göstermek için kolunu benden yana uzattı. Şimdi başım iyice derde girdi, diye düşündüm. «Ne kötü,» dedim.

Gülümsediğine inanmıyordum ama gülümsüyordu işte. Galiba yüzümdeki korku dolu anlam ona pek eğlenceli gelmişti. Düşünsem bile bu kadar yerinde bir davranışta bulunamazdım. Öpüştük, birbirimize birkaç santim yaklaşmak zorunda olduğumuzdan öpüşmemiz hiç de büyük bir zahmet gerektirmiyordu.

«Beni uyandırmalıydın,» dedim.

«Öyle güzel uyuyordun ki,» dedi, «Üstelik

seni uyurken izlemek fırsatı elime ilk kez geçiyordu. Uyurken çok güzelsin.»

Hoş sözlerdi bunlar. Kimse, uyurken kendisinden hoşlanan birinden başkasının gözüne gerçekten güzel görünmez. Beni uyurken ilk kez gördüğünü hatırlatması garipti. Söylediği doğru değil di sanki.

«Yine de gezmeye gidecek miyiz?» diye sordum.

«Yağmura bak.»

Doğrulup baktım. Sürekli yağıyordu ve gökyüzü sıkıntılı bulutlarla kaplıydı. Yağmur pencerelerde hiç gürültü yapmıyordu. Herhalde rüzgâr ters yönde esiyordu ama yağmur da çok sertti.

«Yağmur yağacağını söylerken haklıymışsın» dedi.

«Yine de balmumu heykeler müzesine gidebiliriz.»

«Unut bunu artık. Sokağa gerçekten çıkmak istemiyorsun, değil mi?»

«Sen istedin ama.»

«Hayır, içtenlikle istemedim hiç.»

Doğru olup olmadığı konusunda hiç kaygılanmadım. John buna inanıyordu ya, yeterdi. Yeniden yattım. Kolunu benim için hazırlamıştı. Bu kez elini sevgiyle göğsümün üzerine koydu. Artık emniyetteydim, huzur içindeydim, hatalı bir şey söyleyeceğim diye tetikte durmuyordum. Zamana ya da bir plâna bağlı olmadan, birbirimizden başka şeyi gereksemeden öylece yattık. Doğru olan da buydu.

Mary'yi özlediğimi söylemek bana gülünç bir şey gibi geliyor. Oysa Mary bitişik odada yatıyordu ve onu gerçekten özlemiştim. Beş dakika sonra onu yatmaktan vazgeçirmediğime pişman oldum. Aslında isteği hoşuma bile gitmişti. Kendi kendime, nereye vardığımızı düşünebilmek için yararlı bir fırsat bu, demiştim. Önümdeki yarım ya da bir saat boyunca, Mary sabahtan beri az raslanır bir ustalıkla yaptığını hissettiğim gibi beni aceleye getirmiyecekti. Mantık yönünden bütün bunlar yeteri kadar doğruydu ama yalnız bırakılır bırakılmaz içimde sıkıntılı, tatsız bir duygu uyandı. Mary çıkınca sanki oda bomboş kalmış gibiydi. Yeniden mutfağa geçtim, bir sigara yaktım. Burada, masada oturmak, Mary'ye bakacağım yerde boşluğa dalmak da pek feciydi. Mary Ruth ya da sık sık gelen ve çok daha fazla kalan kadınlar kadar buraya ait bir yaratık haline gelmişti.

Cuma akşamı burada bir sigara içtiğimi hatırladım. Ortalığı toparlamış, kendime omlet yapmış, süt içmiştim. Sokağa çıkmak için giyinmezden önce de oturup bir sigara yakmıştım. O zaman daha Mary yoktu. Bütün bunlar bana gerçek değilmiş

gibi geliyordu. Aradan on dokuz saat geçmişti. On dokuz saat, savaşan bir asker, ya da işkence gören biri için çok uzun süredir. Oysa bir kadını tanıyabilmek için hiç de uzun değildi sanki. Aslında, tam ve açık bir bilgi istendiğinde, Mary'yi tanımakta ve bunu yapabilmek için uyguladığım yöntemde pek ileri gitmemiştim. Bildiğim şey onun buraya ait olduğu ve -bu her şeyden önemliydi- ilk günden, mantık yönünden hoş bir yenilik sayılacağı yerde varlığını normal bir şeymiş gibi kabullenmemdi. Belki, bazı filozofların ileri sürdüğü gibi, gerçek olmayan zamanın nesnel ölçüsüydü. Mary ile tanışmak bir yıldönümü gibi hatırlanacak ve kutlanacak bir anı haline gelmişti. Birlikte geçirdiğimiz yarım günden sonra onu, sanki altı aydan beri benimle yaşayan bir kadın on beş günlüğüne başka yere gitmiş gibi özlüyordum.

Bunun üzerinde düşünmem gerekliydi. Demek uyguladığı strateji ürün veriyordu. Benim için zorunlu olan duruma hakim olmaktı. Ama bir türlü durumun gerçekten böyle olduğuna, böyleyse bile üzerinde durmam gerektiğine inanamıyordum. Ne oluyorsa kendiliğinden oluyordu, o kadar.

Sigaramı bitirdim, ceketimi çıkardım, tabakları yıkadım. Hem mutfağın düzenli görünmesini ve her işi tam olarak yapmayı sevdiğimden, hem de akşam yemeğini yine burada yiyeceğimiz düşüncesiyle tencereleri de yıkamaya karar verdim. Tencerelerim İtalyan alüminyumundandır, onların yepyeni durmaları bana zevk verir. Bu nedenle hepsini bir güzel ovdum.

Sonra gidip Mary'nin ne yaptığına baktım. Kanepede değil de yatakta yatmak istemesi içim-

de kuşku uyandırmıştı. Beni yatmadan önce öpmesi tekrar sevişmek istediği anlamına gelebilirdi. Çekici bir şeydi bu ama henüz böyle bir şeyin ne zaman olacağına karar vermeyi ona bırakacak kadar kontrolümü yitirmemiştim. Bir kere daha sevişirsek dönüşü olmayan noktayı kesinlikle geçmiş olacaktık. Akşama yine sevişeceğimizi kabulleniyordum ama gündüz için kararım kontrolü elimde tutmak ve buna sımsıkı yapışmaktı. Kapıyı açıp ona şöyle bir bakmaya ve «Regent's Park'a gidiyor muyuz?» demeye karar verdim. Anlıyacaktı elbet.

Kapıyı açtım ve Mary'nin deliksiz uyuduğunu gördüm. Giysisini çıkarmıştı ama yatağın içine girmemişti. Uykum geldi dediğinde beni aldatmamıştı demek. Sırtüstü, sanki kloroform koklatılmış gibi kendinden geçmiş bir halde uyuyordu. Gerçekten dinlenmeyi gereksediğini kabullendim. Ve plânımın uygulanmasının gecikmesine sinirleneceğim yerde - çünkü uykudan ne zaman uyanacağı bilinmezdi - dürüstlüğüne sevindim. Ne de olsa dün gece çok geç yatmıştık, belki de hiç iyi uyumamıştı da bana iyi uyuduğunu sırf ayıp olmasın diye söylemişti. Ona bir an baktım. Sonra kapıyı kapadım.

Şimdi ne yapacağımı bilmiyordum. Genellikle zamanımın büyük bir bölümünü yalnız geçiririm. Bazan bunu gerekli bulduğumdan, ama daha çok kendi isteğimle. Ne de olsa insan isterse telefon edip çağıracağı bir çok tanıdıkları vardır. Okumayı severim, müzik dinlemeyi severim, Londra içinde ya da kırlarda dolaşmaktan hoşlanırım. Bütün bunlar tek başına yapılırsa tadı çıkar. Özellikle insanın yanında bir kadın olmaması gere-

kir. Bir kaçı dışında kadınlar siz kitap okurken, müzik dinlerken konuşurlar, yürüyüşe çıkardığınızda ağır ağır yürürler. Sanki konuşmadıkları, sevişmedikleri ya da ikisini de bir arada yürütmedikleri sürece bir kayba uğruyor gibidirler. Başka nedenler de olduğu halde asıl bu yüzden bir kadınla sürekli beraber bulunmaktan kaçınmışımdır. Kadınlara düşkün olmama, onları sevmeme ve özlememe rağmen onlardan biriyle devamlı beraber olmaktan hep kaçındığımı da biliyordum.

Şimdiye kadar gördüklerimden anladığıma göre Mary bu tür kadınların dışında kalıyordu. Müzik bilgisinin pek ileri olmamasına rağmen, müzik dinlerken hiç konuşmadığını hatırladım. Bana söyleyecek bir şey düşünür gibi de görünmemişti. Daha işin başından onun sakin halini farketmiş, üzerinde düşündükçe de takdir etmiştim. Boş bir suskunluk değildi bu, daha çok olumlu bir kendine güvenişti. Farkında olmadan beklediğim bir haberi sözcüklere dökmeden iletiş yoluydu. Kafamda, eğer arkadaşlığımızı sürdürmek istersek diye ölçüp biçtim - hâlâ 'eğer' diyordum - buraya taşınmasını söylerim. Fikir çok ilginç. Belki de neden, sadece Mary değildi. Belki artık otuz yaşına gelmiş, yeteri kadar uzun bir süre yalnız başıma yaşamıştım da neden buydu. Ama yalnız Mary yüzünden böyle bir karara vardığım düşüncesi daha ağır basıyordu.

Pikaba beni hep canlandıran İmparator Konçertosunu koydum. Mary öyle deliksiz uyuyordu ki müziğin onu uyandırması imkânsızdı. Uyansa bile, bundan daha güzel bir müzikle uyanamazdı. Müziği dikkatle dinledim; plâğı uzun bir süre önce almış ve öylesine sık çalmıştım ki yenisini alıp al-

mamam gerektiğine karar vermek istiyordum. Çünkü plâkta herhangi bir kusur yoktu, yine de beni eskisi gibi etkilememişti. Plâk sona erince bunun nedenini anladım. Sadece plâğı dinlemek istememiştim Mary ile dinlemek istemiştim onu. Mary'nin müziği duymuş olmasını diledim ve yeniden yatakodasına baktım. Hâlâ uyuyordu.

Onsuz başka plâk dinlemek istemiyordum kitap okumayı düşündüm ama kendimi veremiyeceğimi biliyordum. Ev şimdi çok sessizdi; artık sessizlik de onunla paylaştığım zaman güzel olan bir şey haline gelmişti.

Maç geldi aklıma. Pek kriket meraklısı değilim ama karşıma, yapılacak, zamanımı geçirtecek bir şey çıkmıştı. Radyoyu açtım ama istasyonu bulamadım. Bir hayli araştırmadan sonra istasyonu bulduğumu anladım; ama kriket maçını değil Palm Court orkestrasının müziğini veriyordu. Lord's da yağmur yağıyordu herhalde, öyleyse Regent's Park'da da yağıyor demekti. O zaman plânımda kaçınılmaz bir değişiklik olmuştu. Pencereden baktım, gökyüzü sıkıntılı ve bulanık bulutlarla kaplanıyordu.

Saat üç buçuğu geçmişti. Kapanma saati yakınlaşan Hayvanat Bahçesine ya da gezegenlerin izlendiği yere gidebilmek için çok geç olacaktı. Açık havada dolaşmaksa gittikçe daha olanaksız görünüyordu. Sinemaya gidebilirdik tabii. Mary'nin isteğini öğrenmeyi kararlaştırdım. Bir plân hazırlamadan, bir kadına ne yapmak istediğini sormak bütün ilkelerime aykırıydı. Sormak için yatak odasına gittim.

Uyuması artık imkânsız, diye düşünmüştüm. Ama uyuyordu.

Bir kaç dakika odada dolaştım. Yalnız olmaktan nasibimi almıştım. Uyusa da Mary ile beraber olmalıydım. Sonra, çoğu kişi odada biri dolaştı mı uyanır; sabah benim uyandığım gibi. Ama Mary uyanmadı.

Nedense Mary'yi uykuya doymazdan önce uyandırmak hiç aklıma gelmiyordu. Hiç te sabırlı bir kişi değilimdir ama Mary'ye karşı sabırsız davranmıyordum. Önümüzde zaman kesintisiz, alabildiğine uzanıyordu. Pabuçlarımı çıkarıp yanına uzandım. Ona dokunmadan yakınına yattım. Uyandığında beni görmesini hatta daha uyanmadan varlığımı hissetmesini istiyordum. Sabah bu fırsatı kaçırmıştık.

Çok geçmeden yağmur bize ulaştı. Şiddetli değildi ama oldukça güçlüydü ve uzun süreceğe benziyordu. Bir saat önce olsa, yağmurun yağması beni sinirlendirir ya da canımı sıkardı. Şimdi, burada Mary ile birlikte olmanın verdiği huzuru ve rahatlığı çoğaltıyordu. Geriye bakınca, sokağa çıkma kararının gerisindeki her kavram anlamsız geldi. Tam anlamıyla bulunduğum yerde olmak istemiş ve ne denli güçlü olduklarını bildiğimden isteklerimin önüne bir engel çekmeye çalışmıştım. Tekrar geri dönecek olduktan sonra gezmeye gitmekte bir anlam yoktu, saçmaydı. Tekrar sevişmeyecekmişiz gibi bir tavır takınmanın da artık yararı kalmamıştı. Tekrar sevişirsek bu teslim bayrağını çekmek demek olacaktı. Olsun, dedim kendi kendime, olsun.

Gerçekten de, artık her an sevişebilirdik. Bir yatakta, kombinezonlu güzel bir kadının yanında yatınca insana bundan sonrası kendiliğinden oluyormuş gibi normal gelir. Buna karşı koymak için

yapılan bütün tartışmalar kendiliğinden eriyip gider. Sevişmeye başlamayı özlemle beklemeye koyuldum. Yalnızca bu işin ne zaman başlaması gerektiğinde kararsızdım. Uyandığı anda harekete geçme düşüncesi pek çekici geliyordu. Böyle davrandığınız zaman kadının yüzünde beliren şaşkınlık dolu hoşnutlukta özel bir şey vardır. Bedeni size cevap vermeye başladığı halde kafası henüz durumu kavramamıştır. Ama sonra her şeyi ağırdan almaya, onu bir devreden ötekine götürmenin daha başarılı olacağına karar verdim. Dünya kadar zamanımız vardı ve bunun tadını çıkarmalıydık. İstediğim şey, ilk öpüşmeden ya da ellerin ilk dokunuşundan başlayıp sonuna kadar hiç bir engelle karşılaşmamaktı.

Tek engel Mary'nin bir türlü uyanmak bilmemesiydi. Bir saat daha uyudu. Maksatlı davrandığımı bile bile uyuduğu düşüncesini bir türlü bastıramıyordum. Aslında numara yapamazdı ama benliğinin derinliklerindeki bir güç, bedenin kendi gücü onu benden uzak tutuyordu. Böyle bedenen bana en yakın olduğu, onu kucaklamak için kollarımı azıcık kıpırdatmam gerektiği bir sıra aramızda dakikalar birbiri üstüne yığılırken kendime olan güvenim gittikçe zayıflıyordu. Artık Mary'nin uyanmasını sabırsızlıkla bekliyordum ama, uyanacak diye yine de korkuyordum. Uzun süre uyku beni, Mary'nin içinde oluşan bir değişikliğin belirtisiymiş gibi etkilemeye başlamıştı. Uyandığında bu değişiklik kendini acımasız ortaya koyacaktı. Özellikle onu ben uyandırırsam, çünkü içimde onu uyandırmamın her şeyi mahvedeceği gibi garip bir inanç vardı. Yüzüme bir yabancı gibi bakacağını hayal etmeye başlamıştım. Burada ne işi olduğu-

nu, ne demeye buraya geldiğini soracaktı bana. Yerinden fırlayacak, gitmesi gerektiğini, bu gece bir randevusu olduğunu, Hilary'yi görmesi gerektiğini söyleyecekti. Korku içimde öylesine kök saldı ki, bütün bunları olmuş gibi hissettim. Bu kez onsuz ne yapacağımı düşünmeye başladım. Kendimi kitap okumaya veririm, gidip Mike'ı bulur ya da Ruth'un partisine giderim. Sonra kendi kendimi sakinleştirmeye çalışarak henüz karar verecek bir durum olmadığını, olursa nasıl karşılayacağımı düşündüm. Nerdeyse yataktan kalkıp öteki odaya geçecektim: Uyanması için duyduğum isteği kaygılarım söndürmüş, azaltmıştı. Yine de dayanmam, neler olacağını görmem gerekti.

Sonunda işler yolunda gitti. Korkularım yüzünden her şey olduğundan daha güzel, daha canlıydı. Sanki beni yanında bulacağından eminmiş gibi doğal, özgür bir davranışla benden yana döndü. Uykusu sırasında bir değişiklik olduysa, bu bana daha çok yakınlaşmasıydı.

Kolum omuzlarına sarılı, elim göğsünün üstünde, rahatça yattık, Alışkanlıkla, sanki birkaç kere bu şekilde yatmış gibiydik. Bir kaç sözcükle ikimiz de sokağa çıkmayı içtenlikle istemediğimizi belirttik. Akşamüstünün donuk ışığında, yağmur pencerelerin camlarında kayıp giderken öylece yattık ve birbirimize sokulduk.

Yine de sevişmedik. Birlikte yatış şeklimiz, yeterince kendine özgü, sevişmeye bir başlangıç olarak kullanmak için değil, tersine uzatmak istediğim bir zevk veriyordu. Yaptığımız şey, bedenen, ince, yumuşak ve ağır hareketlerle uzayıp gidiyordu: Sevişmeye başlamazdan önceki kışkırtıcı davranışlar değil, seviştikten sonra duyulan borç-

luluk duygusuyla yapılan şeydi. Sık sık öpüştük ama ayakta öpüştüğümüz gibi ihtirasla değil.

Mary, dikkati çekecek iki şey yaptı. Önce saatimi çıkarıp yatağın kenarından aşağı sarkıttı, yere birkaç santim kala bıraktı. Sonra, konbinezonunun üzerinde duran elimi tutup göğsünün üezrine koydu. Parmaklarımı rahatça hafif hafif etine bastırdım, bazan da memesinin başına. Bundan özellikle hoşlandığı belliydi. «Devam et» dedi, «öyle yap.»

Uzun bir süre konuşmadık. Sonra Mary sordu: «Sen hep burada mıydın?»

«Başlangıçta değil,» dedim, «bulaşıkları yıkadım.»

«Ben yıkamak istiyordum.»

«Sen mutfakta değildin.»

«Değildim... Biliyor musun, aptalca bir şey bu; uykuyu bir türlü yenemedim.» Beni yeniden öptü ve dudakları benimkilerden bir kaç milimetre uzakta sordu: «Ama sen bir hayli zaman yanımda yattın, değil mi?»

«Evet, bir saatten fazla.»

«Biliyorum. Belki de bir ara uyandım.»

«Uyandığını sanmıyorum. Seni izliyordum.»

«Ama burada olduğuna eminim. Belki de rüyamda seni gördüm.»

«Gördün mü?»

«Hatırlamıyorum. Ya da iyice düşünemiyorum. Hepsi bir rüyaydı, değil mi?»

«Bir gerçek değil mi?» Yeniden hoşlandığı şeyi yaptım.

«Ah, evet, gerçek. Ama yine de garip. Şimdi olan şey, demek istiyorum.»

«Hiç bir şey olmuyor. Olduğun yerde kal.»

«Elbette. Çok hoş. Ama kalmamı istiyor musun?»

Ebediyen diyecektim neredeyse. Ama tedbirli olmak için harcadığım güçten arta kalan duyguyla, daha o sabah bunu bir tehlike işareti olarak kabullendiğimi düşünerek kendimi tuttum. «Şimdi ki halde,» dedim, «Pazartesi sabahına dek bu yataktan dışarı çıkmamızı gerektirecek bir neden göremiyorum.»

«Güzel,» dedi yavaşça, «yine yap, olur mu, sevgilim?» Yaptım. Tekrarladı: «Güzel güzel.»

Yine bir süre konuşmadı. Sonra Mary; «Arada sırada yemek de yemeliyiz.» dedi, «Ama sen yerinden kıpırdama. Ben her şeyi hazırlarım. Şimdi içecek bir şey ister misin? Ya da sigara?»

İkisinden de isterdim ama bunlardan daha önemli olan bir şey vardı. «Sen olduğun yerde kal» dedim.

«Ama sana garip gelmiyor mu?» dedi yine, «dün bu zamanlar hiç bir şey bilmiyorduk. Belki de biliyorduk. Alan'la Sheila'larda seni odanın öbür ucunda görünce kendi kendime. «Ben bu delikanlıyı tanıyor muyum?» dedim. Sonra tanımadığıma karar verdim. Ama galiba tanıyordum. Ne zaman oldu bu iş John? Sanki her şey biraz önce olmuş gibi geliyor bana. Bazan da aradan yıllar geçmiş gibi geliyor, hatırlaması güç.»

«Bunun üzerinde çok durma,» dedim. Onun da benim gibi zamanın uzayıp gittiğini hissetmesi hoşuma gitmişti. Ama şu anda derin düşüncelere dalmak, hatta konuşmak bile istemiyordum.

«Hatırlamak istiyorum,» dedi. «Olan her şeyi, söylediğin her sözcüğü hatırlamak istiyorum.»

Bu yönden ben onun kadar istekli değildim.

Bana öyle geliyordu ki, sözcüklerle, olaylarla izlenebilecek mantıklı bir yoldan, çok daha ince, daha kesin bir şekilde şimdi bulunduğumuz yere gelmek zorundaydık. Mary'nin dediği gibi sadece iki şey olmuştu: Dün gece sevişmemiz ve şimdi burada yatışımız. İşte bu nedenle konuşmak gereksizdi. Onun ya da benim söylediğimiz bir şeyden ötürü bir araya gelmemiştik.

Ben cevap vermeyince Mary gülümsedi. «Neden hatırlamıyacak mışım?» dedi «olağanüstü bir gün geçirdik.»

«Her şeyi didik didik etme,» dedim, «oluruna bırak.»

«Evet, evet.» Yeniden öpüştük. Artık durum açıktı. Ama Mary çok geçmeden yine aynı konuya döndü. «Kahvaltı ettik, sonra plâk dinledik, telefon çalıncaya dek konuştuk.. A, telefon eden kimdi?»

Bu soru beni sarstı. Mary'nin unutmuş olabileceğini hayal etmemiştim - kadınlar böyle şeyleri unutmazlar - ama bunu, şu anda ortaya atacağını da hiç beklemiyordum. Memesini okşayarak, «önemsiz,» dedim, «bizimle hiç bir ilgisi yok.»

«Böyle bir korku duymadım. Yine de bana anlatmak istersin diye düşünmüştüm.»

«Kitabı tamamlamak için mi?»

«Evet, kitabı tamamlamak için.»

Telefon edenin Agatha teyzenin olduğunu söylemekte bir anlam yoktu. «Bir zamanlar ilişki kurduğum bir kadındı,» dedim, «beni bir partiye davet etti. Ama gitmiyeceğim. Zaten onu iki yıldan beri görmüyorum. İşin garip yanı bütün bu söylediklerimin doğru olmasıydı. Oysa söylerken hiç de

doğru gibi gelmiyordu. Tabii bana. Mary'nin söylediklerimi nasıl kabullendiğini bilemezdim.

«Önemi yok, sevgilim,» dedi «hatta dün değil evvelki gece seninle olduysa bile bir şey söylemeye hakkım yok. Değil mi?»

«Çok mantıklısın,» dedim.

«Her şeyi bir çeşit düzen içinde tutmalıyım. Çünkü olaylar bir hayli garip gelişti, değil mi? Ama aklıma geldi. Sence bir sakıncası yoksa telefon etmek istiyorum.»

«Şimdi olmaz.»

«Bir dakika bile sürmez.» Benden uzaklaştı ama kolumu çekmedim ve kalkıp oturmasına engel oldum. Yüzüme hayretle baktı, anlatmaya başladı: «Stella şimdi evdedir. Eve gitmiyeceğimi söylemem yerinde olur. Öyle değil mi?»

«Elbette.»

«Böylece Stela ile Bill evde kalabilirler. Çünkü Hilary de yok.»

«Evet, peki, ama şimdi telefon etme,» dedim yine. Ciddiydim. Burada birlikte yatarken sık sık elimize geçiremiyeceğimiz bir şeye sahiptik. Bunu ne Ruth'la, ne de başka kadınlarla beraberken eide edebilmiştim. Mary ile sevişmeden beraber olmak bana yeterli geliyordu. Oysa sevişmemek için ne kendimizi tutuyor, ne de bunu daha sonraya bırakıyorduk. Elde ettiğimiz şey mutluluktu. Genellikle mutluluk birden değil, yavaş yavaş elde edilir. Daha birlikte geçirdiğimiz ilk günde mutluluğa kavuşmamıza inanamıyordum. Bunu nasıl edip de bulduğumuz hakında bir fikrim yoktu. Yitirirsek yeniden bulacağımıza da emin değildim. Onun için birbirimizden ayrılmamız, mut-

luluğu sürdürmemiz gerekiyordu. Mutluluğu, hemen uçup gidiverecek küçük, titreyen bir kuş gibi avucumun içinde tutuyordum. Ve elimi onun memesi, mutluluğumuzun eti-kanı üzerine kapatıyordum.

«Şimdi olmaz diyorsan olmasın,» dedi.

Öylece yattık, mutluyduk.

Yağmur yağmaya devam eti. Pencerelerin dışında ve odada her şey kurşuniydi. Nedense sıkıntılı değildi bu renk, sadece yumuşak ve inceydi. Yumuşaklıkta bir ışıltı vardı. Rengin kurşuni olduğu kadar gümüş gibi olduğunu da düşündüğümü hatırlatıyorum. Sessizliği gümüşsü bir kurşunilikle yoğunlaştıran yağmurun yumuşak sesine uyuyordu.

Gün akşama dönüşmeye başlamıştı. Yılın bu döneminde hava daha ışıklı olmalıydı. Oysa yağmurla gümüş rengi ışıklar saçan kurşuni bulutlar alacakaranlığı zamanından önce getirmişlerdi. İngiltere iklimindeki en büyük özellik kuralların kesin olmamasıdır. Zamana aldırış etmeden, her çeşit mevsimi yaşarsınız. Hem de mevsimler isteklerinize sık sık uygun düşer. Yeni tanıdığınız bir erkekle serüvene atılmanız için mevsimin ilkbahar olması gerekir, bir de bakarsınız mevsim ilkbahardır. Havanın rüzgârlı ve yağmurlu olması beni hiç de rahatsız etmiyordu, nasılsa bunun peşinden ilkbahar ve yaz gelecekti. Güvenilmeyen zafer; işte tam karşılığı.

Artık John'la benim için zaferin hafif kokusu vardı. Daha fazlası da olacaktı tabii, ama daha

kesin değildi. Bildiğim tek şey bir serüvene giriştiğimizdi. Nasıl bir serüvendi bu? Çoğunlukla John'a bağlıydı nasıl olacağı. İstemediği bir şeyi yapması için zorlanacak ya da tatlı sözlerle kandırılacak bir tip değildi. İşte hoşuma giden de bu haliydi: Çok hoşuma gidiyordu. Başlangıçta isteyerek verilmedikçe bir erkekten alınan şeyin değeri yoktu. John bana ne istediğini söylediğinde bunun gerçeğin ta kendisi olduğuna güvenebilirdim.

Oysa John'un ne istediğini bilmiyordum, tabii hafta sonunu yatakta geçirmek istemesi başka. Bense böyle bir hafta sonuna, hatta bunların tekrarına taraftardım. Ama asıllarından daha az ya da çok şey anlatabilirlerdi. John'un aslını bilmediğini tahmin ediyordum. Kafasının düzenli çalışmasına, adımını atmazdan önce uzun uzun düşünmesine rağmen en büyük isteğinin ne olduğuna karar vermekte usta değildi.

Bunu daha önce anlıyamamıştım. Öylesine sakınarak, öylesine düşünerek davranıyordu ki önceden hazırlanmış bir plânı var sanmıştım ama, yinede plânının benden kurtulmak mı, ara sıra yatak arkadaşı olarak kabullenmek mi, yoksa derinliğine bir serüvene atılmak mı olduğunu anlıyamamıştım. Şimdi bunu neden anlıyamadığımı biliyordum; John'un attığı adımları tek tek karşılamış, hedefi görememiştim. Benim elime fırsat geçtikçe ileri atıldığım, sonucun iyi olmasını dilediğim doğruydu. Oysa John ikinci derecedeki şartları, karşısına çıkabilecek engelleri dikkatle inceliyordu. Aramızdaki fark oyuna yaklaşış şeklimiz değil, oyun tarzımızdı. Ben de ne istediğimi bilmiyordum.

Ne istediğimi bilmemek beni rahatsız etmiyordu. Ya da ben bu konuda John kadar kuşkulu

olmayı yeğ tutuyordum. Ben bir işi plânlamaktan çok oluruna bırakmayı, kendiliğinden gelişmesini beklemeyi severim. Şimdiye kadar onu bu yola yönetmeye yeteri kadar uğraşmıştım. Artık olaylar iyi bir yönde gelişmeye başladığı için yeniden düşünmek zorundaydım. Hemen verilmesi gerekli olan karar artık belirliydi. Bir gece daha burada kalacak, onunla bir kere daha yatacaktım. Bir serüvene atılıyorduk. Ama nasıl bir serüven olacaktı bu?

Kuram olarak, bunun aynı doğal gelişime uymasını bekliyebilirdik. Uygulamada, zamanla anladığım kadarıyla, bunun pek işlemediğini biliyordum. İki kişinin bir kere mi yoksa sık sık mı birlikte yatması gerektiği gibi basit bir sorun üzerine anlaşmazlıklara dalmaya gerek yoktur. Bunu ya iki taraf ister, ya da biri istemez. Bu da kolayca karar verilip kabullenilen bir şeydir. Olumlu şekilde önlenmezse bunun ne anlama geldiği konusunda yanlışlara sapmak hemen hemen kaçınılmaz olur. Hayatta pek az şey birinin, «Beni sevdiğini sanmıştım,» demesinden ve ötekinin, «Öyle mi?» diye cevap vermesinden daha acıdır.

Bu yüzden enine boyuna düşündüm. Yanımda John, düşle dolu gümüş rengi kurşunilik içinde eli özel bir isteğimi yerine getir halde yatmak pekmez içinde yüzmek gibi bir şeydi. Bütün hafta sonu böyle yatmak, düşünme işini pazartesiye bırakmak öylesine rahat olacaktı ki. Oysa pazartesine kadar yanlış anlamalar da dahil, her şeyi plânsız bir biçim kazanmış olacaktı. Belki de hatalı bir serüvenin içine alabildiğine dalacaktık. John kadar ben de bunu yanlış bir şey olarak nitelendirmekten uzak olacaktım. Yanlışı anlayabilmek için doğrunun ne

olduğunu bilmek gerekti: Ne istediğimi bilmem gerekti.

Bana iki ihtimal var gibi geliyordu: Bunların ikisi de girişmiş olduğumuz arkadaşlığı gelişi güzel, basit şey olarak niteleyemezdi. Bazan bir gece ya da hafta sonunu geçirmek için gelebilirdim. Böyle zamanlarda, yaşantımın geri kalan bölümü için ortadan kaybolurdum. Hilary'nin hafta sonlarında kayboluşu gibi. Belki daha da tam olarak. Sadece evden, Charles'ın kitabından ve diğer şeylerden değil, kendimden de uzaklaşırdım. Aşkımız sürüp gittiği sürece bence yalnız kule, sessizlik, John'un ellerinin dokunuşu ve sevişmenin yarattığı yenileyici sevinç olurdu. Efsanedeki, tanrıyla beraber olan kız gibi olurdum. Güzel olabilirdi; güzel bir efsane, ya da güzel bir düş de olabilirdi. Başımdan buna benzer bir serüven hiç geçmemişti. Düşünmek bile heyecan vericiydi. Üstelik, John da mutlu olacaktı, çeşitli sorunlar çıkmayacaktı ortaya. Yine de emin değildim.

Yapabileceğim diğer şey, ona bütün varlığımla, düş kurarak değil de şimdiye kadar hiç olmadığım kadar hayat dolu gitmekti: John'u yaşantımın merkezine koymak, yaşantımı onun çevresinde ve onunla birlikte yeniden kurmaktı. Böyle bir şey yapabilirsem gerçekten bir aşk serüvenine girişmiş olacaktım. Bu da benim için yepyeni bir şeydi. Daha önce serüvenlerim olmuştu, ya da olduğunu sanmıştım. Ama son aşk serüvenimi üç yıl önce yaşamıştım; o zaman küçük bir kız sayılırdım. Şimdi bir kadınım; aradaki farkı tanımlayamazdım ama hissediyordum. Artık sevebilme yeteneğine, daha yüksek bir düzeyde ya da ölçüde değil bambaşka bir nitelikte sahip olduğumu bili-

yordum. Kendi çapında iyi ve pişmanlık duyulmıyacak, ancak hoşça vakit geçirmek için yaratılmış, birbirine düşkün diye tanımlanabilecek bir aşk düzeyinde geçirilen serüvenlerden sonra John'la girişilen yepyeni, büyük bir şey olacaktı. Evet, özel bir şey olacaktı: Kendi kendimden kaçış değil bir keşif, bir buluş olacaktı. Düşündükçe genişlediğimi; kabaran, dal budak salan bir şeyle dolduğumu hissediyordum. Heyecan çok hafif bir sözcük olmasına rağmen, gelecek beni heyecanlandırıyordu da. Ama yine de emin değildim. Hata yapılamıyacak kadar önemli bir şeydi bu.

Oldukça garip bir şey vardı: John'dan tümüyle hoşlanmıyordum. Alıngan, benim yaşayış hızıma ayak uyduramıyacak kadar temkinli titiz ve zaman zaman sıkıcı olduğunu görebiliyordum. Sabahkinden daha az beğeniyordum onu; oysa sabahleyin onu sonuna dek sevmeye daha bir hazırdım. Yine de kaygılanmıyordum. Kozlar ortaya konulduğunda, hoşlanmak sorunu oldukça anlamsızdır, hayatta engeller olsa bile. İnsanlar durmadan beğendikleri giysiler, tablolar, evler satın alıyorlar. Satın almak zorunda oldukları için alıyorlar bunları. Bir erkeğin bir kadından hoşlanmayı, çekici olmaya yeğ tutması olanaksızdır. İlginizi çeken bir erkeği sevmediğinizi söylerseniz, bir kadın, bir deli ya da doksan yaşında biri olsa da sevmiyeceğinizi anlatmak istiyorsunuzdur. Belki onu arkadaş olarak bile seçmezsiniz ama bu bir mesele değildir. Hoşuma giden pek çok arkadaşım vardı; örneğin Charles. Oysa Charles'dan bir erkek olarak hiç hoşlanmam.

Sıradan, basit bir serüvene girişmek için hoşlanmanın önemi vardır. Derhal aklıma bu türden

üç dört arkadaşım geldi. Hepsi de hoşuma giden erkeklerdi ama ilişkilerimiz uzun sürmedi. John'la bu türden bir arkadaşlığımızın olmayacağına emindim. John'dan hoşlanmadığım için hemen hemen memnundum. Böylece aramızdaki bağın daha da özel bir anlam taşıdığı ortaya çıkıyordu. Bunun düş dolu bir hafta sonuna ya da büyük bir aşk serüvenine dönüşüp dönüşmeyeceği, John'dan hoşlanmak ya da hoşlanmamak sorunu, daha geniş çapta bir serüven içinde yitirebilir yok olabilirdi.

Beni belirli bir noktaya getiren bütün bu düşüncelerden oldukça hoşnuttum. Yine de başlıca seçmeyi yapamamıştım. Bir karar vermenin benim kadar ona da bağlı olduğunu kendi kendime hatırlattım. Pazartesi günü bir seçme yapamıyacağımın nedeni de hiç kuşkusuz buydu. Ne çeşit bir serüven olursa olsun, karşılıklı karar vermek gerekti. John'un ne istediğini öğreninceye dek, ben de ne istediğimi bilemiyecektim. Gerçekten de en önemli sorun buydu. Onu sevip sevmediğimi - büyük bir aşkla yani - bilmiyordum. Onun da sevip sevmediğini bilmiyordum. Bundan emin olmadığı sürece de bana sevgisinden söz etmiyecekti. Asla söylememesi de mümkündü. Aslında söylemesini isteyip istemediğimden de emin değildim. Söylemezse kendimi ona göre ayarlıyacak, aşksız yaşamaya devam edecektik. Ama beni sevdiğini söylediği an ona sadece benim de kendisini sevdiğimi söylemekle kalmıyacak, o andan sonra onu sevmeye de başlıyacaktım. Avukatların öğrendiği türden değil, daha bilimsel bir aşk yasası olması gerektiği geldi aklıma. On iki yaşlarındayken bana Noel armağanı olarak bir kaç mıknatıs vermişlerdi. Mıknatıslar beni bilimsel bir yöne çekmedi ama

onları izlemek ilgi çekiciydi. Birini yaklaştırdığımda öbürü yerinden sıçrıyordu. Yaklaştırmazsam sıçramıyordu.

Şimdiki halde John hiç bir şey söylemiyordu, konuşan sadece eliydi. Uzun süre bu şekilde devam etse hoşuma gidecekti. Zaman, yağmur gibi başlangıcı ya da sonu olmaksızın akıp gidiyordu. Biraz hüzünle pazartesi sabahını düşündüm. Sonra, daha da artan bir hüzünle bütün bunların sona ereceği günü düşünmeye koyuldum.

Bu düşünce, birbiri peşisıra atıldığınız serüvenlerin bedelidir. Bir zamanlar bir erkekle ilişkimin ne kadar süreceğini düşünmek aklıma bile gelmezdi. Gelseydi bile, ebediyen sürmesini söyleyeceğimi ya da böyle bir şey isteyeceğimi hiç sanmam. Ama öyle olacağını düşünerek davrandım hep. Stella'nın bir sözünden sonra böyle davranmaktan vazgeçtim. Brian'dan yeni ayrılmıştım. Ferahlatıcı göz yaşları döktüğüm sıra Stella; «Altı ay sürdü, değil mi?» dedi, «bütün ilişkilerin bu kadar sürüyor, Mary.» Saçmalamamasını söyledim ama çok doğru konuşuyordu. Aslında ortalamayı nasıl tutturduğum hayret vericiydi. Ondan sonra, belki bile bile değil ama Stella'nın söylediklerinden ötürü, aynı süreyi tutturmaya baktım. Brian'dan ayrılalı on sekiz ay oldu ve ben üç erkek değiştirdim, sonuncusu üç hafta önceye kadar sürdü. Ondan gerçekten bıkmıştım ve uygarca bir tutumla, karşılıklı anlaşarak ayrıldık. Yine de üzülmekten kendimi alamadım. Asla yani bir, ya da ikisi dışında ilişkim sona ermeden yenisine başlamamıştım. Bu da durumu pek kolaylaştırmıyordu. Ama altı aylık süreye ve ondan sonra ayrılmaya bir diyeceğim yoktu. Beni asıl üzen ve kaygılan-

dıran şey, bir ilişki kurduğum zaman, galiba bu da altı ay sürecek, diye düşünmeye başlamamdı. Düşünmemeye çalışırdım ama elimde değildi. Böylece yaşantımın üzerine bir gölge düşerdi sanki. Evet, büyük bir acı çekmezdim, bütün ilişkilerim sınırlı, belirli bir süre içinde geçmişti. Bu düşünceyle gerçekten ciddi, özel bir serüvene girişmek çok zor olurdu. John'la öylece yatarken mutluluğuma garip bir hüzün karıştı. Mutluluğum ne kadar büyükse, üzüntüm de aynı ölçüde büyüktü. Ondan ayrılmaya nasıl katlanacağımı bilemiyordum. Öylesine acı çekiyordum ki hemen şimdi ayrılmanın daha kolay olup olmayacağını düşündüm. Sonra kendi kendime, korkaklık etme dedim. Olayların güzel yanlarını görürdüm hep. Kesin olsun olmasın, bu zafer dolu anda her şeyden vazgeçmek doğru değildi.

Yan dönüp beni iki koluyla sardı. Öpüşürken düşünmeyi bıraktım. Sonra yeniden, daha hızlı başladım düşünmeye. Bu tür bir öpücükten sonra doğal olarak, hızla neyin geleceği belliydi. Belki John bunu düşünmüyor, plânlamıyordu ama bazı anlar davranışları önceden düşünmek gereksizdir. İstediğim açıktı; oysa istemiyordum da. İstememenin bütün nedeni düşüncelerimden ötürüydü. Yüzü yüzümden uzaklaşıp tekrar benimkine yakın durunca, birbirimizin gözlerinin içine bakarken önce her şeyi çözümleyip bir karara varmamız gerektiğini anladım. Ne anlama geleceğine açıkça karar vermezden önce yapacağımız şeyi kesinlikle yapmamalıydık. «Dur.» dedim.

Şaşkın şaşkın baktı yüzüme. Uzun bir konuşmaya girişecek değildim yanlış bir şey düşünmesini de istemiyordum.

«Kramp girdi,» dedim, «bırak kalkıp bir parça dolaşayım.»

«Gitmiyeceksin, değil mi?»

«Hayır, gidemem.»

Beni serbest bıraktı. Kendisi tekrar uzandı, beni görebilmek için başını yastığa dayamıştı. Odada bir iki dakika dolaştım, sonra pencereye gidip durdum. Güne de böyle başlamıştık. Geçmişimizi, onu tekrarlıyacak kadar paylaşmıştık. Yağmur çok yakında ve dostçaydı. Yağmura dokunacak kadar yakınken sıcacık ve kuru olmam hoşuma gidiyordu. Öne doğru eğildim, alnımı ve burnumu bir çocuk gibi cama dayadım.

«Siyah kombinezonun müthiş,» dedi John, «hep siyah çamaşır mı giyersin?»

Gerçekten de genellikle siyah çamaşırı yeğ tutardım. Hemen hemen siyah çamaşırdan bütün erkekler hoşlanır. Hilary'nın dediği gibi siyah, cinsellikle suçluluk duygusu arasında bağ kurar. Bu da erkeklerin ilgisini çoğaltır. Yine de onun, başka herhangi biri gibi aynı duyguya kapılmasını istemiyordum. «Hayır» dedim, «senin siyah iç çamaşırından hoşlandığını hissetmiş olacağım.»

«Önemli olan duruşu,» dedi, «siyah bir buz parçası gibi. Düzgün, güzel bir kayanın üzerinden dökülen donmuş bir çağlayan sanki.»

Biraz önce elinin üzerinde olduğunu düşününce bu sözü garip kaçıyordu. «Buz gibi mi geldi sana?»

«Biçimini demek istiyorum. Arkadan görünüşün çok tatlı. Her açıdan sevimlisin ama arkadan olağanüstü bir halin var.»

Sırtımı bir parça dikleştirdim ama dönmedim. Seyredilmek hoşuma gider. Böylece duyulan zevk

uzar, boşlukları doldurur. Üstelik John bir hayli gevşeyip açılmıştı, şimdiye kadar söylemekten kaçındığı şeyleri rahatça ağzına alıyordu. «Beni dikkatle incelemene sevindim,» dedim, «bu halimi her erkek takdir etmez.»

«Çok şey yitirmişler, öyleyse. Görmekten hoşlandığım bir şey varsa, o da bir **derriere en poire**' dır.

Bu söz üzerine ondan yana dönmekten kendimi alamadım. Ne dediğini iyice anlamamıştım. «Bir ne?» diye sordum.

«Armuda benzeyen arka,» dedi.

«Fransızca anlarım, teşekkürler.» Enigma Varyasyonlarındaki gibi bir olayın tekrarlanmasını istemiyordum. «Daha önce işitmemiştim, o kadar»

Bana bilgi verebilmek hoşuna gitmişti. «İki türü vardır, en **pomme** ve **en poire. (*) En pomme** her zaman görülür. **En poire** enderdir özeldir. Genişleyen bölüm belden başlar.»

«Anlıyorum.» Söyledikleri benim için gerçekten yeniydi. Etkisi altında kalmış gibi davrandım. «Bunu kendin mi düşündün?»

Düşünmediğine emindim -belki de bir kitapta okumuştu- ama sorunun hoşuna gideceğini de biliyordum. Kendisinin düşündüğünü söylememesi hoşuma gitti. «Başka erkekler de kadınları incelemişlerdir,» dedi, «ama bunu her zaman söylemezler.»

«Erkek arkadaşlarınla kadınlardan söz etmediğini sanıyordum.»

«Tek tek kadınlardan konuşmam. Ama güzelliği tartışırım.»

(*) Elma ve armut gibi.

«Benden bu kadar emin misin? Poire konusunda?» Yeniden pencereye döndüm. Bilmeye değer bir şey olduğu kesindi. Benimle alay etmeyeceğini hissediyordum.

«Evet, bir gerçek bu. Bu kadar mükemmel birini daha görmedim.»

«Çok güzel,» dedim. Teşekkür anlamında öpmek için yaklaştım. Her şey çok hoşuma gidiyordu. Gerçek sorunlardan hiç birini çözümlememiş, hatta yanlarına bile yaklaşmamıştık ama havamızı bulmuştuk. Yatağa yeniden uzanmadım. Yatağın ucuna oturdum, birbirimize rahat, sevgi dolu bir şekilde baktık.

«Sen uyurken içimde garip bir duygu belirdi,» dedi, «uyandığında her şeyin sona ereceğinden korktum.»

«Sona ereceğinden mi?» Anlıyamamıştım, edindiğim güven duygusundan sonra bu söz beni korkutmuştu. «Neden sona ersin?»

«Anlatamıyacağım. Beni bir yabancı gibi göreceğini sandım; belki de beni tanımıyacaktın bile. Burada ne yaptığını merak edecektin. Uyku sana şu ya da bu şekilde bir etki yapacaktı.» Gülümsemeye çalıştı, ama başarılı olamadı. «Uyuyan güzel, deyimi buldum işte. Aramızda olanlar bir peri masalına benziyor, herşey olabilir yani. Sana da öyle geldi mi hiç?»

Ne söylemem gerektiğinden emin değildim, çünkü iki şık da akla yakındı hâlâ. «Bir bakıma geldi.» dedim, «hâlâ da öyle. Bu yer öylesine olağanüstü ki, bu yüksek sessiz, özel yer. Oturduğum yer değil, tümüyle senin yaşadığın yer de değil, ikimizin beraber olduğu yer. Ve sen bir yabancısın, değil mi? Yani, demek istiyorum ki, aramız-

da olanlar bir başkasıyla almadı, değil mi? İçinde bulunduğum peri masalını anlatacağım sana. Aslında bir efsane bu.»

«Anlat.»

«Belki de biliyorsundur. Yunan mitolojisinde geçer. Bir kuleye kapatılan kız ve altın yağmuru olarak gelen tanrı.»

Biliyordu elbette, adları söyledi: «Kız Danae idi; Tanrı da yaşlı değildi; Zeus'du yani Jüpiter.»

«Tamam. Sen Zeus olabilirsin. Zaten öyledir. Bir kadın böyle şeyleri önceden bilemez; erkek Zeus olursa hele hiç biri bilemez. Anlatmaya çalıştığım şey şu: Öyle birdenbire ve gizemli bir şekilde olursa müthiş bir şey ama, insanı, ne olduğu hakkında kuşkuya düşüyor..»

Bana gülümseyerek baktı. İçten bir gülümseyişti ama öyle geniş bir gülümseyiş değildi. Gururu okşanmıştı ama şaşırmıştı da. Hakkında vardığı belli bir kararı tekrar gözden geçirdiğini görüyordum. Aklı başında, gerçekçi, karşısına çıkan olayları kontrolu altına almayı beceren biri. İkimiz de kendimizi hayal kurmaya yetenekli kişiler olarak göstermiştik, önemliydi bu. Hayalleri paylaşmadığınız sürece, gerçeği de paylaşamazsınız.

«Kule değildi,» dedi, «bir zindandı.»

Sarsıldım. Kuleyi zindan yapmak her şeyi mahvetmişti. «Hayır, sevgilim,» dedim, «kule olduğuna eminim. Bu konuyu işleyen bir tablo da var, değil mi?»

«Araştırabiliriz. Robert Graves zindan olduğunu söyler. Nesine olursa olsun seninle bahse girebilirim.»

«Ben bir kule olduğunu söylüyorum. Hep öyle düşündüm.»

«Zeus için hiç farketmezdi. Hangisi olursa olsun, giderdi.»

«Zindan olsaydı gideceğini pek sanmıyorum. Zindan hiç de ona göre bir yer değil. Üstelik Danae için çok farkederdi. Öyle güzel şeyler yüksekte, dört bir yanı gökyüzüyle çevrili, açık yerlerde olmalı.»

«O halde bir kuleydi.» dedi. Ama hatalı bir şey olmuş, bir şeyler yitmişti. John benim anlattıklarımı kabullenmemişti. Sanki bu tür bir serüven olmamış gibiydi. O zaman ben boşlukta kalmıştım. Bir aşk serüveni kesinlikle yitirilmemişti ama başlamamıştı da. John'un yüzüne baktım bir şey anlıyamadım. Benden öteye, pencereden dışarıya, uzaklara bakıyordu. Bana açıldıktan sonra yeniden içine kapandığı gibisinden pis bir duyguya kapılmıştım. Birlikte neler elde edebileceğimizi açıklayan, kesinleştiren hiç bir şey söyleyemez, dinliyemezdi artık.

Beklemek, bir başka sefer yeniden denemek zorunda olduğumu gördüm. Olağan ölçülere göre, kararım yeterince mantıklıydı. Birbirimiz için varolmaya başlamamızın üzerinden henüz bir gün bile geçmemişti. İnanılmaz bir şeydi bu, ama doğruydu. Yine de beklemekten, olayların gidişinde bir duraklama olmasından nefret ediyordum. Zaman ölçüsü, onu işleten şeyin gücüyle değişmişti.

Onu aceleye getirmeye çalıştığımı hissetmemeliydi. Beni kaygılı, hele sabırsız görmemeliydi. İstemediğim halde ondan bir süre için uzaklaşmamın yerinde olacağına karar verdim.

«Ben içkileri hazırlayacağım,» dedim, «Sigara da getiririm.»

«Pekalâ, iyi olur.»

Kapıya doğru giderken peşimden seslendi. «Bir kül tablası da getir, lütfen.»

Bu sefer gerçekten yaralandım. Birden olduğum yerde kalakaldım, buna, «Emredersiniz!» gibi bir cevap vermemek için yutkundum. Artık ondan biraz değil, bir hayli zaman uzak kalmam gerektiğini düşündüm.

«Şu telefon konuşmasını da yaparım,» dedim.

«Zorunlu mu?»

Bir dakika sonra sakinleştiğimde, sözlerinin sevgi dolu olduğunu, beni bir an önce yanında görmek istediğini anladım. Kendime hakim olmaya çalışarak, «Şimdi telefon edersem, o iş de bitmiş olur.» dedim.

«O halde gecikme.»

Oturma odasına geçip kapıyı kapattım.

Mary kapıyı arkasından kapattı ve ben öfkeyle yattım. Tirtir titrediğimi hissediyordum. Ağlama nöbetine tutulmuşum gibi bir şeydi bu. Elimden geldiğince sakin bir şekilde, neden sinirlendiğimi çözümlemeye çalıştım.

Stella ile yapacağı konuşmanın dışında bırakılmama aldırış etmediğime emindim. Tersine, konuşmayı dinlememeyi, ya da konuştukları şey hakkında bir şey bilmemeyi yeğ tutuyordum. Telefon ettiğinde oturma odasında olsaydık Ruth telefon ettiği zaman yaptığı gibi odadan çıkardım. Yani konuşmayı duymamam için kapıyı kapatmakta yeterince haklıydı. Üstelik davranışı oldukça gülünçtü de. Telefondan ancak yirmi adım uzaklıktaydım ve aradaki kapı çok kalın değildi çünkü. Ama Mary kapıyı bu amaçla kapatmamıştı, başka nedenler olduğuna emindim.

Benden uzaklaşmak istemişti. Sesini, düşüncelerini ve varlığını bir başkasına duyurmak istememişti. Bunlar telefonla bile gerçekleştirilebilirdi. Amaç, bunları benden alıp Stella'ya vermek değildi. Telefon konuşması sadece beş dakika sürerdi, ama bugün zamanın her anını öylesine dolu geçirmiştik ki beş dakikalık bir uzaklaşma bile önem-

liydi. Üstelik benden tümüyle uzaklaşmış da olacak, benimle hiç ilgilenmiyecekti. Bölünmek kişiliğinde olmayan bir şeydi. Çünkü beni çıldıracak hale getiren, her şeyden önce uğradığım haksızlıktı. Ben ona asla böyle bir şey yapmamıştım. Ne zaman birbirimizden ayrı kalsak, düşününce bunun hep onun işi olduğunu görüyordum. Mary'yi düşünmekten uzak durmamıştım. Onu düşünmüş, oun hissetmiştim. Ruth'a ben telefon etmemiştim, Ruth bana telefon etmişti.

Birden daha önce, kendi isteğiyle arkadaşlarına bir pazarını ya da gecesini ayıran, benden uzaklaşan kadınlara karşı koymadığımı hatırladım. Birlikte yaşadığım, hatta evlenmiş olduğum kadın bile olsa ona engel olmazdım, hep öyle düşünmüştüm. Birbirimize çok düşkün de olsak, ara sıra ayrılmak sağlıklı bir davranıştı. Bazan sıkıcı, anlamsız bir boşluk yaratırdı ama asla gerçekten acı olamazdı. Üstelik beraber olmanın güzelliği bozulmaz, tersine güçlenirdi. Mary'nin yaptığı da buydu işte. Neden sinirleniyordum?

Akla en yakın neden, bizim için önemli olan bir sıra benden uzaklaşmasının hatalı olacağını açıkça belirttiğimde gitmesiydi. Ne de olsa hâlâ ilk günümüzdü ve daha sonra ara vermeyi kararlaştırabileceğimiz şey hakkında henüz anlaşmaya varmamıştık. Yeni bir işe başladığınızda ocak ayındaki izninizi istemezsiniz. Oysa gerçek neden, Mary'yi yalnız önemli anlarda değil, hep yanımda görmek istememdi. Bunu itiraf etmeliyim. Bu halimi görmezlikten geldiği, ya da göremediği için sinirleniyordum.

Kadınlara değilse bile, herhangi bir kadına bağlanmadığım için kendi kendimi kutlardım. Ne bir

kadına sahip olmayı istemeyi, ne de bir kadının bana sahip çıkmasına izin vermeyi ilke edinmemiştim. İşgal edilmemiş bir bölgenin, birbirinden ayrı bir yaşantı parçasının bulunması gerektiğine inanıyorum. Bazan bir kadına böyle bir tutumu kabullendirmekte güçlük çekmiştim. Ama sonunda böyle bir yaşantının herşeyi daha da kolaylaştırdığından emindim. Oysa Mary ile durum değişikti. Beni çılgına çevirmesi için benim ilkelerime uygun davranması yeterliydi. İçinde korku bulunan bir sinirlenmeydi bu. Yaşantım boyunca ilk kez bir kadına bağlanıyordum. Kontrolümü yitirmiştim.

Neden tam bu sırada gittiği başka bir sorundu. Belki de bir şey hoşuna gitmemişti. Mary'nin hatalı bir şey bulacak ve bunun için beni cezalandıracak kadın olduğunu anladım. Zeus'le Danae hikâyesiyle ilgili yorumumu beğenmemişti. Geriye bakınca kaba davrandığım için üzüntü duydum. Gerçekten ilginç bir hayaldi onunkisi. Oysa bu tür hayal kurmalar, beni-yıllar boyu çok gariplerini dinlemiştim- kendimden uzaklaştırır. Zeus rolünü oynayacak yetenekte olmadığımı, istediği buysa oyunu sürdürmenin çok güç olacağını biliyordum. Biz çeşit serüven yaşıyorduk bir gerçekti bu. Ben bir erkektim, o bir kadındı. Mary ve John olarak kendi yaşantımızı sürdürüyorduk. Ayaklarımı yerden kesmemek için hikâyesinin saçmalığını belirtmem gerekiyordu. Şimdi istediğim güveni elde etmiştim. Ama nerede olduğumu bilmiyordum.

Neden sonra anlattığı öykünün gerçek olduğu, bununla bana bir şeyler iletmeye çalıştığı geldi aklıma: Yöneldiğimiz hedefle ilgili bir şey. Belki de öyküyü bu yüzden olumlu karşılamamıştım. Bir türlü karar veremedim; şimdi kafam eskisin-

den de karışıktı.

Telefon konuşması hâlâ devam ediyordu. Ne kadar sürdüğünün farkında değildim ama benim Ruth'la konuşmamdan daha uzun bir zaman aldığına emindim. Sesini alçaltmak gereğini duymuyordu. Kulak verince söylediklerini rahatça anlayabileceğimi gördüm. Bir takım sorulara cevap veriyor gibi değildi, özellikle benim hakkımda konuşmuyordu. Bu da bir avuntuydu. Verdiği cevaplar da pek açık değildi. «Öyle sanıyorum, ben de pek emin değilim,» dediğini duydum. Sonra: «Hayır, çok yeni. Dün akşam başladı daha.» Biraz sonra güldü, «En küçük bir fikrim bile yok.» dedi. Bunun da benimle bir ilgisi yoktu, evle ilgiliydi. Çünkü Mary, «Londra'nın bir yerinde sanırım,» diye ekledi. «Daha çok dışında gibi. Öyle anlaşılıyor.»

Bundan sonra uzun bir sessizlik oldu. Şimdi Mary karşı tarafın söylediklerini dinliyordu. Sonunda, «Zavallı yavrum,» dedi, «evet anlıyorum, çok kötü.» Dikkatle dinledim. «Olmaz, yapamam.» dedi. «Bu gece olmaz, belki yarın akşam da. Keşke yapabilsem. Söz veremem ama bir deneyeceğim!»

Bir erkekle konuştuğuna inanamazdım. Böyle bir şeyi düşündürecek neden yoktu. Mary'yi artık iyi tanıyordum: Davranışlarını, konuşmalarını doğru olarak çıkaracak gibi değil de, bence önemli olan bir şekilde. Her neyse, mantık da beni haklı çıkarıyordu. Benden rahatlıkla söz ettiğine göre oldukça geniş görüşlü, hoşgörü sahibi biri olmalıydı konuştuğu erkek. Üstelik, çılgınca bir tehlikeye de atılıyordu: Sesini alçaltmıyordu çünkü. Oturma odasına girebilirdim her an. En

çok kuşkulandığım şey, diye bir sonuca vardım, Mary'nin beni incitmemeye çalışarak rakibim olacak kişiden uzaklaşmasıydı. Ben iki ilişki arasında kalmış olabilirdim. Mary'nin de aynı durumda olduğunu kabullenmeliydim. Ama Mary olmayabilirdi de. Belki bu gece, konuştuğu erkekle buluşacaktı. Öyleyse, sırf incelik olsun diye ona telefon etmek zorundaydı. Durumu yönetiş şeklinden yakınmaya hakkım yoktu. Tümüyle, bu bağışlanabilecek aldatıştan bile kuşkulanmakta hatalıydım. Stella ile konuşacağını söylemişti, Stella ile konuştuğu da çok akla yakındı.

Yine de bu sakin düşünceler sonradan gelmişti aklıma. Çünkü birkaç saniye saatler gibi uzamış üzerimde amansız bir iz bırakmıştı. Beni aldatıyor, diye benliğim yine korku ve öfkeyle dolmuştu. Bu da ne kadar kolay incinen bir kişi olduğumun başka bir belirtisiydi. Eğer Mary bana bunu yapabiliyorsa - ya da ben bu hale girebiliyorsam - o zaman bana olağanüstü şeyler oluyor demekti.

Konuşmanın bir bölümünü kaçırmıştım. Sadece sonunu yakalıyabildim. «Artık konuşmayı kesmeliyim, şekerim,» dedi Mary, «imkânım olursa seni yine ararım. Sabret.» Bundan sonra Mary'nin ayak seslerini ve içkileri hazırlarken çıkan bardak tıkırtılarını duydum. Biraz sonra kapıyı açtı. Gülümseyişi, onu tanıdığımdan beri ilk kez içten değildi. Ya benden uzun bir süre uzak kaldığı için kendini suçlu hissediyordu, ya da tüm benliğiyle benimle değildi.

«İçkileri hazırladım sevgilim,» dedi, «dilerim iyi olmuştur. Getireyim mi, yoksa sen mi gelirsin?»

Yatak odasında kalmayı kararlaştırdığımızı

unutmuştu bile. İncinmiştim ama artık olaganlığını yitiren bir şey için yalvaracak değildim. «Ben geliyorum,» dedim.

Kanapeye oturduk. Ağzıma bir sigara iliştirdi, yaktı. Ama kendisi almadı. «Evet, sağlığına,» dedi. İçkiler gerektiği gibi hazırlanmıştı ama başka hiç bir şey istediğim gibi değildi. Yavaş yavaş yaklaştı, başını omuzuma koydu. Bu davranışı da bir parça yapmacık gibiydi. Sanki filim çeviriyorduk.

«Geç kaldığıma üzgünüm,» dedi, «Hilary'le konuştum.

«Stella demek istiyorsun.»

«Hayır, telefona Hilary çıktı. Evde olmaması gerekirdi ama evdeydi işte. Arkadaşı onu atlatmış.»

Tanımadığım birinin talihsizliğine üzülmüş numarası yapacak durumda değildim. Ama bir şeyler söylemek zorundaydım. «Ne kötü» dedim, «çok mu üzülüyor?»

«Böyle şeyleri kolay kolay hazmedemez.»

«Galiba senin gelip avutmanı istiyor.»

Mary yüzüme bakmak için başını kaldırdı, şaşırmıştı. Sesimdeki düşmanca anlamı saklamayı becerememiştim. Sözcükleri dikkatle seçerek. «Evet, hoşuna giderdi doğrusu,» dedi.

«O halde neden gitmiyorsun?» Böyle bir şey söylemek niyetinde değildim ama engel olmaya fırsat bulamadan ağzımdan çıkmıştı.

Yüzüme bakmaya devam etti, hâlâ şaşkın, hâlâ tetikteydi. Zaman kazanmaya çalışıyordu. Sonunda, «Hilary bencil değildir,» dedi, «yanında olamıyacağımı anlar.»

«Hilary senin en iyi arkadaşın, değil mi?»

«Evet. İşte bu yüzden iyi anlar ya.»

«Neyi anlar?»

«Seninle kalmamın doğru olduğunu.»

«Benim isteğim onunkinden daha mı önemli yani?»

«Bu şekilde düşünüyorsan evet. Neden benim için her şeyi güçleştiriyorsun, John? Yapacağım şey hakkında hiç kuşkum yok ki.»

Ayağa kalktım. Kalkarken galiba onu ittim. Davranışım kendimi ondan kurtarmak gibi bir şeydi, hem yalnız bedenen değil. İçkimi bir yudumda bitirdim, bardağı masanın üzerine koydum, pencereye gittim. Yağmurun çiselemeye dönüştüğüne dikkat ettim. Gökyüzü, ucuz bir çarşaf gibi, kolayca nitelendirilemiyecek açık kurşuni renkteydi.

Mary ile ilgili bir şey birden açıklık kazanmıştı. Bir yığın belirtiden, imadan bunu şimdiye kadar anlamalıydım. Şimdi anlamıştım, her şeyi olduğu yerde durdurmuştu.

İşin kötü yanı, bunu ona asla anlatamıyacağımdı. Anlatmak için bulabileceğim tek yol ona çok gülünç gelecekti. Bana bile öyle geliyordu. Onda keşfettiğim şey yaradılışındaki şefkatti. Daha yalın, daha kesin bir sözcükle anlatmak gerekirse, iyilikti.

Genellikle iyi, sevecen kişilerden hoşlanırım. Onlara karşı yalnız saygı duymam, gerçekten severim. Mary'den de bunun için hoşlanıyordum. Hele şimdi, eskisinden de çok. Oysa bizim başladığımız şeyde hoşlanmaya yer yoktu, hoşlanma meselenin dışında kalıyordu. Ruth'dan asla hoşlanmamıştım, onu iyi ve sevecen olarak nitelendiren birine de kahkahalarla gülerdim. Oysa Ruth'la geçirdiğim, her şeyin yolunda gittiği ilk yıl hem kesin hem de belirsiz bir şekilde yaşamımın en gü-

zel yılı olmuştu.

Sevecenlikte beni korkutan şey bu duygunun bir ayrıcalık tanımamasıdır. İnsan iradesine dayanarak bazı kişilere karşı sevecen olabilir, bazılarına da olmaz. Ama bunu isteğe bağlı olarak yapamaz. Oysa Mary istiyerek, bile bile sevecendi. Öğrencilerin düğmelerini dikmesi, Charles denen adamın romanına yardımcı olması, Hilary'nin krizli bir dönemi atlatmasına çalışması, bana yatakta iyi vakit geçirtmesi hep aynı kapıya çıkıyordu. Başkalarının hoşnutluğu, ya da borçluluk duygusu, onun yaşantısından hoşnut olması için gerekliydi. Onunla girişeceğim bir arkadaşlığın nasıl olacağını bütün açıklığıyla görüyordum. Benim de düğmelerimi dikecek, içkimi istediğim gibi hazırlıyacak ve dertlerime kulak verecekti. İyiliği yüzünden benimle yatacak ve bana gereksediğim şeyi verecekti. Bundan, hiç kuşkusuz, zevk de alacaktı ama başka türlü vermekten de hoşlanıyordu.

Bu tür serüvenlerden yararlananlar - bazan kadındır, ama isteyerek vermedikleri için genellikle erkeklerdir - aynı zamanda kurban, hiç değilse mahkûm olurlar. Mary'nin karşıladığı istekler gerçekti, benim için çok gerekli bir kişi olacaktı. Öte yandan ben, onun için, asla aynı ölçüde gerekli olamıyacaktım. Her zaman vermekten hoşlanan yaşantısının bir parçası olacaktım belki de. Belki o belânın belâsı kitabın bir yerine uygun düşecektim. Yaşantısından çıktığımda ya da güzel bir günü bana yeterince verdiği kararına vardığında kendisi hiç bir şey yitirmiş olmıyacaktı. Daha şimdiden ben ona, onun bana olduğundan çok daha bağlıydım. Bu bağlılık tam ve devamlıydı, hedefim olan şeydi. Bunu ancak şimdi anlıyabilmiştim.

Sigara dumanını kupkuru boğazıma çekerken, kuram olarak, diye düşündüm böyle olmaması gerek. Onunla, başka kadınlarla olduğu gibi bir arkadaşlık kurabilirdim. Yalnız bir gece, ya da hafta sonu için Mary'yi evime getirebilirdim. Bu, ikimiz içinde bir sınır olabilirdi. Ona az şey verir, onun da bana fazla şey vermemesine dikkat ederdim. Bütün bildiğim, başka erkeklerle de gezindiğine göre, böyle bir şeye kolaylıkla razı olacağıydı. Aslında bundan pek de emin değildim. Yardım edilecekler listesinde yazılı bir addım belki, ama listenin en başında olduğumu da hissediyordum. Artık benim için böyle bir şey mümkün değildi. Sıradan bir arkadaşlığı ancak sıradan duygular yönetir. Oysa ben, daha ilk günden çok yol almıştım. Ne kadar yol alırsam bir o kadar daha gitmeye mahkûmdum. Bu kez aklıma gelmişti ya, artık bu düşünce benim için gerçek gibiydi. Denize indirilen bir gemi yarı denizde, yarı karada durmayı isteyemezdi. Şimdi, zamanın bu belirli anında hâlâ kesin ve hatasız bir seçme yapmak zorundaydım. Mary'ye duyduğum ihtiyacı sınırlıyamazdım ama öldürebilirdim.

Onun için burada duracaktım. Acınacak bir durumda, incineceği için, bunu ona anlatacak bir çare olmadığından Mary'ye acıyordum. Kendime reddedilmesi gereken güzel günlere, mutluluğa acıyordum. Kendimi sadece perişan değil, mümkün olabileceğini hayal edemiyeceğim kadar perişan değil, açıkça hasta hissediyordum. Ona kızdığım zamanki gibi titremeye başladım. Pencere pervazını sımsıkı kavradığımı farkettim. Ben baktıkça bulutlar tam anlamıyla kara değil, kötü ve iğrenç görünüyordu.

O sıra bana gelse, bana dokunsa ve o güzel sesiyle konuşsaydı ona karşı koyamazdım. Ama gelmedi.

«Gitsen iyi olur,» dedim.

Cevap vermedi. Duyup duymadığını merak ettim. Kendi kulaklarıma sesim anlaşılmaz bir karga ötüşü gibi gelmişti. Bir an sonra konuşup konuşmadığımı, ya da sözcüklere sadece kafamda şekil vererek söylemiş gibi yapıp yapmadığımı merak ettim. Gırtlağımı temizledim ve bile bile «Gitsen daha iyi olur sanırım,» dedim.

«İlk söylediğinde duydum,» dedi.

«O halde?»

«O halde, ne? Anlamadım, doğrusu?»

«Bence Hilary'nin sana benden daha çok ihtiyacı var.»

«Hiç sanmam.»

«Ben öyle sanıyorum.»

Hâlâ sırtlarımız birbirine dönük duruyor, aptalca bir oyundaki gibi konuşup duruyorduk. Yüzüme bakmak için döndü. Kesinlikle işitmedim onu ama biliyordum.

«Hilary'yi bilirim,» dedi, «bir hata yapmıyordum Hilary konusunda. Senin hakkında yanıldığımı mı anlatmak istiyorsun?»

Bir an buna nasıl cevap vereceğimi bilemedim. Fransızların açıklama dediği şeyden kaçınmak istiyordum. Konuşacak halde değildim, zaten söyleyeceğim hiç bir şey onu tatmin etmiyecekti. «Bana karşı incelik olsun diye burada kalmak zorunda değilsin,» diye cevap verdim. «Hilary'yi düşünmekte serbestsin.»

Bardağından bir yudum içki aldığını, bardağı yere, döşemenin üzerine bıraktığını işittim. Bir sü-

re yine sessizlik oldu. Sonra Mary, «Bunların hiç birine inanmıyorum,» dedi.

«Çok kötü,» dedim öfkeyle, Sebep olduğum karışıklığa sinirleniyordum.

«John, lütfen bana bakar mısın?»

Bir denemeydi bu, ama söyleneni yapmıyacak kadar kalleş olamazdım. Pencere pervazına dayanarak döndüm. Kanepenin üzerinde diz çökmüş, güzelim kollarını kanepenin gerisinden bükerek çenesini ellerine dayamıştı. Duruşu olağanüstüydü. Bu duruşa bilerek geçip geçmediğini kestiremedim. Ama güzelliğini daha bir arttırıyordu.

«Rengin sararmış, bir şeyin yok ya?»

«Galiba. Benim için de güç bir durum bu, anlarsın. Bir çok bakımlardan gitmeni istemiyorum.»

«O halde hepsi gereksiz, değil mi?»

«Hayır, inan bana, değil,»

Kaşlarını hafifçe çatmış, dikkatle bana bakıyor, bilmeceyi çözmeye çalışıyordu. «Bana bak.» dedi, «sana Hilary'den söz etmek zorunda değildim. Şimdi ondan söz etmemiş olmanın daha iyi olacağını anlıyorum. Bunun için üzgünüm, tabii söylemenin bir yararı varsa. Oysa ben Hilary'yi aramıza sokmaya çalışmıyordum. Sadece telefon konuşmasının niçin bu denli uzun sürdüğünü anlatmak için söyledim.»

«Anlıyorum.»

«Yine de hoşuna gitmiyor, değil mi? Hiç telefon etmemiş olmamı isterdin. Hiç de doğru olmazdı bence. Başka kimseyi düşünmemek gibi bir tutumu benimseyemem. Ama rica ederim, artık bunları unutamaz mıyız?»

«Mesele sadece bu değil,» dedim, «Mary, ri-

ca ederim devam etme. Saçmalık ettiğimin farkındaydım. Ama öyle durumlar vardır ki, mantıklı olmak meseleyi çözümlemez.»

«Mesele yalnız bu değil,» diye tekrarladı sözümü. Böylece ipucunu yakalamıştı. «Evet olmadığını biliyordum. Sadece gitmemi Hilary'yi görmemi istemiyorsun. Gitmemi ve bir daha dönmememi istiyorsun. Doğru mu?»

«Bilmiyorum.» Söylediği gerçekti, ama artık ağzından çıkmıştı ya. Şimdi gerçekten böyle olmasını isteyip istemediğimi bilmiyordum. Benim kararım olmasına rağmen bunun değiştirilemez hale getirilmesinden çekiniyordum. «Şimdiki halde durum istediğim gibi değil,» dedim, «biliyorum.»

«Ama istediğin gibiydi biraz önce, değil mi?»

«Öyle görünüyordu.»

«Bildiğime göre hiç bir şey değişmedi. Ama sen, benim hakkımdaki düşüncelerini değiştirdin. Değil mi?»

«Senin hakkındaki düşüncelerimi değil. Hâlâ olağanüstü bir kızsın. Ama sen ve ben, biz, bizim için bu arkadaşlığın sürekli olacağından emin değilim.»

«Bir deneyebilirsin,» dedi. İlk kez sesine bir acılık gelmişti. «Belki de emin olmak için çok erken. Bir fırsat ver.»

Bir çaba harcadım. «Daha da fazlasını hissediyorum,» dedim, «sonu yok.»

«Bir fırsat ver,» diye tekrarladı.

«Birbirimize ne denli bağlanırsak ayrılmamız da o denli güç olur. Şimdi eğlenceli, hoş vakit geçiriyoruz, değil mi? Dün gece öyleydi, ama şimdi daha fazlası oldu. Çünkü durumun aldığı yön ke-

sinlikle doğru olmalı.»

«Evet, öyle» Eğilip içkisini almak için döndü, içkisini bitirdi. Yere bakarak, «İşin gülünç yanı herşeyin bana doğru görünmesi,» dedi.

«Buna ne diyebilirim ki?»

«Hayır, bir şey diyemezsin, değil mi? Haklısın, John. İkimiz için de doğru olmalı.» Ayağa kalktı. Anlamsız bir sesle, «Ben giyineceğim,» diye ekledi.

«Seni arabayla götürürüm tabii,» dedim.

«Gereksiz. Artık fazla yağmur yağmıyor. Beni tren istasyonuna, otobüs durağına, neresi olursa oraya bırakabilirsin?»

Yine bana bakmadan yatakodasına gitti, yine kapıyı kapadı.

Sigara parmaklarımı yakıyordu. Masaya gidip sigarayı söndürdüm ve bu işi sona erdiren sahnenin bir sigara içimlik zamanda olup bitmesine şaştım. Yerden Mary'nin kadehini aldım, sonra küçük bir kadehi konyakla doldurdum.

Yine de her şey pek kolay olmuştu. Mary ağlamamış, bağırıp çağırmamış, bana sarılmaya kalkışmamıştı. Böyle bir durumda çoğu kadının benimsediği davranışların hiç birine kalkışmamıştı. Ama sırf böyle yapmaması her şeyin kolayca sonuca varması, durumu daha da kötüleştiriyordu.

Ama artık her şey bitmişti. Tekrar pencereye gittim, gökyüzü daha da açılmıştı. Galiba rüzgârın çıkması bulutların dağılmasına, parçalanmasına yol açmıştı. Kendimi işkence dolu bir deneyden zaferle çıkmış hissediyordum. Kendimi özgür ve güçlü buluyordum. Haklıydım ve bundan gurur duyuyordum.

Birden, bu gurur ve güçten doğan bir duyguy-

la bir kadınla beraber olmak özlemine kapıldım. Mary ile tekrar sevişeceğimi hesaplamıştım, bedenim hâlâ aynı isteği duyuyordu. Kendi kendime, kadınsız kalmakla davranışımın bedelini ödeyeceğimi söyledim. Oysa böyle söylemenin bir yararı yoktu, beden akıldan geçenleri her zaman kabullenmez, çoğunlukla anlamazlıktan gelmek gibi bir alışkanlığı vardır.

Sonunda Ruth'un partisine gitmenin iyi bir davranış olup olmayacağını düşündüm. Ruth'un amacının ne olduğunu bilmemem güçlük çıkarıyordu. Bunu doğrudan doğruya sormamda hiç bir sakınca yoktu. Ruth böyle şeylere aldırış etmezdi. Oysa adresini bilmeme rağmen bana telefon numarasını vermemişti. Telefon defterimde, böyle durumlarda yararlı olabilecek numaralar vardı. Mary'den sonra büyük bir düşüş olacaktı bu ama güvenilebilirdi. Cumartesi akşamı için bir şeyler düzenlemekte geç kalmıştım oysa. Bileğime baktım, Mary'nin saatimi çıkardığını yatak odasında bir yerde olduğunu hatırladım. Yeniden sinirlendim. Mary'yi suçlayacak şeylere ihtiyaç duyuyordum galiba.

Nedense Mary buradan çıkıp gidinceye kadar böyle şeyleri düşünmek doğru değil gibiydi. Sanki müthiş bir kavga etmişiz, ondan çok nefret ediyormuşum gibi, çıkıp gitmesini bile bekleyememiştim. O gidinceye kadar deney son bulmayacaktı. Bir sigara daha yaktım, giyinirken geçecek birkaç dakikayı beklemeye koyuldum.

Boyanmak için tuvalet masasının önüne oturdum. Sabah boyanmaktan nefret etmiştim, şimdi yüz kat daha nefret ediyordum. Vedalaşma gibi gelmiyordu bana bu pek, ama öyleydi. Elimde ruj olduğu halde öylece oturmuş bakıyor, rujdan nefret ediyordum. Bir kaç haftadan beri parlak kırmızı bir ruj kullanıyordum. Stella'nın fikriydi, ben de ilgisizlikle kabullenmiştim. Fikrini soracak bir erkek arkadaşım yoktu. Bir erkek için olmadıktan sonra bir kadının yüzünün başka türlü boyanmasının ya da saç biçimini değiştirmesinin anlamı yoktu. Bundan fazla zevk de alınmaz elbette. John'un rujumun parlak kırmızısı hakkında ne düşündüğünü merak ettim. Dönüp kendisine sormak için çaresiz bir davranışta bulundum. Oysa John odada değildi, olsaydı da soramazdım.

Parlak kırmızı renge baktıkça gözüme daha bir çirkin görünüyordu. Kötü bir seçim yaptığım meydandaydı. Her zaman kullandığım ruju ne yaptığımı düşündüm. Belki de Stella rengi değiştirmemi istediğinde eski rujum bitmişti, ama sanmam. Evdeki tuvalet masamın, çekmecemin ya da çantamın bir köşesinde olmalıydı. Belki o sıralar kullandığım yanımdaki çantanın içindeydi. Çantayı alıp

karıştırdım. Çantayı karıştırdığım her kere olduğu gibi bir sürü ufak-tefek şeyle karşılaştım: Bir çengelli iğne iki kulüp üye kartı, Arnold için satın aldığım ve ayrılmazdan önce vermeye unuttuğum iki paket pipo temizleyicisi, bir de kimin ve neresinin olduğunu hiç mi hiç bilmediğim anahtar. Sonunda elime bir ruj geçti.

Her zaman kullandığım bu değildi, hiç bilmediğim, ucuz bir şeydi. Belki de aceleyle, çok gerekli olduğu bir sıra almış, sonra da unutmuştum. Rengine baktım şöyle bir, çok sevimsiz, posta kutularının kırmızısındaydı. İki elimde birer ruj olduğu halde öylece oturmuş, bakıyordum. Bir erkekle buluşmak üzere değil, ayrılmak üzere olduğumu biliyordum tabii. Ne sürersem süreyim önemi yoktu, hiç sürmesem de olurdu. Bunu bilmenin yararı da yoktu. John'la beraber olmak, burada kalmaktı görüşüm. Arada seçim yapmak çok önemli bir anlam kazanmıştı. Karar veremiyor bu işi kendi haline de bırakamıyordum.

Bu arada, kafamın başka bir yanıyla ona veda etmeyi düşünüyordum. Tren ya da otobüs gelinceye kadar benimle bekliyecek mi diye merak ettim. Beklememesini diledim ama konuşacak bir konu bulmak güçleşecekti. Sonra nereye gideceğimi düşündüm. Yapılacak başka şey olmadığından eve gitmek, Hilary ile oturmak zorundaydım. Üstelik ona telefonda gelemiyeceğimi, neden gelemiyeceğimi söyledikten sonra ortaya çıkmak pek aptalca bir şey olacaktı.

Sıkıntılı bir gece olacağı da kesindi. Hilary umutlu dönemlerden çok üzüntülü zamanlarda cesaretini toplamayı bilen bir kızdı. Ben de ağlayan sızlayan türden değildim. Aslında ikimiz de sert

bir darbe yemiştik. Stella ile Bill gitmişlerdi. Hilary öyle söylemişti. Demek kaçınılmaz bir durum vardı ortada, atlatılmış iki kız birbirine dayanacaktı. Belki de biraz içecek, yavaş yavaş konuşmaya eninde sonunda da hiç bir şeyin önemi olmadığını söylemeye başlıyacaktık. İşin güç yanı o yere vardıktan, hatta her şeye gülünç bir anlam kazandırdıktan sonra bile içinizin bir yerinde her şeyin gerçekten önemli olduğunu, bir değer taşıdığını hissetmekti.

Hilary ile beraber olmak istemememde başka bir neden daha vardı. Aslında çok yakın iki arkadaş olmamıza rağmen bu gibi şeyleri aynı açıdan görmezdik. İlişkilerinden biri sona erdiğinde Hilary erkeklerin Allahın belâsı yaratıklar olduğu sonucuna varırdı. Bu gerçekten onun en büyük inancıydı. Erkeklere ihtiyacı vardı, onlarla mutlu olabilir, onları mutlu edebilirdi. Ama-bir keresinde bana söylediği gibi-aslında erkeklere boyun eğmek onlara muhtaç olmak istemezdi. Belki bu nedenle evli erkeklerle ilişkiler kurardı. Bu arkadaşlıklar şu ya da bu türden rezaletlerin çıkmasına yol açar, adam ya Hilary'ye ya da karısına karşı kötü davranmak zorunda kalırdı. Şimdiye kadar da kaybeden hep Hilary olmuştu. John onu görse bir erkekle ilk yattığında hoşlanmadığını hemen söylerdi. Anladığıma göre, ırzına geçmek gibi bir şey olmuştu bu ve Hilary'nin ruhunda bir iz bırakmıştı. Bazı üzüntülü anlarımda kızmama rağmen, ben erkeklerin Allahın belâsı yaratıklar olduğunu asla düşünmezdim. Onlara ihtiyaç duymama gelince, bana göre insanın karnı acıkınca yiyecek istemesi kadar olağandı bu. Tek sorun, ne türde yiyecek istediğinizdi. Bir erkek, kendi ilkelerime göre bile, çirkin

davranırsa, hemen onu haklı çıkaracak bir takım özürler bulmaya kalkışırdım. İşte bu yüzden, Hilary'nin John'un ne denli berbat bir kişi olduğundan söz edeceği bir gece geçirmek istemiyordum. Ben öyle hisetmiyor, hatta düşünmüyordum bile. John'un kafası karışıktı benimle ilgili düşüncelerinde son derece hatalıydı. Ama asla Allahın belâsı bir erkek değildi.

Belki de, diye düşündüm, eve gitmem. Kesinlikle farkında olduğum şey bedenimin alev alev yandığıydı. Üç haftadır erkeksizdim, bu benim için oldukça uzun bir süreydi. Normal olarak bir serüvenden öbürüne kolaylıkla atlar ya da bir iki tecrübede bulunurdum. Bunların biri de sürekli arkadaşlığa dönüşürdü. Erkeksiz oluşuma asla kaygılanmam ama benim için doğal bir şey olmadığını da bilirdim. John'la birleştiğimde etkin bir döneme girdim, yanardağlar üzerine bir yazı okuduğumda bu deyime gülmüştüm. Onunla öğleden sonra yatakta yattığım sıra patlamaya hazırlık olsun diye güç toplamış olmalıydım. Ateşin yanışını düzenleyen kapağı kapatmak kolay iş değildi.

Kural olarak bir arkadaşlık yavaş yavaş sona erer. Zaten aylardan beri sürüp geliyordur, ayrıldığımda bu yüzden fazla bir üzüntü duymam. Oysa bu serüven pek az bir şey elde etmemden sonra hemen bitmişti. Kısa sürmesine rağmen bir deneme değil, bir serüven olduğunu kabulleniyordum. Bu yüzden bedenimde oldukça büyük bir sarsıntı yaratmıştı.

Doğal olarak şehirde bana yardım etmeye can atacak bir kaç erkek tanıyordum. Oysa cumartesi gecesi bunlardan birini bulabileceğimden emin değildim. Sonra John'un telefonunu bu amaçla asla

kullanamazdım. Üstelik hangi erkek olsa böyle bir davranış karşısında üzülmekten kendini alamazdı. Bir başka olanak daha vardı: Bir kahveye gidip oturur, yabancı bir erkek tarafından davet edilmeyi beklerdim. Böyle bir şey yapmayı düşünmüyordum tabii. Ama Brian'dan ayrıldıktan sonra bir kere yapmıştım ve hiç beklenmedik bir sonuç vermiş, şaşkın ve dengesiz bir duruma gelmiştim. Karşılaştığım erkek tam ihtiyaç duyduğum kişiydi. Ne usta, ne de şefkatliydi, eski moda tekrarlayıcılardandı. İşini bitirdiğinde, içimde bir manastıra çekilme isteği uyanmıştı. Şimdi hatırladığımdan, aynı tedaviyi yeniden denemeyi düşündüm. Ama bu kez iyileştirici olmayacağını biliyordum. Belki kendimi daha da kötü hissedecektim. Brian'la mutlu olmuştum, ama altı aylık arkadaşlığımız süresince asla ruhumu etkileyecek gücü kendinde bulamamıştı. John'la sevişmemizi hatırlar hatırlamaz, bir başka erkekle yatmak düşüncesine isyan ettim ve yavaş yavaş normal hale dönmekten başka çarem olmadığına karar verdim. Acı çekeceğim kesindi. Hilary'e gidip onun dertleriyle uğraşmaktan başka da yapılacak bir şey yoktu.

Ona olanları anlatmak güç gelecekti bana. Anlatmak zorundaydım. Birbirimize serüvenlerimizi anlatır, erkekleri tartışırdık hep. Ama hep ilişkimiz sona erdikten sonra. Hilary'den olanları en ince ayrıntılarına dek öğrenmeden rahat edemezdim. Telefonda anladığıma göre yine her zamanki şey gelmişti başına. Adamın karısı durumu öğrenmişti ya da bir süreden beri biliyordu ve adama artık bir karar vermesi gerektiğini söylemişti. Adam Hilary'yi karısından daha çok seviyordu ama evi, pazartesinden cumaya kadar süren düzenli yaşan-

tısı onca daha değerliydi. Tekrarlanan tecrübelerine rağmen, Hilary'nin anlamadığı da buydu işte. Evli erkeklerin ruh halini öğrenemiyordu. Bir erkek gelecek yıl oturma odasının duvar kâğıtlarının değiştiremiyeceği, ahududu toplayamıyacağı, komşularını Noel'den sonraki gün içki içmeye davet edemiyeceği korkusuyla karşılaşınca metresine karşı duyduğu bağlılıktan kurtulmayı düşünür. Zaten onu başlangıçtan beri hep metres olarak kabullenmiştir. Ayrılık günü gelip çattığında, Hilary erkeğin ne berbat bir yaratık olduğunu ispatladığını ileri sürer. Oysa erkek, bence yalnızca evli olduğunu ispatlamıştır.

Hilary erkekler hakkında kötü düşünsün ya da düşünmesin, olanların gerçek nedenini anlayabilirdi. John'la benim aramda olanları anlamak o kadar kolay değildi. Sadece olayları anlatabilirdim ama bunlar da mantıksız gelebilir, yanlış düşüncelere saptırabilirdi insanı. Hilary için anlatacaklarım şu anlama gelecekti: John beni partiden almış, evine getirip istediğini elde etmiş, sonra da, herhangi bir Allahın belâsı erkek gibi ama onlardan daha da kısa süre içinde, sepetlemişti. Oysa ben her şeyin bambaşka olduğuna emindim. Ve, garip tir ama, şu son olay da düşüncelerimde yanılmamış olduğumu her şeyden çok onaylıyordu.

İnsan kadınlar üzerine derinden derine ciddi olabilen erkeklere sık sık rastlamaz. Belki böyle birini özellikle istemeniz de gerekmez. Mesele sizin ne kadar ciddi olmak istediğinizdedir. Henüz anlamama rağmen, benim gereksediğim, istediğim şey buydu. Genellikle bir erkek alacağı kadın üzerinde seçeceği iş ya da oturacak bir yer kadar durmaz. İşle ilgili emeklilik durumunu soruşturur

ama kadınla durumunun üç ay sonrasını düşünmez. Bir ev ya da daire kesinlikle uygun olmalıdır. Bir kadında ise öne süreceği engellerden çok ilginç yanlar vardır. Erkekler bunun farkında değildirler ama gerçektir bu. Hilary'nin erkekleri gibi erkeklerin neden daha çok sevdikleri kadına değil de evlerine bağlı oldukları böylece ortaya çıkar.

İşte John'un farklı olduğu nokta buydu: Ondaki güzel ve özel yandı. Benimle, her şeyin kesinlikle uygun geldiğini anladığı zaman arkadaşlığımızı ilerletmek istediğini söylemişti. Sözlerinde içten olduğuna da eminim. Başka kadınlar için de aynı ölçüyü kullandığını hayal edemiyordum. Ben de başka erkekler üzerine bu tür düşüncelere kapılmamıştım. Hepsi iyi hoştu, çünkü biçim vermeye çalıştığımız şey bir yaşam boyu sürecekti. Öyle olmalıydı; olması gerektiğinden eskisinden çok emindim.

Bak, dedim kendi kendime-neredeyse bağıra bağıra söyliyecektim - bak ne yaptı şimdi. Sorunu çok hoşuma giden bir ciddiyetle ve dürüstlükle önüme koymuş ama hatalı bir cevap vermişti. Beni şaşırtmıştı cevabı, hâlâ da şaşkındım. Nasıl böyle davrandığını aklım almıyordu.

Kendi hatam olup olmadığını düşündüm, kısmen benim de hatam olduğunu kabullendim. Elgar meselesiyle yanından ayrılıp telefonla konuşmaya gitmek gibi belirli hataların pek önemi yoktu. Ama ona asla müthiş bir aşk yaratabileceğimizi söylememiştim. Neden söylemediğimi merak ettim: Herhalde onu aceleye getirmek istememiştim. Ama yatakta yatarken böyle bir kaygıya kapılmam gereksizdi. Orada her şey tatlı bir düzen içindeydi. Böyle

bir şey söyleyemiyeceğimi, çünkü benim de kendimden emin olmadığımı anladım. Şimdi emindim ama çok geç kalmıştım.

İşte buradaydım şimdi. Sepetlenmiştim. Ve aşıktım . Bu da henüz alıştığım bir başka sonuçtu. Çok bağlı olmak, ilerde çok tatlı, eğlenceli günler geçirmeyi düşünmek, ya da Danae'nin Zeus üzerine daldığı düş dolu zevk gibi bir şey değildi. Bu çekici ve hayal dolu öykü de öldürücü bir çıkmaz sokak olmuştu, bardağı taşıran son damlaydı. Bundan emindim, çünkü umutlandığım şeydi. Umutlanmaktan kuşkulanmıştım ama beni gerçek kuşkulandıramazdı. Bir başka nitelik, bir başka güçtü bu. Son delil, John'un her şeyinden hoşlanmamdı. Hoşlanmadığım şeyler, öfkesi, surat asmaları ve beni sepetleme biçimiydi. Bunların hepsi de aşktı.

İnsanı alabildiğine çıldırtan şey onun da beni aynı kesinlikle, aynı güçle sevmesiydi. İşte beni bu nedenle sepetliyordu. Belki saçma gelecek ve Hilary böyle bir şeyi asla kabullenmiyecekti ama ben biliyor, anlıyordum. John anlıyamıyorsa bunun sağlam bir nedeni vardı. O umut dolu halimle aşkı aramaya, özel bir şeyler bulmaya kalkışmıştım. John ise bir partiden sonra her zamanki gibi bir ilişki kurmuş bir başka serüven yaşamaktan daha öte bir şey düşünmemişti. Aşık olduğunda bunu anlayacak durumda olmadığından kaçmaya kalkışmıştı. Beni sepetlediği an beni sevdiğini gösterdiği andı. Ben de o an John'u sevdiğimi anlamıştım sevgisini bana gösteriyordu ama kendisi bunun farkında değildi. İşin güç yanı da buydu.

Birlikte elde edeceğimiz şeyin kesinlikle doğru olması gerektiğini anlıyordu da istediği gibi oldu-

gunu anlıyamıyordu. Ya da bir fırsat daha vermesinin doğru olabileceğini düşünemiyordu.

Gitmemi istediğinde bütün bunların gereksiz olduğunu söylediğimi hatırlıyordum. Ama o zaman hatalı tek şeyin Hilary meselesi olduğunu sanıyordum. Meseleyi, İngilizlere özgü bir görüşle, olduğundan hafife almıştım. Ama anlatmak istediğimi tam olarak anlatıyordu. Her şeyi mahvetmesi gereksizdi. Bunu yapmasa ileriye doğru yürürdük, her şey tek kelimeyle harika olurdu.

Oysa geç kalmıştık. Her şeyi böyle derinden derine düşünerek çözümlemek insanı tatmin ediyordu. Belki bir daha sefere öğrendiklerimden yararlanırdım. Oysa hiç mi hiç yararı yoktu bu düşüncelerin, başka bir serüven istemiyordum. John'u seviyordum. Orada yalnız başıma otururken bir çok şeyi aynı anda hissettim. Müthiş mutsuz olduğuma hiç kuşku yoktu. Ama garip bir şekilde mutluydum da olağanüstü bir şekilde aşıktım çünkü. John da aşıktı. Gerçi bu aşk gereken ilgiyi görmemişti ama hep içimde yaşayacaktı. Çok kesinlikle, derinden derine hissettiğim şey huzursuzluktu, huzursuzluk ve umduğumu bulamamak. Bu öylesine müthiş bir acı, öylesine müthiş bir kayıptı ki.

Yapılacak en uygun şey, diye kendi kendimi inandırmaya çalıştım, yeniden burada kalabilmenin yollarını araştırmak, durumu yeniden yoluna koymaktı. Bir şeyden hemen vazgeçmek, yenilgiyi kabullenmek kişiliğime hiç de uygun değildi. Ama bu meselede hiç umut göremiyordum. Eğer kendisini bir parça tanıyabildiysem, John, gerçek duygularını kendi kendine anlamak isteyen bir erkekti. Zaten ben de öyle olmasını istiyordum, başka

türlüsü doğru değildi. Karşı koyabilir, dokunaklı dokunaklı yalvarabilir, ya da baştan çıkarıcı şeyler yapabilirdim. Ama hiç birinin yararı dokunmazdı. Ne söylersem söyleyeyim önemi yoktu. Onu birlikte çok güzel yaşayabileceğimize, ya da kendisini sevdiğime inandırmaya kalkışmam boşunaydı. Asıl önemlisi John'un beni sevdiğini gerçekten sevdiğini anlamasıydı ve kendi kendisi anlamadığı, anlayamıyacağı sürece, başka birinin konuşması, söylemesi gereksizdi. Bir yararı dokunamazdı. Bana gitmemi söylediğinde bütün bunları kendiliğimden anlamış olmalıydım. Hiç karşı koymamamın nedeni sadece çok şaşırmış olmam değildi. Gerçek neden yukarıda sözünü ettiklerimdi.

Şimdi tek yol onu kendi haline bırakmak, bana kendi isteğiyle gelmesini beklemekti. Gerçekten çıkıp gittiğim zaman bu fırsatı elde edecektim, Kapıda, arabada, ya da istasyonda kendine gelebilirdi. Ben çıkıp gittikten sonra bile hatasını anlıyabilirdi. Bu pek zayıf bir umuttu. Her şey bana burada, aralıksız bir zamanın ve değişmeyen bir yerin sessiz etkisi altında birlikte yaşadığımız bu kulede olacak gibi gelmişti. Olayların aldığı bu tehlikeli durumda kuleye her zamankinden çok ihtiyaç duyuyorduk. Yine de benim burada olmamam etkisini gösterir, işler yoluna girebilirdi. Hiç olmazsa, beni nerede bulabileceğini bildirmemek aptallık olurdu. Bir kurşun kalem ya da dolma kalem bulabilmek için çantamı karıştırdım ama bulamadım. O zaman rujumla, koca harflerle, «Mary» ve telefon numaramı yazdım. Kutunun en üstündeki mektubu kullanmıştım bu iş için. Hayat sigortası zarfıydı ve üzerinde bol bol boş yer vardı.

Ondan sonra artık gerçekten gitmem gerekti-

ğini hatırlattım kendi kendime. İşi ağırdan almak gereksizdi, belki bana daha da zararı dokunurdu. Yeniden yüzümü boyamaya koyuldum. Ruj sürüp sürmemeye hâlâ karar vermemiş ve parlak kırmızı ruju bırakıp ötekini almıştım elime. Ama ruja yeniden bakınca bana öylesine bayağı göründü ki durakladım. John kapıyı açtığında felce uğramış gibi, aynanın önünde öylece oturuyordum. Aynada onun bir kaç adım attığını, sonra durduğunu gördüm.

«Bir şeyin yok ya Mary?» diye sordu.

«Yo, iyiyim,» dedim, «Neden sordun?»

«Hiç bir ses duymadım. Bayıldın mı bir şey mi oldu diye merak ettim.»

«Ben hiç bayılmam,» dedim oldukça gururlu bir tavırla. Cesareti kırılır gibi oldu. Düşündüğünü görüyordum. Aklıma gülünç gerçeği söylemekten başka şey gelmiyordu. «Rujlardan hangisini süreyim diye düşünüyordum. Bir türlü karar veremedim.»

Daha yaklaştı, ama çok değil. «Bakayım,» dedi. Herhalde soğukkanlı ve uygarca davranmamız gerektiğine karar vermiştim. Ona bakmak için döndüm, ve rujları gösterdim.

«Benim fikrimi sorarsan,» dedi, «rujsuz daha güzelsin.»

«Ben de aynı şeyi düşünüyordum.» İki ruju da çantama attım ve şimdi ne yapmam gerektiğini düşündüm. Durum böyle olunca, saç fırçasını kullanmak işime gelmiyordu, hele John yanımda olunca. Ruj sürmeyeceğime göre gözlerimi kesinlikle boyamam gerekiyordu ama bir türlü harekete geçemiyordum. Birbirimizin yüzüne doğrudan doğruya bakmıyorduk, zaten duruş şeklimiz de imkân

vermiyordu buna. Ama birbirimizi görüyorduk.

«Hava açıyor gibi,» dedi John. Bakmak için pencereden yana döndüm. Bakacak bir şey bulduğuma sevinmiştim. Kara bulut kümeleri, kendilerini bir arada tutan neden kaybolduğu zaman birbirinden ayrılan insanlar gibi, dağılıyordu. Hava düzeliyordu, gökyüzündeki ışıklı parçalar çoğalmıştı. Ama bana hüzün dolu bir görünüm gibi geldi. Bir bitiş, bir parçalanmaydı.

«Bu akşam ne yapacaksın?» diye sordum.

«Hiç düşünmedim. Saat kaç?» Saatin nerede olduğunu hatırladı ve o yana baktı. Gidip saatini almış olduğunu sanıyordum ama almamıştı. Belki de umut verici bir işaretti bu. Birlikte geçirdiğimiz en güzel zamanı hatırlatan saati oradan almakta isteksizlik göstermişti, ya da ben gidinceye kadar orada kalmasının daha uygun olacağını düşünmüştü. «Önemi yok,» dedi sadece.

«Geç kaldığım için özür dilerim,» dedim, «rujların rengine takılıp kaldım. Nedenini bilmiyorum.»

Hâlâ saatin durduğu yere bakıyordu. Sözlerimi duymadığını, ya da sudan özürümü anlamazlıktan geldiğini düşündüm. Ama birdenbire «Kalleş biri olduğumu düşünüyor musun?» diye sordu.

«Hayır,» dedim, «sen kalleş değilsin.»

«Kalleşçe bir şey bu yaptığım. Farkındayım.»

«Öyle mi? Beni gece evine alıp da sabah salıvermeni pek çok kişi daha kalleşçe bir davranış sayardı.»

«Bu da bir fikir,» dedi. Gülümser gibi oldu ama beceremedi. Yine sessizlik oldu. Sonra, olduk-

ça sert bir tavırla. «Bu denli anlayışlı davranmasan kendimi daha iyi hissederdim,» dedi.

«Hiç de anlayışlı davranmıyorum,» diye cevap verdim, «hatta böyle bir şeye kalkışmıyorum bile. Ne yaptığımı ben de bilmiyorum. Hiç bir şey hissetmediğimin farkındayım. Hissetseydim dayanamazdım.»

«Ayrılmaya daha sonra karar verseydik bundan kötü olurdu. Bunu sen de söyledin.»

«A, elbette.» Artık her şeyin gerçekten bittiği kanısındaydım, öyle görünüyordu. Her şeyi bir düş olarak görmenin en güzel çare olacağını düşündüm. Bir efsaneyi canlandırmak için hayattan bir gün alınmıştı. «Belki de kuledeki kızın başına da aynı şey geldi,» dedim, «bittiğinde, gerçekten bitmişti. Dayanması gerekiyordu. Belki de kulede yapayalnız kalmak çekilip gitmekten daha da feciydi.»

Odanın içinde gelişi güzel bir kaç adım attı. Pencerenin önünde durdu. «Efsaneye gelince,» dedi, «beraber oluşumuz, beraber olacakmış gibi görünmemiz bile gerçek değil miydi?»

«Hayır, değildi,» dedim kesinlikle, «gerçekten öyle görünüyordu bazan ama sadece görünüyordu işte. Durumu kolaylaştırmak için ben de kendi kendime aynı şeyi söylüyordum. Ama doğrusunu istersen, benim için şimdiye kadar gerçek olan tek şeydi.»

«Benim için de. Bunu söylemek zorundayım. Mary. Gerçek olduğu için doğruydu. Doğru olduğunu umuyorum.»

«Bundan söz etmiyelim artık. Durumu daha da kötüleştirmiyelim. Madem arkadaşlığımızı yü-

rütmiyeceğiz, ne kadar anlaştığımız ya da anlaşmadığımız üzerinde durmak gereksiz.»

Bazan öyledir ki insan doğru olanı hiç düşünmeden, plânlamadan yapar, John hiç bir tepki göstermedi, pencereden dışarı bakmaya devam ediyordu. Belki yine sözlerimi duymamıştı. Ama söylediklerimin içine işlediğini biliyordum. Yavaş yavaş, yalnız ne kadar yaklaştığımızı değil, hâlâ ne kadar yakın olduğumuzu da hissediyordu.

Birden pencere pervazına yumruğunu indirdi. «Gitmeni istemiyorum.» dedi. Sesi çatlaktı, sözcükler kendi yarattığı engeli aşarak çıkıyordu. «Mary, gitmeni hiç mi hiç istemiyorum.»

John, seni seviyorum, sen de beni seviyorsun, her şey yolunda, harika olacak. Bunların hiç birini söylemedim. Söylemek için içim gidiyordu ama onun söylemesi gerekliydi. Sessiz, hareketsiz kaldım. Yerimden sıçramamak için oturduğum sandalyenin kenarlarına yapışmıştım. «Bu sana bağlı, değil mi?»

Yelkenleri suya hemencecik indirmedi elbette. Böyle bir şey yalnız filimlerde olur. Kendini toparlamak için bütün gücünü harcadığını görüyordum. Hâlâ bir hata yaparım diye korkuyordu. Ama artık hatanın ne olacağını bilmiyordu. Böylece yapabileceği tek şeyi yaptı: Zaman kazanmaya çalıştı.

«Biliyorum sandımdı,» dedi, «karar vermiş gibiydim. Yeniden düşünmem gerek. Sen de düşünmelisin. Çünkü her şey şu ya da bu şekilde doğru olmalı. Neyin doğru olduğuna karar verinceye kadar bir parça daha kalır mısın?»

«Kalırım, tabii,» dedi, «kalırım. Ama hiç bir söz vermiyorum».

Birbirimize yıllardan beri ilk kez bakıyormuşuz gibi baktık. Kahkahalarla gülmemek için kendimi güç tuttum. Olanlardan sonra belki de bir sinir nöbetine tutulmak üzereydim ama durum oldukça gülünçtü. Saçma bir davranışta bulunmadığım sürece her şeyin yoluna girdiğine emindim. Ama John'a hiç bir şey belli etmemeliydim. Beklemek, aşkımı ve sevincimi saklamak zorundaydım.

John'un kafasında döndürüp durduğu kaçınılmaz düşüncenin, tecrübe devresinde ne yapacağımız sorusu olduğunu biliyordum. Bir kez boşansak rahatlayacaktık, yapacağımız şey konusunda fazla bir kuşku kalmıyordu. O an ikimiz de alev alev yanıyor olmalıydık.

Zaten bu konuda kendimizi tutmamız gerekiyordu ya. Birer kadeh içki daha içebilir, oturup konuşabilirdik. Ama konuşmak bizi hiç bir yere götürmezdi. Çünkü John, benim etkim olmadan kendi benliği üzerinde çalışacak zaman istiyordu. Tam, bir plâk çalabileceğimizi söyleyeceğim sıra, «Akşam yemeğini burada yeriz,» dedi.

Aç değildim, ama bundan daha uygun bir çözüm yolu da olamazdı. «Öyle yapalım», dedim.

Mutfağa geçtik. «Ne yemek istiyorsun?» diye sordu.

«Fazla bir şey yemek istemiyorum,» dedim, «yine uykum gelir». Bunu söyleyince, istemiyerek ne demek istediğimi anladım. John'un sinirlenmesinden korktum. Yeniden kazandığım güveni ortaya vuran böyle bir uyarma John'u benden uzaklaştıracak tek neden olabilirdi. Onun için, «Önümde yolculuk yapma olanağı hâlâ var,» diye ekledim.

«Balık var,» dedi.

«İyi olur.»

Balığı pişirmeyi bana bırakacak mı diye merak ettim. Mutfakta ikimizin varlığını da gerektirecek kadar iş yoktu. Ama mutfağı yönetimim altına almam hâlâ kararlaştırılmamış şeyle ilgili olacağından hiç bir teklifte bulunmadım.

Talihim yolunda gitti John'un bu saatte yapması gereken başka bir işi çıktı. «Yemeği sen hazırlamak ister misin?» diye sordu, «ben yemekten önce hep banyo yaparım.»

«Evet, hazırlarım.»

«Pekalâ. Ben gecikmem.»

Banyoya giderken saatime baktım. Altıyı yirmi geçiyordu akşam yemeği için gülünç bir saatti. Zaten hiç aç değildim. Ama karşılıklı oturup tırnaklarımızı yememek için aklıma gelebilen tek çareydi. Banyo yapmanın da yararı dokunurdu hiç olmazsa bana. Günün nasıl bir gün olduğu düşünülürse geride daha bir hayli zamanın bulunması hayret vericiydi.

Saatimi yerden almadım. Banyoda saat takamazdım zaten. Bileğimde olmadığı zaman konulabileceği uygun bir yer vardı elbette. Yatağın öteki yanındaki küçük taburenin üzerine koyardım. Ama saati yere bırakmak tam Mary'ye uygun bir davranıştı. Rahatlığı ve ilgisizliği birleştiren özel, gelişigüzel bir güven duygusuna sahipti. Yerde duran bir saat şifremizin, bir kadınla bir erkeğin beraberken yarattıkları şifrenin bir parçası olabilirdi. Saati yerden alırsam her şey sona erer gibi garip bir kör inanca kapıldım.

Mektuplarımdan birinin üzerine telefon numarasını yazmış olduğunu gördüm. Gerçekten gitmeye hazırlandığı belliydi. Öylesine yürekli davranmıştı ki gideceğine pek inanmadığını sanmıştım. Ama telefon numarasını yazıp bırakması tersini

gösteriyordu. Numarayı rujuyla yazmıştı, ona hiç yakışmayan duygusal bir davranıştı bu. Telefon numarasını saklamamaya karar verdim. Şimdi karar vermem ve bunu kesinleştirmem gerektiğine her şeyden çok inanıyordum. Geride bir şeyler kalırsa kararımdan cayacağımı biliyordum. Örneğin, Mary'yi eve yollamak ve yarın telefon edeceğimi söylemek gibi. Telefon numarasını bilmek bile işkenceyi uzatmaktan başka işe yaramıyacaktı. Kendimi bütün bir pazar günü boyunca telefon başında oturmuş numarayı çevirip çevirmemeyi düşünür gibi hayal edebiliyordum. Çakmağımı çıkarıp mektubu yaktım. Neyse ki mektup hayat sigortamı arttırmak için yazılmış bir bildiriydi. Bense gerekeni yapmıştım.

Kararan kâğıt parçaları yerlere yayıldı, bir kül tablası alıp hepsini topladım. Bunu yaparken telefon numarasının, tıpkı Ruth'un adresi gibi, beynime kazılmış olduğunu gördüm. Belleğim böyle şeyleri, genellikle yararlı olan ama bazan da insanı güç durumda bırakan bir çabuklukla kapar. Yine de elimden geleni yapmıştım.

Banyonun musluklarını açıp soyundum. Banyonun dolmasını beklerken aynada kendime baktım, yine tiksintiyle. Benimki de dahil, erkek bedeninde neyin çekici olduğunu bir türlü anlıyamamıştım. Kadınlar anlatmaya çalışmışlardı. Gerçi heyecanlarında inandırıcı olabilmişlerdi ama sözle anlatmayı becerememişlerdi. Estetik yönden erkek bedeni benim için kadınınkinden çok daha az ilginç görünür. Pek çok kadın yazar bulunmasına karşılık kadın ressamların azlığı beni şaşırtmaz. Kadın ressamlar çoğunlukla çıplak erkek resimleri değil de soyut ya da manzara tabloları yaparlar.

Kitaplarda kadınlar, erkeklerin en güzel yanlarının dümdüz karınları olduğunu söylerler. Hiç anlamam bunu. İstediğim gibi yiyip içmeme rağmen beli asla kalınlaşmayan erkeklerdenim galiba. Bu da hatlarımı ancak bir tahta parçası kadar ilginç yapıyor. Bu tip kadınlar vardır ama erkeklerden daha azdır. Fidan gibi, diye tanımlayacağınız kızlar görürsünüz; ama incelikleri giysilerinden ötürüdür. Soyunduklarında, hemen hemen daima önlerinde küçük, düzgün bir kabarıklık ortaya çıkar. Diğer kabarıklıkların bir devamı olduğundan benim hoşuma gider. Eskilerin ince belleri, Çinlilerin küçükten ayaklarını bağlamaları gibi, yersiz bir zevkti. Mary, diye düşündüm, bir parça daha kilo almalı; kilo alma eğilimi de vardı. Beş yıla varmadan tombul bir kadın olacağı belliydi. Düşüncemin bu noktasında kendime geldim, beş yıla kadar Mary'nin nasıl olacağını düşünmek üstüme vazife değildi.

Hoşuma gitmeyen özelliklerimden biri de rengimdi. Çok bunaldığım yazın ilk sıcak günlerinden birinde bir kaç kere denize girmiş ve sonunda da tütsülenmiş balık rengini almıştım. Mary'nin nasıl böylesine güzel bir beyazlıkta kalabildiğini aklım almıyordu. Kadınların erkeklerden daha açık renk olduklarını kabul etsek bile Mary'nin beyazlığı olağanüstüydü. Omuzlarının ne kadar güzel olduğunu herhalde biliyor, belki de kolsuz giysilerini yalnız geceleri giyiyordu. Şöyle bir düşününce, son günlerde kadınların eskisinden daha beyaz göründüklerini hatırladım. Belki gelişi güzel örnekler seçerek genelleme yapıyordum; belki de yazlar gerektiği kadar sıcak değildi. Belki bütün bunlar modaydı, güneş yanığı modasına tepkiydi. Bence be-

yaz kadınlar beyaz kalmalı. Aslında renk önemli değildir. Bir keresinde Hintli bir kızla kısa süren bir arkadaşlığım olmuştu, kız çok güzeldi. Her neyse, beyazlık Mary'nin sahip olduğu güzel şeylerden biriydi.

Şimdi gözlerimin önünde, tümüyle ortaya koyduğu çıplak güzelliği ilk kez gördüğüm gibi, gerçekteki kadar heyecan verici ve varlığını hissettirici bir şekilde canlanıyordu. O anı hatırladım -on sekiz saat kadar önceydi galiba- ve yeniden yaşar gibi oldum. Giysilerini çıkarışında, yere bırakışında, yatağın içine kayar gibi girip çarşafları ve yatak örtüsünü tekmeleyerek açışında yine o aynı rahatlık ve kayıtsızlık vardı. Benden daha çabuk davranmıştı; pantolonumu katlamaya bile zaman bulamamıştım. Daha sonra, Mary yıkanmaya gittiğinde yapmıştım bu işi. Başımı kaldırıp Mary'nın, karyolanın başucundaki lâmbanın halka şeklindeki ışığında, beyaz çarşaflar üzerinde bembeyaz yattığını gördüğümde hâlâ pabucumun düğümlenen bağını çözmeye çalışıyordum. Ellerini başının gerisinde kavuşturmuştu. Hazırım der gibilerden, ama sabırsızlıkla değil, böyle bir durumda pek az kadının başarabileceği, hem duygu yönünden zengin, hem de sakin bir şekilde gülümsemişti. Bir erkeğin göreceği şeye kendini inandırmak için yarı kaygılı, yarı sevinçli göründüğü bir an daima vardır. O an da Mary bana ilk zevki ve ilk inancı vermişti. Ulu Tanrım, ne kadar güzelsin, değil mi? dediğimi hatırlıyorum. Sözcükler bundan daha yerinde kullanılamazdı. Vücuduna beni kabullenecek bir şekil vermek için hafifçe kımıldadı ve gülümsemesini sürdürdü.

Şimdi o anının heyecanını yeniden yaşarken,

bunu bir kez daha gerçekleştirmek olanaksız gibi görünüyordu. Banyo kapısının tokmağını, belirli bir düşünceyle değil, ama ona çırılçıplak koşmak için duyduğum şiddetli içgüdüyle tuttum. İçgüdü güçlü olduğu kadar derindi de. Yine de hayatımı mahkûm edecek, yeteri kadar sağlam bir neden olarak kabullenemedim bu içgüdüyü. Alnımı kapıya dayayarak kendime hakim olmayı başardım.

Banyonun istediğimden daha çok suyla dolmasına sebep olmuştum. Üstelik suyun beni fazla gevşetecek kadar sıcak olmasını da istemiyordum. Yine de buhar ve sıcak sudan oluşan rahatlığın içinde daldım. Kesinlikle söyliyemiyeceğim bir süre gevşemiş ve hemen hemen kendimden geçmiş bir halde yattım. Arzu dalgaları geri çekildi, krizin yarattığı acı keskinliğini yitirdi. Ama acıyla beraber duyduğum gurur da kayboldu. Artık kendimi güçlü ve özgür hissetmiyor, kararımı yenilesem bile tekrar hissedebileceğimi de hayal edemiyordum. Olgu bitmek şöyle dursun, daha da güçleşmişti. Doğru karar verip vermediğime emin olabileceğimden umudu kesmiştim. Önümde sadece şaşkınlık, tükeniş ve pişmanlık var gibiydi.

Doğrulup oturdum. Bir parça güç kazanmak ve mümkünse daha bir açıklıkla düşünmek için suyun bir azını akıttım. Tartışmalarımızı bir sıraya koymaya çalıştım. Hiç biri de eskisi kadar açık ve inandırıcı değildi. Üstelik çok önemli bir noktayı unutmuşum gibi bir duyguya kapılmıştım. Evet, düşünme yeteneğini yitirdiğim doğruydu. Karar veremiyor ya da geçerli ve inandırıcı bir karara varamıyordum. Kendime olan bunca güveni yitirdikten sonra, kendi kendime, insanın gerçekten değeri olan bir yargıya varıp varamıyacağını düşün-

meye koyuldum. Bir olgu fazla bir şey gerektirmediği zaman karar vermek yeterince kolaydır. Bir şeye başlamaya karar vermek, özelliğini yitirmeye, bazı anlaşmazlıklar alınan zevki bozmaya, ya da bir takım sakıncalar sağlanan kazançtan daha ağır basmaya başladığında sona erdirmekten kolaydır. En iyisi kararı karşılıklı, birlikte vermekti. Böyle bir davranış sık sık mümkündür. Ama bir kadın bana arkadaşlığımızı günlük bir şey olarak kabullendiğini söylese kararını kabullenirdim. Böyle bir kararı kadın kabul etmek zorundaydı. Ağlamalar, sızlamalar olabilirdi ama, karara sadık kalınırdı. Yine de, geçmişi düşünürken, yöntemin ancak durumda bir zorlama olduğu zaman yürürlüğe girebileceğini itiraf etmek zorunda kaldım. Ruth konusunda, kuralların hiç önemi yoktu. Aslında birkaç kez ayrılmaya karar vermiş, ama ayrılamamıştık. Sonunda hiç bir karar vermeden ayrıldık. Aslında Ruth'la yaşamaya karar verdiğimi de hatırlamıyordum. Ama Ruth'la beraber olmak, Ruth'dan ayrılmak beni yaşantım boyunca hiç bir şeyin etkilemediği kadar etkilemiştir. Bugüne gelinceye kadar tabii. Bu olayda kararlar birer kuruntudan başka şey değildi. En gereksendiği bir zamanda elde edilemiyordu.

Tümüyle yeni bir keşif değildi bu ama karşı koyduğum bir düşünceydi. Ben, 'bir anlamı yok ama elimde değil,' şeklinde konuşanlardan daima nefret etmişimdir. Böyle düşünmeye başlayınca, çılgın bir bakire, ya da üç çocuklu bir anneyle bilinen en feci ilişkiyi doğru ve yerinde bulursunuz. Ne de olsa bir milyon kazanmaya ya da başbakan olmaya karar vermedikçe hayatta uygun bir zamanda uygun bir kadınla beraber olmaktan daha önemli şey yoktur. Bu konuda yerinde bir karara

varamıyorsanız, sonuçları üzerinde yakınmaya hakkınız yoktur.

Kuram buydu işte; kendi kendime bunu hatırlatıyordum ama yararı olmuyordu. Kuramı haklı çıkartacak şekilde davranmak güç değildi, asıl mesele bunun yersiz görünmeye başlamasıydı. Kuram bir yere gelince saf dışı bırakılmıştı. Ne kadar çok düşünmeye çalışsam o kadar umutsuz oluyor, kaçınılmaz gerçeğin güçlü ışığın altında önemi daha da azalıyordu.

Gerçek Mary'den vazgeçemememdi. Bununla ne demek istediğimi kesinlikle açıklayamaz, kendimi öldüreceğimi ya da aklımı kaçıracağımı hayal edemezdim. Ama büyük bir kesinlikle ondan ayrılamıyacağımı hissediyordum. Bu duygunun karşısında mantık, tartışma ve kuram güçsüz kalıyordu. Artık duygularımın ne yönde olduğunu anlamıştım ya, her şey yoluna girdi ve çözümlendi. Bu şekilde çözümlemenin yalın sadeliği insanı bir bakıma küçük düşürüyordu, ama bir karar sayılmasa da çözüm yoluydu. Kendimi bu çözümlemeye kaptırır kaptırmaz rahatlık, huzur, daha yüce ve gerçek anlamda bir özgürlükle dolduğumu hissettim. Duygularımın doğru yolda olduğunu da biliyordum. Dünyanın tüm zekâsı ve anlayışıyla da düşünsem varacağım yer bu noktaydı; biliyordum.

Mary'nin şu deyimi kullandığını hatırladım: Dayanamazdım, demişti. Ayrılışa yalnız duygularını dondurarak dayanabilirdi. İkimiz de bunu yapmıştık. Ben oturma odasında, Mary yatak odasında, öylece kalakalmıştık. Tıpkı Madam Tussaud'nun tablosundaki, önemli bir davranışın ucunda hareketsiz kalan balmumumundan heykeller gibiy-

dik. Ben düşünemiyor, Mary de harekete geçemiyordu. Elbisesini giyerek evden çıkıp gidemiyordu. Hatta kendini toplayıp rujunu bile süremiyordu. Bana zaman kazandırmıştı ama plânla davranmıyor ve gerçeğin yardımıyla umut etmeye devam ediyordu.

Ben ona nasıl ihtiyaç duyduğumu düşündüğüm sürece, o da bana ne denli ihtiyaç duyduğunu anlamış olacaktı. Belki de bu ihtiyaç daha önce, kaygılandığım iyiliğinden ya da daima vermeye yönelen yaradılışından doğmuş olabilirdi. Ama hepsi bu kadarla kalsaydı, Mary hayal kırıklığıyla, hatta acı çekerek beni terkederdi ama asla dayanamıyacağını hissetmezdi. Onun için bu korkudan da kurtulmuştum. O bana ihtiyaç duymadığı halde, ona ihtiyaç duymaktan korkmuştum. Artık Mary'nin ne istediğini bildiğimden, kendiminkinden korkmuyordum.

Gerçekten bir zorunluluk doğuyordu. Benim için gerçek durum bütün bunları kabullenmeye hazır olup olmadığımdı. Bana ne kadar ihtiyaç duyduğu şimdi bana olan duyguları benim ona karşı duyduklarıma ve verdiklerime dayanıyordu. Çoğu kere kadınlara fazla bir şey vermemiştim. Yatakta geçirilen güzel bir zaman, evde kaldıkları sürece rahatlarını sağlamak, nazik davranmak, yaşantılarının öteki yönü üzerine meraklı sorular sormamak, bu kadardı. Daha fazlasını da istemezlerdi; isteseler bile bunun bir insanın onları feci şekilde aldatması, asla veremiyeceği bir şeyi verebilirmiş gibi göstermesi olduğuna inandırırdım. Mary bundan fazlasını, çok fazlasını isteyecekti. Ama isteyeceği şey onun hakkı olacaktı; istediğini yerine getirmek de bana büyük zevk verecekti. Demek bu sorunu da çözümlemiştim.

Aslında birbirimize, bir arkadaşlığın tüm süresi boyunca olmayı ya da vermeyi kararlaştırdığımızdan daha fazlasını vermiştik. Aramızda, o sıra sakınmama rağmen, kabullendiğim derin ve bağlayıcı bir şey olmuştu. Mary'nin uykusundan uyandığı öğleden sonra olmuştu, bunu şaşırtıcı olduğu kadar inandırıcı da yapan şey, erkeklerin kadınlardan söz ettikleri zaman söyledikleri şeye 'oldu,' diyememdi. Yalnız mutlu olmuştuk; Ruth ya da bir başka kadınla olduğumdan çok daha mutlu olmuştum. Yine öyle mutlu olabilirdik; hem de sık sık.

Her şeye rağmen işin en güzel yanı bu değildi. Mutluluğumuzu bildiğim ya da hayal ettiğim her şeyin ötesinde büyütebilir, yüceltebilirdik. Birden hissettiğim gibi, mutluluğumuzun sınırı olmazdı. Birlikte elde edeceğimiz şeyin kesinlikle doğru olması gerektiğini söylediğimde düşüncelerimi yeterince anlatamamıştım. Şimdilik, ilk günler için yeterliydi ama, asla bağlanamazdı, olgunlaştırılamazdı. Çünkü hiç durmadan büyüyecekti. Mary bunu başlangıçtan beri biliyordu, anlamıştı sanırım. Büyüyüp olgunlaşan şeyi sınıflandırmayı, ya da tanımlamayı istememişti. O zaman sınırlanmış olacaktı. Oysa Mary sınırsızlığa inanıyor, hiç değilse umuyordu sınırsızlığı; bu inancına ben de katılıyorum.

Yeni keşfettiğim gerçeğin bir yanı daha vardı: Birbirimize, bilinen tüm olanakları ve olguları geride bırakacak bir şekilde yakınlaşmıştık. Yakınlığımız da gelişecek, gelişmesi sınırsız olacaktı. Özgürlüğümü sürdürmek için kaygılandığım zamandan beri -çok zaman önce değil- bir çeşit engeli aşmış gibiydim. Değiştiğimi, başka bir kişi

olduğumu hissediyordum: Artık eski çekingen kişiliğine değer vermeyen, tersine ondan kurtulmaya çalışan biriydim. Bağımsız bir insan olmuşumdur hep, bazen Ruth'la olduğu gibi, bir başkasına çok yakınlaşmışımdır ama asla beni ondan ayıran son tabakadan kendimi kurtaramamışımdır. İnce bir tabakaydı belki bu, ama son derece gerekliydi. Şimdi, değişliklik olduğundan beri, Mary'den ayrı bir kişi olamıyordum .Dostların bazı çiftlerden bir tek kişi gibi söz etmeleri beni sık sık eğlendirmiştir. Artık biz de öyleydik. John ile Mary olacaktık artık.

İşte ondan ayrılmayı güçleştiren, neredeyse imkânsızlaştıran şey buydu elbette. Benliğimin bir parçasını parçalaya parçalaya ayırmak gibi bir şey olacaktı. Daha çok şimdi ortaya çıkan John ile Mary'den ayırmak acı olacaktı. Başka herhangi bir ilişkimde, ta ilkinden beri, daima kafamın bir köşesinde bunun de bir gün sona ereceği düşüncesi olurdu. Bu düşünce beni genellikle üzerdi. Yine de ayrılık zamanı geldiğinde duygularım birbirine karışırdı. Üzülürdüm; bazan da çok. Ama ferahlardım da. Gelecekteki değişikliği araştırmayı, bulmayı ve her keresinde şaşırtıcı bir şekilde başka olan bilinen zevki yaşamayı umutla beklerdim. Yalnız olmanın yarattığı boşluk duygusu, açlığın verdiği nefis bir yemeği gerekseyen keskin ve kamçılayıcı yoksunluğa benziyordu. Oysa şimdi tam bir kesinlikle ve hiç pişmanlık duymadan artık asla böyle olmayacağını biliyordum. Geçmişte, bir arkadaşlık sona erdiğinde, ötekinin daha iyi olacağı umudu vardı. Mary'den ayrılırsam gelecekte, aramızdaki ilişkiye eşit bir şey asla olamazdı. Onun için sona ermemeliydi. Gelecekte,

aşkımız büyüdükçe, bu karar tekrar tekrar sağlamlaştırılmalıydı. Benliğimizi birbirinden ayırmak ilk kez sevişti̇ğimizde mümkün olmadıysa bir daha asla olamazdı. Onun için ilişkimiz sürekliydi. Ve aklıma bunu ilân etmenin, kutlamanın bir yolu olabileceği geldi.

Banyodan çıkıp kurulanmaya başladım. Yapışkan sıcaklıktan kurtulunca kendimi yeniden güçlü ve tazelenmiş hissettim Kararsızlığımdan sıyrılınca yorgunluğum da geçmişti; gücüm geri gelmiş, bulduğum gerçeğin eşsiz ve kaçınılmaz anlamı içinde bir istek doğmuştu. Sonra aklıma hâlâ bekleyen Mary geldi. Kuşkuyla beklediğini düşünmüyordum bile. Gerçeği benden daha önce, daha istekle bulduğu ve benim de şimdiye dek her şeyi anlamış olduğumu umduğuna emindim. Yine de beni bekliyordu. Ben de onu bekliyordum. Gerçeği tam ve olanca genişliğiyle anladığından yeterince emin olamazdım. Beraberliğimizi güvenle sürdürmek için ona birlikte sarılmamız gerekiyordu.

Sırtımı kurularken durup Mary'ye ne söylemem gerektiğini düşündüm. Derinden derine hissettiğim bir duyguyla, sözcüklerin gerekli olmadığını biliyordum. Ya da hiç bir sözcük gerektiğince yeterli değildi. Kesin ve gerçek olduğundan en iyisi o eski, çirkin deyimdi. Zaten gerçek olmadığı zaman deyim çirkinlik kazanıyordu.

Mary'ye aşıktım: Kapılmamıştım, tahrik edilmemiştim, aklım takılmamıştı. Sadece aşıktım Aşık olduğumu -kendiliğimden, Mary'nin dediği gibi gereksizce- ancak bir daha onu görmemek olanağıyla karşılaşınca anlamam garip olduğu kadar akla yakındı da. Aşık olmasaydım böyle davran-

mazdım. Sevgim, olağan herhangi bir nedenden ötürü yıkıcı olmaktan çok hep umut vermişti. Ama aşık olunca, aşktan başka bir yolda yürümeyi beceremediğimi biliyordum. Sadece bir yerde hatalı bir şey olduğunu biliyor bunun ne olduğunu çıkartamıyordum. Bunu anlatmayı başarıp başaramıyacağımı düşündüm, ama gereksizdi. Mary her şeyi biliyordu. Onu ne zamandan beri sevdiğimi de merak ettim. Bize haftalar gibi gelecek olan bir kaç saatten beri seviyor olmalıydım.

Tabii benim sözlüğümde aşkın sınırlı ya da gelişi güzel bir anlama gelmediğini anlıyacaktı Mary. Küçük gördüğüm erkeklerden bir çeşidi de, hoşuna giden her kadına aşık olduğunu söyleyenlerdir. Eğer bir erkek her keresinde gerçekten aşık olduğuna inanıyorsa, durum daha da kötüleşir. O zaman aşkın ne olduğunu bilmiyor demektir. Çünkü tabii aşkın ne olduğunu ancak geçirdiğiniz tecrübelerle anlarsınız. Sözcüğü büyük bir dikkatle kullanmış olmama rağmen şimdiye kadar üç kere aşık olduğumu sandım. Şu anda daha önceleri asla aşık olmadığımı açıkça görüyordum. Ama şimdi aşıktım ve aşkım tamdı.

Havluyu yerine asıp bir an durdum. Tahminlerde bulunmak da zevk veriyordu. Birden aklıma ürkütücü bir şey geldi. Eğer Mary giyinip gittiyse halim gerçekten perişan olacaktı.

Mary sonunda yine beraber olacağımızı biliyordu elbette. Ama gerçeği ne zaman anlıyacağımı, kabulleneceğimi bilemezdi. Sessiz sedasız, kuşku içinde yenecek bir yemekle karşılaşınca, başını alıp gitmesini hiç de ayıplamazdım. Akşama, ya da ertesi gün harekete geçeceğimi düşünüyor olmalıydı. Telefon numarasını bırakmıştı.

Ama bende telefon numarası yoktu ki. O heyecan içinde, aklımda kalan numaradan yeterince emin değildim. Santral numarasını hatırlıyordum da, sonra hangi numarayı isteyeceğim kafamda dönüp dolanıyordu: 2488, 4428, 2284. Mary'nin soyadını bile bilmiyordum. Oldukça gülünç bir şeydi, korkunçtu da.

Üzerime sabahlığımı geçirip mutfağa koştum. Oradaydı. Her şey yolunda gidiyordu.

MARY

Mutfakta yalnız kaldıktan sonra yemek pişirmeye kalkışmakta bir anlam görmemeye başladım. Gerçeği anlıyacağı konusunda kendi kendime bahse giriyor, o zaman yemekten daha başka şeyler düşüneceğimizi hesaplıyordum. Acıktığımız herhangi bir zaman yemek yiyebilirdik. Ama düşündüğüm gibi olmazsa eve gidecektim. Her şey henüz sallantıdayken yemek yiyecektik; ama böyle bir şeye katlanabileceğimi sanmıyordum. Çeşitli nedenlerden ötürü uygunsuz yemek davetlerine katlanmıştım ama her şeyin bir sınırı vardır.

Yine de yemeği hazırlamakta bir sakınca yoktu. Balığı çıkardım; bir parça yağla tavaya koydum. Bir kutu konserve bezelye açtım. Sonra kaşlarımı çatarak ne çeşit şarap içeceğimizi düşündüm. Hâlâ umut dolu olduğumdan soylu bir görünüşe sahip Moselle'de karar kıldım. Şişeyi buz dolabına koydum. Bir yandan da, yemeğe kalmazsam şarap şişesinin dolapta olduğunu John'a söylemeyi aklımda tutmayı umdum.

Öteki odalardan birine gidebilirdim. Ama mutfakta beklemeye de bir diyeceğim yoktu. Artık mutfakta kendimi pek rahat hissediyordum. Birlikte olduğumuz zamanın bir bölümü mutfakta geç-

mıştı; ikımız de yemek pişirebildiğimize göre gelecekte mutfakta bol bol beraber olacaktık. Annem ve babam gibi kişiler için cennet olduğunu gördüğüm gelecek bizim için de aynı olacaktı. Mutfağa bir iki resim gerektiğine karar verdim. Canlı, renkli bir şeyler, belki de yolculuk afişleri. Şimdiki halde bir hastane havası taşıyordu. Oysa güzel, ışıklı bir yerdi ve ilk kez pencerenin değişik, oldukça ilginç bir görünüm sağladığını farkediyordum. Pencerenin önünde durup dışarıya baktım. Orada ne kadar durduğumu bilmiyorum. Dalgalar halinde uzanan kurşuni kiremit damla, büyük Odeon yapısı ve belki de John'un işten eve dönerken uğradığı dükkânlarla görünüm daha bir Londra'ya benziyordu. Çevreyi sandığımdan uygar bulmak hoşuma gitti. İnsan, diye düşündüm, dükkânların yakınındaki bir aşk kulesinde daha rahat olur.

Bana süreklilik duygusunu daha çok mutfakta oluşum verdi. Hâlâ buraya bir gece önce geldiğime inanamıyordum; hele şimdi hiç. Birbirimizi tanıdığımız sürenin bir noktasında nasılsa kavga edip ayrıldığımızı düşünmek daha akla yakın geliyordu. Şimdi aramızdaki anlaşmazlığı çözümlemiştik ya, beraberliğimizin sürekli olacağını düşünmenin zamanı gelmişti. Eğer acele ettiğimizi düşünenler olursa -bilseler elbette düşünmezlerdi- o zaman aramızda geçenleri bilmiyorlar demekti. Ayrılsak bile, bunun diğer herhangi bir serüvenimden daha uzun sürdüğünü hissedeceğime emindim. Bu arada hikâyemin Charles'ın romanına hiç uygun düşmiyeceğini de düşündüm. Çünkü o, zaman ölçüsünü ayarlamakta pek titizdi; yani olayların gelişmesini ağırdan alırdı.

John'u beklerken bundan başka heler düşün-

düğümü kesinlikle söylemiyeceğim. Beklemek hoşuma gitmiyordu; Hâlâ belirli bir nedeni olan kaygımı bastırmak için bilinçli olmamakla birlikte hatırı sayılır bir çaba harcamış olmam gerekir. Oysa sabırsız değildim, ne de John'un banyoda çok zaman harcadığını düşünüyordum. Herhalde banyoda ne kadar kalınırsa o kadar kalmıştı. Her şey olması gerekenin bir parçası, zamanın bütün sorulara cevap vermesi, kuşkuları gidermesi için geçirdiği dönemlerin bir bölümü gibi görünüyordu.

Bir süre Hilary'i düşündüm tabii. Başına gelenlere gerçekten üzülüyordum. Böyle bir zamanda yanında olmayışıma üzülüyordum. Ama başka herhangi bir zaman üzüleceğim kadar üzülmek elimde değildi. John'un hep geçiştirdiğim bir şeyi görmeme yardım ettiğini fark ettim. Büyük olaylar sırasında, üzüntülü ya da mutlu olsak bile, hep yalnızdık. Yalnızlık sözcüğü kesinlikle yalnızlığı anlatabilir; ya da benim John'la olduğum gibi bir başka kişinin yanında da yalnız olunabilir. Ama, diye düşündüm, ileri gidiyorum. John başka bir kişi değildi ki. Başımıza gelen şey bir iş pazarlığı, anlaşması değil, bir çeşit birleşmeydi. Daha önce neden böyle duygulara kapıldığımı merak ettim. Ama daha önce hiç böyle bir şey olmamıştı, demekten başka ne söyleyebilirdim. Evet, dedim kendi kendime, bu kesinlikle özel, yeni ve eksiksiz bir şey. Uzun süreden beri farkındaydım zaten, hiç olmazsa iki saattir.

Ben orada, pencerenin önünde dururken güneş yeniden çıktı; Büyük, sıcak, mutlu güneş. Hâlâ çok yükseklerdeydi, ya da sandığımdan da yüksekteydi. Bu güzel günde daha bir çok şeyin olacağını biliyordum. Sonra döndüm, karşımda duru-

yordu John. Güneş ışınları uzanıp içeri girdi. John güneşte, güneşten bir parçaydı.

«Seni seviyorum,» dedi.

«Evet», dedim. «doğru».

Güneş ışınlarının yolunu izliyerek ona gittim. Bir süreden beri hazırlandığımız şekilde öpüştük; ağır ağır, derinden ve alabildiğine. Soluksuz kaldık, biraz da başımız dönmüştü. Hâlâ birbirimize sarılıydık ve masaya hafifçe dokunuyorduk. Ayakta durmamızı sağlayan herhalde bu masaydı. Güzelim elleri belimden aşağı kayarak armut dediği yerlere indi. Üzerinde sadece sabahlığı vardı. Yüzümü göğsüne sürdüm, kıllar yanağımı gıdıklıyordu. «Yemek yemek için giyinmemişsin,» dedim.

«Sen de giyinmemişsin.»

Sırtıma elbisemi geçirmek nedense hiç aklıma gelmemişti. «Yarın pasaklı olmamaya çalışacağım,» dedim, «neyse giysim uygun, onu zaten fazla giymemiştim».

«Gidip öteki eşyalarını alırız.»

«Olur alırız,» diyerek razı oldum. Belli belirsiz anlamama rağmen bunun önemli olduğunu biliyordum. Üstelik alabildiğine belirliydi de. «Bak, sevgilim,» dedim, «yemeği pişirmedim. İstersen şimdi hazırlarım. Ya da daha sonra yaparız.»

«Sonra hazırlarız.»

Kendimize hakim olduk ve yatak odasına geçtik. Yürümüyor, sanki bir yarıştaymışız gibi koşuyorduk. Ayrılmamak için önemli olan buydu. John üzerindekinden, ben de kombinezonumdan kurtulurken de birbirimizden ayrılmadık. Hayli kıvrılıp bükülmek gerekti ama başardık. Sırtımızdakiler yere düştü; orada bıraktık.

«Seni sevdiğimi söylemiş miydim?» diye sordu.

«Evet, gerçekten söyledin. Ben söyledim mi? Söylediğimi sanmıyorum. Seni seviyorum.»

«Bu ebediyen demektir.»

«Evet, haklısın. Biliyorum.»

«Ebediyen, ölünceye kadar. Yemin ederim. Yeminimi tutmama yardımcı ol, ben de sana yardım ederim.»

Sözlerinde içtendi, içten olmaya devam edeceğini de biliyordum. Artık altı ay süren serüvenler ya da ayrılıklar olmayacaktı. Evlenmek gibi kesin ve son, diye düşündüm. Hatta evlenebilirdik de, o kadar önemli değildi evlenmek, ama her şeye hazırdık. Artık başım dönüyordu galiba. Keyifli olduğum zamanlar yaptığım gibi oldukça gülünç bir şekilde Londra telefon rehberini karıştırmayı düşündüm. Mrs. Ahuja, Mrs. Cutbill, Mrs. Pennycock, ya da Mrs Zosimos olma ihtimalini bir türlü silip atamıyordum. Kendi kendime, John'un soyadını mutlaka öğrenmem gerektiğini hatırlattım. Ama henüz sırası değildi.

Yatağın üzerine düştük; hâlâ sarmaş dolaş, yatak örtüsünü çekip atmak, çarşafların altına girmek için yeniden kıvrandık. Sonra yatağın yanında, yerde duran saat ilişti gözüme. Henüz yedi bile olmamıştı. Demek gün dönümü -ilk buluşma saatimiz- henüz gelmemişti. Gülmek zorunda kaldım.

«Gülecek ne var?» diye sordu.

«Sen. Ben. Biz. Her şey.» Olağanüstü ve keyifli olduğu için her şey gülünç geliyordu. Hâlâ yarış halindeydik. Bu kez sevişmek gerçekten sevişmek için yarışıyorduk. Bir saniye daha bekleye-

cek halde değildim Onun da bu halde olduğunu biliyordum. Ve bir kez tümüyle, sonuna kadar beraber olduktan sonra -ki mutlaka olacaktık- her şey yoluna girecekti; sonsuzlaşacaktı. Bu yüzden, «Hadi gel, şimdi,» dedim, «gel, John, Gel sevgilim, aşkım, şekerim.»

Ve John geldi. Kızaktan indirilip denize dalan bir gemi gibi ve özgür geldi. İçinde en küçük bir kuşku kalmamıştı, geriye dönüş de olamazdı. Onca beklemeden sonra en önemli an bu olduğundan herkes alkış tutar. Böylece, işin resmi yanı hariç. evlendik.

1. **BOYALI KUŞ / roman**
   Jerzy Kosinski / 10 lira / 4. Baskı
2. **KARA ÇOCUK / roman**
   Richard Wright / 10 lira
3. **İŞÇİ SINIFI TARİHİ**
   Prof. Jurgen Kuczinski / 10 lira
4. **MAO'NUN KÜLTÜR İHTİLALİ**
   Alberto Moravia / 10 lira 2. Baskı
5. **USTA İLE MARGARİTA / roman**
   Mihail Bulgakof 2 cilt / 20 lira
6. **İLK ÇEMBER / roman**
   Aleksandr Solzenitsin
   (Nobel 1970) 3. baskı / 25 lira
7. **PRAG 1968**
   Derleme / 10 lira
8. **BOLŞEVİZM TARİHİ**
   Arthur Rosenberg / 10 lira
9. **İNSAN ASKER DOĞMAZ**
   Konstantin Simonof 3 cilt / 30 lira
   2. Baskı
10. **ŞAKA / roman**
    Milan Kundera / 10 lira
11. **ORTALIK NEDEN KARIŞTI**
    Vedat Saygel / 10 lira
12. **GÜNEŞİ GÖRÜYORUM / roman**
    Nodar Dumbadze / 10 lira
13. **BEYGİRNAME**
    Nehar Tüblek / 5 lira
14. **SÜLÜNAME**
    Tonguç / 5 lira
15. **ÖLÜMSÜZ / roman**
    Vassili Vassilikos / 2. Baskı / 15 lira
16. **DOĞU ANADOLU'NUN DÜZENİ**
    İsmail Beşikçi / 2. Baskı / 30 lira
17. **PAŞANAME**
    Nehar Tüblek / 5 lira

18. **ADIMLAR / roman**
Jerzy Kosinski / 10 lira
19. **KARDEŞ KAVGASI / roman**
Nikos Kazancakis / 15 lira
20. **KELEBEK / roman**
Henri Charriére / 20 lira / 5. Baskı
21. **TRENLER / roman**
Bohumil Hrabal / 5 lira
22. **TARZAN ÖLDÜ**
Oktay Akbal / 5 lira
23. **KEŞKÜLÜ FUKARA / karikatür**
Zeki Beyner / 5 lira
24. **HAVA ALANI / roman**
Arthur Hailey / 15 lira / 2. Baskı
25. **ÖLÜMÜN ADI / roman**
Ladislav Mnacko / 15 lira
26. **ÖNCE EKMEKLER BOZULDU**
Oktay Akbal / 12.50 lira
27. **AMERİKAN RÜYASI / roman**
Norman Mailer / 10 lira
28. **FAKİR AŞIKLAR / roman**
Vasco Pratolini / 20 lira
29. **İTALYAN KIZI / roman**
Irıs Murdoch / 10 lira
30. **ATEŞ HIRSIZLARI / roman**
Vuk Vuço / 10 lira
31. **BİZE TOPRAK VERDİLER**
Juan Rulfo / 5 lira
32. **HACİZLİ TOPRAK / roman**
Cengiz Tuncer / 10 lira / 2. Baskı
33. **MEKTEPLİ / roman**
Charles Webb / 10 lira
34. **YILKI ATI / roman**
Abbas Sayar / 5 lira / 2. Baskı
35. **BABA / roman**
Mario Puzo / 20 lira / 3. Baskı

36. **ÇIPLAK VE ÖLÜ / roman**
Norman Mailer / iki cilt / 40 lira

37. **SİLAH ARKADAŞLARI / roman**
Konstantin Simonof / 20 lira

38. **BİR OLAYIN BAŞLANGICI / roman**
Muzaffer Buyrukçu / 12.50 lira

39. **GENÇ KIZ / roman**
Carlo Cassola / 10 lira

40. **AĞACA TÜNEYEN BARON / roman**
İtalo Calvino / 10 lira

41. **KERKENEZ / roman**
Cengiz Tuncer / 20 lira

42. **FİL / roman**
Elio Vittorini / 5 lira

43. **İDAMLIKLAR / roman**
Kerim Korcan / 10 lira

44. **İŞTE HAYAT / belgesel roman**
Oscar Lewis / 25 lira

45. **OTEL / roman**
Arthur Hailey / 20 lira

46. **ATLARI DA VURURLAR / roman**
Horace Mac Coy / 7.50 lira

47. **ÇORAK YÜREK / roman**
Carlo Cassola / 10 lira

48. **TANRI SEVENLERİ KORUR / roman**
Johannes Mario Simmel / 10 lira

49. **FOTOĞRAFLAR / roman**
Vassili Vassilikos / 10 lira

50. **İKİ SEVGİLİ / roman**
Mervyn Jones / 10 lira

BİR ÇOCUK BEKLİYORUM
Laurence Pernoud / 20 lira

Başrollerini Dustin Hoffman ile Mia Farrow'un oynadıkları
İKİ SEVGİLİ / John and Mary
filmi kısa zamanda yetenekli bir yazarın
ünlenmesine yardım etti.
İKİ SEVGİLİ filmi gösterilene kadar roman
hemen hiç kimsenin dikkatini çekmemişti.
Oysa genç sinema yönetmeni
Peter Yates'in filme aldığı
İKİ SEVGİLİ gerçekten başarılı,
çağdaş ve büyülü
bir romandı
KİTABIN YAZARI
Mervyn Jones, romanın
filme alınmasıyla kısa
zamanda üne kavuştu.
İki kişi arasında, genç bir kadınla genç bir erkek
arasında başlayıp biten **İKİ SEVGİLİ**
sıradan bir aşk hikâyesi olmaktan çok,
geçmişle arası durmaksızın açılan, hızla değişen
bir çağın içinde yaşayan çağdaş insanın hikâyesidir.